Cronfa Loteri Fawr

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011

Cronfa Loteri Fawr

Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon ar gyfer y flwyddyn ariannol a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011

Adroddiad a Chyfrifon Blynyddol a gyflwynir yn unol ag adran 34(3), a pharagraff 21 Atodlen 4A, Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 a Deddf y Loteri Genedlaethol 2006).

Wedi'i roi gerbron Senedd yr Alban gan Weinidogion Yr Alban ar 18 Gorffennaf 2011.

Wedi'i roi gerbron Cynulliad Gogledd Iwerddon

I'w argraffu ar 18 Gorffennaf 2011 yn unol â gorchymyn Tŷ'r Cyffredin.

HC 1267 £28.50

SG/2011/124

© Cronfa Loteri Fawr (2011)

Gellir atgynhyrchu testun y ddogfen hon (ac eithrio, lle bo'n bresennol, yr Arfau Brenhinol a phob logo adrannol ac asiantaethol) am ddim mewn unrhyw fformat neu ar unrhyw gyfrwng cyhyd â'i fod yn cael ei atgynhyrchu'n gywir a heb fod mewn cyd-destun camarweiniol.

Mae'n rhaid cydnabod y deunydd fel hawlfraint y Gronfa Loteri Fawr a nodi teitl y ddogfen. Pan fo deunydd trydydd parti wedi'i nodi, rhaid ceisio caniatâd gan y deiliad hawlfraint priodol.

ISBN: 9780102973570

Argraffwyd yn y DU gan Y Llyfrfa Cyfyngedig ar ran Rheoleiddiwr Llyfrfa Ei Mawrhydi

ID: 2437950 07/11

Argraffwyd ar bapur sy'n cynnwys o leiaf 75% o gynnwys ffibr a ailgylchwyd.

Cronfa Loteri Fawr
Adroddiad Blynyddol a Chyfrifon 2010/11

Cynnwys

Cyflwyniad a chrynodeb gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr		2
Adran un	Y ffordd yr ydym yn gweithio	4
Adran dau	Ein rhaglenni grantiau	12
Adran tri	Ein perfformiad gweithredol yn erbyn ein hamcanion corfforaethol	32
Adran pedwar	Ein perfformiad ariannol	42
Adran pump	Ein fframwaith llywodraethu; sut rydym yn gweithio, gan gynnwys:	50
	Yr adroddiad tâl cydnabyddiaeth	58
Adran chwech	Ein datganiadau ariannol, gan gynnwys	64
	Datganiad o gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifon	64
	Tystysgrif ac adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol i Senedd y DU a Senedd yr Alban	66
	Datganiad o reolaeth fewnol	68
	Cyfrifon blynyddol	72
Adran saith	Ein cefndir statudol	94
Atodiad	Ein grantiau mawr – manylion dyfarniadau dros £5 miliwn	106

Cyflwyniad a chrynodeb
gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu perfformiad a chyflawniadau'r Gronfa Loteri Fawr yn 2010//11. Ein cenhadaeth yw dod â gwir welliannau i gymunedau a bywydau'r bobl fwyaf anghenus. Gwnawn hyn drwy ddefnyddio arian a godir gan y Loteri Genedlaethol i gefnogi prosiectau ledled y DU at ddibenion iechyd, addysg, amgylcheddol ac elusennol. Anelwn at fod yn fuddsoddwr deallus, nid dim ond wrth ddosbarthu arian ond wrth helpu i sicrhau ei fod yn gwneud gwahaniaeth cadarnhaol i ansawdd bywyd yn y DU.

Yn awr yn fwy nag erioed mae'n rhaid i'r Gronfa Loteri Fawr fedru ymateb i anghenion datblygol y cymunedau rydym yn eu gwasanaethu. Rydym yn ariannu ystod syfrdanol o brosiectau ar draws y wlad, gan wneud dyfarniadau mor fach â £300 hyd at ddyfarniadau o fwy na £5 miliwn ar draws nifer o flynyddoedd, gan alluogi cymunedau i roi syniadau ar waith, gan wneud gwahaniaeth i'r materion lleol sy'n bwysicaf iddynt.

Yn ystod 2010/11 gwnaethom 14,296 o ddyfarniadau newydd gyda chyfanswm gwerth o £374 miliwn. Byddem wedi cael ffigur o £574 miliwn os nad oedd ein dyfarniad gwerth £200 miliwn i'r Big Local Trust newydd wedi llithro i 2011/12. Ar hyn o bryd rydym yn rheoli bron 23,000 o ddyfarniadau ac rydym wedi gwneud taliadau gwerth £508 miliwn i brosiectau y llynedd. Mae galw cynyddol am ein hariannu. Yn 2010/11, gwnaethom dderbyn mwy na 31,000 o geisiadau'n gofyn am bron £3 biliwn. Rhagwelwn y bydd pwysau ar gyllidebau Loteri'n cynyddu ac rydym wedi parhau i fireinio ein prosesau ymgeisio i sicrhau eu bod yn parhau'n gymesur ag anghenion ein cwsmeriaid. Rydym wrthi'n rhoi System Rheoli Ariannu sylweddol well ar waith sy'n addo datgloi arbedion sylweddol yn ogystal â phrofiad gwell i gwsmeriaid sydd ar-lein yn gynyddol.

Parhawn i gael ein harwain gan ein Fframwaith Strategol, y Farn Fawr, a amlinellodd yr hyn y gallai ein buddiolwyr ei ddisgwyl gennym fel ariannwr hyd at 2015, er ein bod yn gwrando ac yn dysgu wrth i ni fwrw 'mlaen i sicrhau ei fod yn aros yn berthnasol. Mae'r Sector Gwirfoddol a Chymunedol (SGCh) yn parhau'n bartner cyflwyno allweddol i ni, ac yn 2010/11 aeth 90 y cant o'n hariannu'n uniongyrchol i'r SGCh. Bydd ein ffocws ar gylch bywyd cyflawn ein hariannu o hyd, o gefnogaeth ac arweiniad cyn ymgeisio, hyd at werthuso a dysgu yn sgil ein prosiectau er mwyn gwella penderfyniadau ariannu yn y dyfodol. Rydym wedi'n hymrwymo i gynnal y safonau hyn wrth i ni geisio lleihau ein costau gweinyddu craidd i 5 y cant o incwm y Loteri erbyn mis Mawrth 2014.

Y llynedd parhawyd â'n cefnogaeth i raglenni sy'n ceisio cyflwyno buddion hir dymor i'r sawl mewn angen nad yw ffynonellau ariannu eraill yn eu cyrraedd. Lansiwyd BIG Local, buddsoddiad £200 miliwn a fydd yn cefnogi 150 o gymunedau difreintiedig dros ddeng mlynedd i ddatblygu'r sgiliau a'r hyder i adnabod y blaenoriaethau sy'n bwysig iddynt ac i weithredu ar lefel y grwpiau bach i newid pethau er gwell.

Mae ein rhaglen Pentref SOS a'i hymgyrch ddysgu gysylltiedig yn fenter gyffrous ar y cyd gyda'r BBC i gynyddu ymwybyddiaeth o faterion gwledig a grymuso cymunedau i ddatblygu gweithgareddau mentrus sy'n arwain at newidiadau gwirioneddol a pharhaus yn eu cymdogaethau. A pharhawn i ddefnyddio ein maint a'n harbenigedd i gyflwyno ariannu ar ran eraill. Ym mis Tachwedd 2010 cawson ein dewis gan y Swyddfa Cymdeithas Sifil i gyflwyno'r Gronfa Drosglwyddo, rhaglen gwerth £100 miliwn i helpu'r mudiadau SGCh yr effeithir arnynt fwyaf gan ostyngiadau mewn gwariant cyhoeddus i ymaddasu i'r hinsawdd ariannu newydd.

Gwelwn ein cyrhaeddiad ar draws y DU fel cryfder gwirioneddol. Rydym yn gweithio'n galed i ddatblygu portffolios ariannu unigryw o fewn pob un o'r pedair gwlad sy'n bodloni'r blaenoriaethau y mae pob cenedl yn eu hwynebu. Ond rydym hefyd yn datblygu pumed portffolio ariannu'r DU sy'n helpu i ledaenu dysgu ac arfer da yn sylweddol y tu hwnt i ffiniau'r gwledydd.

Ar adeg pan fydd llai o arian cyhoeddus mae awydd cynyddol am ffurfiau newydd ar fuddsoddiad cymdeithasol a diddordeb cryfach ym mhotensial y mudiadau Sector Gwirfoddol a Chymunedol (SGCh) rydym yn eu cefnogi fel arfer i ddarparu gwasanaethau cyhoeddus prif ffrwd. Rydym yn falch o fod ar flaen y gad wrth ymchwilio i'r cyfryw ddatblygiadau, gan gefnogi, er enghraifft, y Bond Effaith Gymdeithasol cyntaf yng Ngharchar Peterborough mewn cydweithrediad â'r Weinyddiaeth Gyfiawnder.

Cyhyd â bod gwerthiannau tocynnau'r Loteri'n parhau'n uchel, gallwn edrych ymlaen at incwm cryf a sefydlog yn ystod y cyfnod i ddod. Er i'n cyfran o arian Loteri ostwng i 46 y cant ar 1 Ebrill 2011 ac er y bydd y gostwng eto i 40 y cant ar 1 Ebrill 2012, mae hyn yn cael ei leddfu gan fuddsoddiad ariannol o ganlyniad i ddiwedd dargyfeiriad y gemau Olympaidd.

Cafwyd nifer o newidiadau i Fwrdd y Gronfa Loteri Fawr eleni. Hoffem gofnodi ein gwerthfawrogiad i'r Cadeirydd, Clive Booth, Cadeirydd Pwyllgor Lloegr, Sanjay Dighe a Chadeirydd Pwyllgor Cymru, Huw Vaughan Thomas, y maent oll yn ein gadael ni, ar gyfer eu gwaith. Hoffem ddiolch yn benodol hefyd i Anna Southall am weithredu fel cadeirydd Interim y Gronfa rhwng 1 Rhagfyr 2010 a diwedd mis Mai 2011.

Hoffem ddiolch i staff y Gronfa Loteri Fawr a'r rhai rydym yn cydweithio â hwy am eu hymrwymiad, eu hegni a'u hymroddiad parhaus. Mae'n ddymunol bod eu gwaith caled wedi cael ei gydnabod gan ddyfarniad y radd pedair seren Cydnabuwyd er Rhagoriaeth EFQM (sef y Sefydliad Ewropeaidd er Rheoli Ansawdd gynt). Yn olaf, mae'n briodol i ni gloi drwy fynegi ein diolchgarwch i'r holl brosiectau a phobl ryfeddol a ariannwn. Mae wedi bod yn fraint cefnogi miloedd o grwpiau cymunedol rhagorol sy'n cyflwyno canlyniadau gwirioneddol yn y maes, yn aml o dan amgylchiadau anodd. Edrychwn ymlaen at gryn dipyn o lwyddiant parhaus.

Peter Wanless
Prif Weithredwr

Peter Ainsworth
Cadeirydd

7 Gorffennaf 2011

Adran Un:
Ein ffordd o weithio

Yn yr adran hon rydym yn disgrifio'r ffordd yr ydym yn gweithio. Amlinellwn ein hymagwedd at ariannu, ein gwerthoedd newydd, soniwn yn fras am ein diwygiad arfaethedig o'r Fframwaith Strategol a darparwn ddadansoddiad o'r hyn rydym wedi'i ariannu ac amlinellwn yr hyn a gyflawnwyd gyda'r arian hwn yn ystod 2010/11.

Ein hymagwedd

Fel ariannwr ar sail canlyniadau anelwn bob amser at gyflawni'r effaith fwyaf posib gyda phob punt sy'n dod o'r Loteri. Mae hyn yn golygu ein bod yn edrych ar draws portffolios ariannu'n strategol er mwyn dysgu'n parhaus am yr hyn sy'n gweithio, ac ar yr un pryd yn sicrhau ein bod yn cyflwyno yn erbyn ein cenhadaeth i ddod â gwir welliannau i gymunedau a bywydau'r bobl fwyaf anghenus.

Mae'r ymagwedd hon yn deillio o'n hymrwymiad i fod yn ariannwr deallus, y mae gennym bum egwyddor ar ei gyfer:

- creu a rhannu gweledigaeth a diben clir
- gwybod a datgan ein lle yn y farchnad
- creu mudiad sy'n dysgu
- alinio strwythurau a'r defnydd o adnoddau â'n gweledigaeth
- rheoli newid ac addasu iddo.

Mae'r ffordd yr ydym yn defnyddio ein harianni ac adnoddau eraill yn parhau i gael ei llunio gan chwe maes thematig - canlyniadau; effaith barhaus; adeiladu gallu; gweithio ar y cyd; arloesedd; ac, ymgysylltu. Mae'r themâu hyn yn ein helpu i helpu'r cymunedau rydym yn eu gwasanaethu, gan lunio dewis a ffocws rhaglenni newydd, y ffordd yr ydym yn darparu cefnogaeth i ymgeiswyr a'r amrywiaeth o waith rydym yn ei wneud i hyrwyddo a rhannu dysg ymysg deiliaid grantiau presennol.

Ein Gwerthoedd

Yn deillio o genhadaeth y Gronfa Loteri Fawr ceir ein gwerthoedd a lansiwyd yn hydref 2010, sef:

- gwneud y defnydd gorau o arian y Loteri
- defnyddio gwybodaeth a thystiolaeth
- bod yn gefnogol ac yn barod i helpu.

Datblygwyd y rhain yn dilyn ymchwil ac ymgynghori â chwsmeriaid, budd-ddeiliaid, y cyhoedd a staff ac maent yn seiliedig ar yr hyn y dywedodd pobl wrthynt yr oedd yn bwysig ac yn unigryw am y Gronfa Loteri Fawr ac yn adlewyrchu'r ffordd yr ydym yn gweithio.

Yn rhaeadru o'n gwerthoedd yw ein pedair blaenoriaeth gorfforaethol sy'n darparu'r ffocws ar gyfer cyflwyno cenhadaeth y Gronfa Loteri Fawr. Adroddwn ar dargedau sy'n seiliedig ar y blaenoriaethau hyn yn Adran tri yr adroddiad hwn.

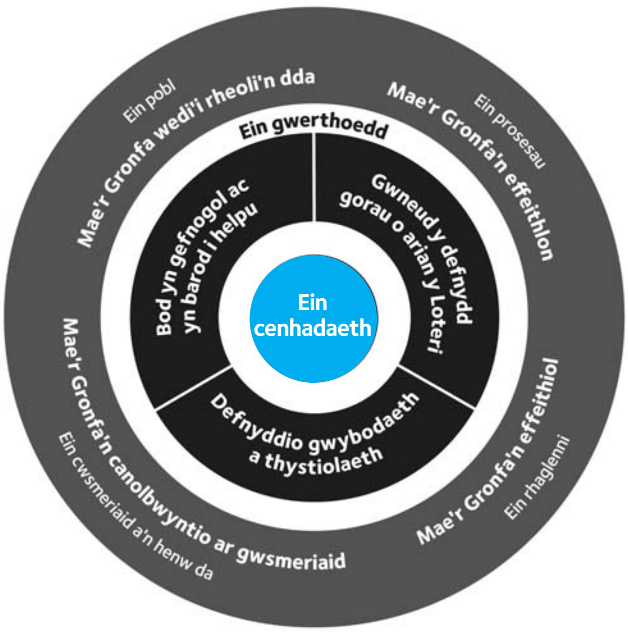

Diweddaru'r Fframwaith Strategol

Lansiwyd ‘Y Farn Fawr – ein Fframwaith Strategol hyd at 2015’ ym mis Mehefin 2009, ac er y bydd y fframwaith hwn yn parhau i gyfeirio ein hariannu hyd at 2015 rydym yn ymwybodol nad yw'r hinsawdd ariannu yr un ag yr oedd pan ddatblygwyd y fframwaith.

Mae'n bwysig ein bod yn parhau'n effro i'r heriau a'r cyfleoedd sy'n wynebu'r cymunedau a'r bobl mewn angen. Dyma pam y byddwn yn diwygio'r fframwaith strategol i sicrhau ein bod yn ymateb i'r realiti allanol sy'n wynebu'r cymunedau a'r bobl rydym yn ceisio eu cefnogi. Bydd hyn yn darparu naratif mwy penodol o'r hyn yr ydym yn sefyll drosto a'r math o ariannwr yr anelwn at fod dros y tair blynedd nesaf.

Ar 13 Ebrill 2011 trosglwyddodd cyfrifoldeb dros y Gronfa Loteri Fawr o'r Adran dros Ddiwylliant, Cyfryngau a Chwaraeon i Swyddfa'r Cabinet. Wrth gydnabod ein cylch gwaith a symbylir gan y gymuned byddwn yn cydweithio'n agos â Swyddfa Cymdeithas Sifil (SCS) Swyddfa'r Cabinet. Bydd y gwaith i ddiwygio'r Fframwaith Strategol yn digwydd ar yr un pryd ag ymgynghoriad gan Swyddfa'r Cabinet ar gyfarwyddiadau polisi newydd ar gyfer Lloegr, rhaglenni DU gyfan ac Ynys Manaw.

Bydd y diwygiad hefyd yn ein helpu i ymateb yn effeithiol i’r newid fesul cam yn y gyfran o arian achosion da'r Loteri a ddosberthir gan y Gronfa Loteri Fawr. Bydd hefyd yn ein helpu i gyrraedd targed costau gweithredu craidd newydd o 5 y cant.

Ein polisi ariannu ar sail canlyniadau

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn gwneud penderfyniadau ynglŷn â pha brosiectau i'w hariannu ar sail eu canlyniadau. Trwy hyn golygwn ein bod yn ystyried y gwahaniaeth y gall ein cefnogaeth ei wneud i gymunedau cyn i ni ystyried pa fath o fudiad all gyflawni hyn orau. Mae canlyniadau’n helpu mudiadau i ganolbwyntio ar nodau ac amcanion a meddwl am sut y byddant yn dangos eu cyflawniadau. Mae ariannu ar sail canlyniadau hefyd yn ein helpu i rannu'r hyn sy'n gweithio gydag eraill.

Yn yr adroddiad hwn rydym yn diweddaru'r canlyniadau ar gyfer dyfarniadau a wnaed yn ystod 2010/11.

Adran un

Adrodd am ganlyniadau

Mae'r crynodeb hwn yn cyflwyno gwybodaeth am y prif themâu a chanlyniadau a amlinellir yn ein cyfarwyddiadau polisi gan y Llywodraeth y mae prosiectau a ariennir yn anelu at eu cyflawni. **Mae'r ffigurau mewn cromfachau'n cyfeirio at 2009/2010.**

Mae'r adroddiad hwn yn ystyried y dyfarniadau rydym yn eu mesur yn erbyn ein fframwaith canlyniadau; mae'n eithrio ein rhaglenni grantiau bach gan gynnwys Arian i Bawb, Llefydd i Natur a 2014 Communities ynghyd ag unrhyw ddyfarniadau a wnaed drwy Bartneriaid Dyfarnu a phartneriaid cyflwyno eraill gan gynnwys y rhaglenni Big Local Trust a Parks for People. Mae'r crynodeb hwn yn adrodd am 841 (1,014) o ddyfarniadau sydd â chyfanswm gwerth o £192 miliwn (£282 miliwn) a wnaed gan y Gronfa Loteri Fawr rhwng mis Ebrill 2010 a 31 Mawrth 2011. Mae'r ffigur hwn yn cynrychioli ymrwymiadau, nid taliadau go iawn a wnaed.

Gall dyfarniadau fod yn berthnasol i fwy nag un thema neu fwy nag un canlyniad. Gan hynny, mae'r ffigurau yn yr adroddiad hwn yn cynnwys peth cyfrifo lluosog. Dylid bod yn ochelgar wrth gymharu o flwyddyn i flwyddyn gan gofio'r cylch bywyd dyfarnu grantiau ar gyfer pob gwlad.

Yn Lloegr, gwnaed 555 (744) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £127.5 miliwn (£193 miliwn):

- 323 (315) o ddyfarniadau gwerth £79 miliwn (£82 miliwn) i wneud pobl a chymunedau'n fwy iach ac yn fwy actif
- 333 (34) o ddyfarniadau gwerth £5 miliwn (£6 miliwn) i wella amgylcheddau gwledig a threfol y gall cymunedau eu hygyrchu a'u mwynhau'n well
- 470 (609) o ddyfarniadau gwerth £116 miliwn (£168 miliwn) i roi gwell cyfle mewn bywyd i bobl, ynghyd â gwell mynediad i hyfforddi a datblygu er mwyn gwella sgiliau bywyd
- 431 (619) o ddyfarniadau gwerth £103 miliwn (£161 miliwn) i adeiladu cymunedau cryfach gyda dinasyddion mwy actif sy'n gweithio gyda'i gilydd i fynd i'r afael â'u problemau.

Yng Ngogledd Iwerddon, gwnaed 57 (49) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £4 miliwn (£28 miliwn):

- 49 (20) o ddyfarniadau gwerth £1.4 miliwn (£14 miliwn) i hyrwyddo perchnogaeth gymunedol ar amgylcheddau gwledig a threfol gwell a mwy diogel
- 4 (41) o ddyfarniadau gwerth £1 miliwn (£26 miliwn) i wella iechyd corfforol a meddyliol i bawb
- 8 (33) o ddyfarniadau gwerth £2.4 miliwn (£22 miliwn) i helpu pobl i gymryd rhan yn weithredol yn eu cymunedau i greu newidiadau cadarnhaol
- 5 (34) o ddyfarniadau gwerth £2 miliwn (£22 miliwn) i roi cyfle i bobl gyflawni eu potensial llawn.

Yn Yr Alban, gwnaed 40 (90) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £11 miliwn (£30 miliwn):

- 30 (37) o ddyfarniadau gwerth £8 miliwn (£10 miliwn) i wneud cymunedau sy'n fwy diogel, yn gryfach ac sy'n gallu cydweithio i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb
- 5 (22) o ddyfarniadau gwerth £2 miliwn (£6 miliwn) i wneud pobl a chymunedau'n fwy iach
- 19 (7) o ddyfarniadau gwerth £6.7 miliwn (£3 miliwn) i ddarparu gwasanaethau ac amgylcheddau gwell a mwy cynaliadwy ar gyfer pobl
- 20 (69) o ddyfarniadau gwerth £8.8 miliwn (£25 miliwn) i roi gwell cyfleoedd bywyd i bobl.

Yng Nghymru, gwnaed 189 (131) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £48 miliwn (£31 miliwn):

- 68 (31) o ddyfarniadau gwerth £14 miliwn (£6 miliwn) i wneud pobl a chymunedau yn fwy iach ac yn fwy actif yn gorfforol
- 136 (84) o ddyfarniadau gwerth £37 miliwn (£17 miliwn) i helpu pobl i gydweithio dros gymunedau cryfach, cyfiawnder cymdeithasol a gwell amgylcheddau gwledig a threfol
- 122 (115) o ddyfarniadau gwerth £35 miliwn (£29 miliwn) i roi'r sgiliau a'r ddysg i bobl o bob oedran ymdopi â heriau cymdeithas fodern.

Rydym hefyd yn adrodd am y canlyniadau a gyflawnwyd gan brosiectau wedi'u cwblhau. Gall dyfarniadau a wneir gan y Gronfa Loteri Fawr barhau am hyd at bum mlynedd.

Yn y cyfnod rhwng 1 Ebrill 2010 a 31 Mawrth 2011 daeth 803 (541) o grantiau gyda gwerth o £165 miliwn i ben ac aseswyd p'un a gyflawnwyd eu canlyniadau ai beidio. Gellir gweld hyn o dan dair thema'r Gronfa Loteri Fawr:

- Mae 564 (413) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £121 miliwn (£49 miliwn) wedi hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol. Ni chyflawnodd 21 o ddyfarniadau (4 y cant) eu canlyniadau arfaethedig o dan y thema hon.
- Mae 446 (318) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £98 miliwn (£42 miliwn) wedi hyrwyddo lles. Ni chyflawnodd 16 o ddyfarniadau (4 y cant) eu canlyniadau arfaethedig o dan y thema hon.
- Mae 521 (309) o ddyfarniadau gyda chyfanswm gwerth o £116 miliwn (£41 miliwn) wedi cefnogi dysgu cymunedol a chreu cyfleoedd. Ni chyflawnodd 20 o ddyfarniadau (4 y cant) eu canlyniadau arfaethedig o dan y thema hon.

Ein hymrwymiad i'r sector gwirfoddol a chymunedol (SGCh)

Byddwn yn ymrwymo o leiaf 80 y cant o'n hariannu'n uniongyrchol i'r SGCh ac eleni mae 90 y cant o'r arian a ymrwymwyd wedi mynd i'r SGCh. Mae hyn yn cydnabyddiaeth bod y SGCh yn aml yn y sefyllfa orau i gyflwyno ein canlyniadau er budd cymunedau a'r bobl fwyaf anghenus.

Ariannodd yr 10 y cant sy'n weddill nifer o bartneriaethau cymunedol ehangach, gan greu buddion ar gyfer y SGCh a'r bobl a'r cymdogaethau y mae'n eu gwasanaethu.

Dyfarniadau newydd a wnaed yn 2010/11 (ac eithrio amrywiadau i ddyfarniadau presennol a dyfarniadau a wnaed gan ein partneriaid dyfarnu):

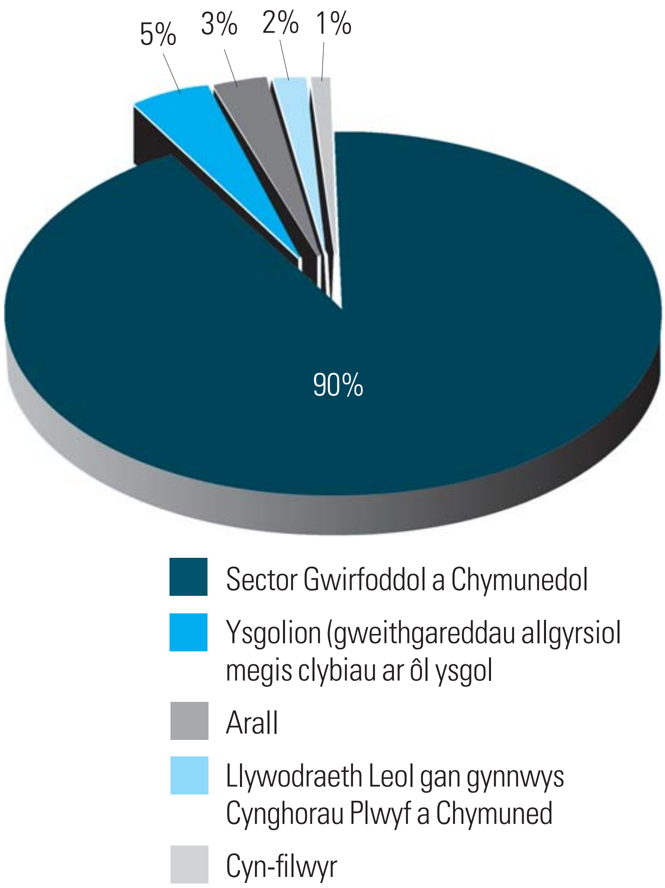

Adran un

Daeth cyfarwyddyd polisi newydd, y cyfarwyddiadau ffurfiol gan y Llywodraeth y mae ein hariannu'n seiliedig arnynt, i rym yn Lloegr ar 1 Ebrill 2011. Bydd hyn yn sicrhau y caiff ein hariannu yn Lloegr ei 'dosbarthu i brosiectau sy'n creu buddion ar gyfer pobl a chymunedau lleol a wasanaethir gan y sector gwirfoddol a chymunedol.' Byddwn yn parhau i fedru ariannu'n hyblyg ac yn ddeallus ar draws Lloegr. Er enghraifft, byddwn yn parhau i ariannu canlyniadau drwy'r grwpiau canlynol yn ogystal â'r SGCh (gan gynnwys mentrau cymdeithasol):

- cyn-filwyr;
- cynghorau plwyf;
- prosiectau cymunedol mewn ysgolion;
- mudiadau'r sector gwirfoddol a chymunedol sy'n gweithio mewn consortiau gydag awdurdodau lleol.

Ychwanegedd

Yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol 2006 mae'n ofynnol i holl ddosbarthwyr y Loteri adrodd am eu polisïau a'u harferion ychwanegedd. Mae ychwanegedd yn egwyddor bwysig o'n hariannu. Rydym yn defnyddio'r diffiniad canlynol o ychwanegedd:

'Mae arian gan y Loteri'n wahanol i arian gan y Llywodraeth ac yn ychwanegu gwerth. Er nad yw'n disodli gwariant y Trysorlys, lle bo'n briodol mae'n ategu polisïau ac ariannu'r Llywodraeth a rhaglenni, polisïau ac ariannu eraill.'

Roedd yr holl ddyfarniadau a wnaed yn 2010/11 yn cydweddu â'r diffiniad hwn o ychwanegedd.

Eleni achubodd Bwrdd y DU ar y cyfle i adolygu ymagwedd y Gronfa Loteri Fawr. Penderfynodd parhau â'r polisi ariannu cyfredol ac i gywain mwy o wybodaeth ynghylch i ba raddau mae prosiectau a ariannwyd yn flaenorol drwy'r pwrs cyhoeddus yn profi newidiadau i'w hincwm. Erys ein polisi'n gyson. Ni allwn fod mewn sefyllfa lle mae disgwyl i arian y Loteri fodloni dyletswyddau cyhoeddus statudol a chyflenwi gostyngiadau mewn ariannu'r Trysorlys.

Mewn rhai amgylchiadau, gallai fod angen i swyddogion grantiau sy'n asesu cais farnu a yw prosiect yn 'ychwanegol' ai beidio. Mae canllawiau clir, gan gynnwys tri phrawf, wedi'u datblygu i sicrhau na fydd arian y Loteri'n cymorthdalu nac yn disodli ariannu statudol ar gyfer gwasanaeth nac yn dyblygu cyfrifoldebau statudol. Dyma'r tri phrawf y mae gofyn i Swyddogion Grantiau eu cymhwyso:

- Ydych chi'n hyderus NA FYDD y grant y gofynnir amdano'n cymorthdalu nac yn darparu rhan o'r costau ar gyfer gwasanaeth a ddarperir ar sail contract ar gyfer corff statudol?
- Ydych chi'n hyderus NA FWRIEDIR i'r grant ddisodli ariannu gan awdurdod statudol sydd wedi cael ei ddiddymu neu mewn perygl o gael ei ddiddymu?
- Ydych chi'n hyderus NAD YW'R prosiect yn dyblygu gwasanaethau y mae corff statudol yn eu darparu ar gyfer y gymuned darged ar hyn o bryd er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau statudol?

Rydym yn sicrhau bod y canllawiau hyn yn cael eu cymhwyso'n gyson ac yn deg.

Mecanweithiau dosbarthu

Mae gan y Gronfa Loteri Fawr y grym i ddosbarthu arian grant yn uniongyrchol drwy grantiau, benthyciadau a threfniadau eraill, ond mae ganddi'r grym deddfwriaethol hefyd i gaffael ceisiadau'n uniongyrchol; penodi mudiadau eraill i redeg rhaglen dyfarnu grantiau ar ei rhan drwy gytundeb dirprwyo allanol ac i ymuno â dosbarthwyr Loteri eraill i gynnal cynllun ar y cyd ac i gyflwyno ariannu nad yw'n dod o'r Loteri ar ran mudiadau eraill.

Adran un

Caffael uniongyrchol
Er bod y mwyafrif helaeth o'r grantiau'n cael eu dyfarnu yn sgil proses ymgeisio agored, rhoddwyd grym deddfwriaethol penodol i ddosbarthwyr y Loteri o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 i gaffael ceisiadau'n uniongyrchol. Roedd hyn oherwydd y cydnabuwyd y gallai'r gallu i gaffael cais yn uniongyrchol helpu dosbarthwr Loteri i gyflawni ei amcanion a, thrwy roi cyfle i ddosbarthwyr Loteri fod yn fwy rhagweithiol, fe allent ddiwallu anghenion penodol a datblygu eu strategaethau'n effeithiol.

Gan hynny mae'r Gronfa Loteri Fawr yn defnyddio'r grym deddfwriaethol hwn yn unol ag arweiniad ffurfiol a gyhoeddir gan DCMS ar ôl iddi nodi angen strategol. Mae defnyddio ymagwedd caffael uniongyrchol yn cyfateb yn dda i'n hegwyddorion ariannu deallus oherwydd:

- y gellir ei ddefnyddio i lenwi bylchau a nodir mewn canlyniadau rhaglen, lle mae prosesau agored wedi methu â chyflwyno atebion boddhaol;
- ei fod yn cydnabod nad ariannu sy'n ymateb i alw yw'r ateb bob tro, a bod angen cael mynediad i ystod ehangach o ymagweddau cyflwyno;
- y gallwn gael perthynas fwy agos gyda'r ymgeisydd, gan ychwanegu gwerth cyn y cais.

Cyn caffael mudiad unigol (neu fudiad arweiniol mewn partneriaeth) ar gyfer darn o waith, mae'n rhaid i'r Gronfa Loteri Fawr fod yn fodlon ar y canlynol o ran y prosesau ymgeisio agored arferol:

- ni fyddant yn cynhyrchu prosiect llwyddiannus o ansawdd digonol, neu
- mae cyfle bach y byddent yn llwyddo, neu
- nid dyna'r ffordd fwyaf effeithiol neu effeithlon o gyflwyno ariannu i gyflawni amcan strategol.

Defnyddir proses archwilio ar gyfer ceisiadau a gaffaelir yn uniongyrchol. Mae hyn yn gofyn i achos busnes gael ei gymeradwyo gan y Bwrdd neu Bwyllgor perthnasol cyn bod cais yn cael ei wahodd a'i asesu'n llawn gan swyddogion sy'n annibynnol i'r rhai sy'n cymryd rhan yn y trafodaethau gyda'r mudiad a gaffaelir yn uniongyrchol. Yna trosglwyddir argymhellion y swyddogion i'r Pwyllgor priodol i gael eu cymeradwyo neu eu gwrthod.

Nid oes gennym gyllideb wedi'i neilltuo ar gyfer ceisiadau sy'n destun caffael uniongyrchol, ac mae'n rhaid dod o hyd i'r gyllideb mewn cyllidebau rhaglen Bwrdd neu Bwyllgor perthnasol y Gronfa Loteri Fawr.

Trefniadau
Gall y Gronfa Loteri Fawr ddosbarthu ei chyllideb grant hefyd ar ffurf trefniad neu gontract ar gyfer gwasanaethau yn sgil proses gaffael agored yn hytrach na thrwy'r cais agored a'r broses asesu, er y mae'n rhaid i fuddiolwyr yr ariannu fod yr un â'r rhai a fyddai'n elwa o dan grant. Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi gwneud hyn yn achos y rhaglen Sgiliau Bywyd yng Nghymru.

Mae buddion y trefniadau neu'r contractau fel a ganlyn;

- Yn y gwahoddiad i dendro gallwn bennu'r nwyddau neu wasanaethau penodol ynghyd â'r canlyniadau yr ydym eisiau i'r arian eu cyflwyno, yn hytrach na dibynnu ar gais am grant gan drydydd parti.
- Gallwn reoli'r deilliannau a bennir yn y cyfryw gontract yn fwy uniongyrchol, gyda phendantrwydd cyfraith gontract i sicrhau bod y canlyniadau gofynnol yn cael eu cyflwyno.

Benthyciadau
Mae Deddf y Loteri Genedlaethol 2006 yn caniatáu i'r Gronfa Loteri Fawr wneud benthyciadau. Nid ydym wedi defnyddio'r ddarpariaeth hon.

Cyflwyno er budd pobl eraill

Pan all ein hymagweddau a'n graddfa ychwanegu gwerth, rydym bob amser yn fodlon agor ein systemau i fyny a darparu gwasanaethau i bobl eraill. Ers Deddf y Loteri Genedlaethol 2006 rydym wedi bod â'r grym i ddosbarthu arian o ffynonellau nad ydynt yn ymwneud â'r Loteri ar ran eraill at ddibenion elusennol neu ddibenion sy'n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu'r amgylchedd.

Parhawn i reoli'r rhaglen ***myplace*** ar ran yr Adran Addysg, sydd â'r nod o ddarparu cyfleusterau ieuenctid o safon fyd-eang ar draws Lloegr. Yng Nghymru rydym wedi gwneud cynnydd gyda'r rhaglen Sgiliau Bywyd, sy'n cael ei ariannu ar y cyd gan y Gronfa Loteri Fawr a Chronfa Gymdeithasol Ewrop, a pharhawn i reoli'r rhaglen Trosglwyddo Asedau Cymunedol a ariennir ar y cyd ar ran y bartneriaeth gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru.

Eleni roeddem yn hynod o falch i gael ein dewis gan Swyddfa Cymdeithas Sifil Swyddfa'r Cabinet ar ôl proses gystadleuol iawn i gyflwyno'r Gronfa Drosglwyddo gwerth £100 miliwn. Rydym wedi gweithio'n gyflym iawn i ddyfarnu grantiau hollbwysig i helpu mudiadau gwirfoddol sy'n darparu gwasanaethau cyhoeddus hanfodol i symud tuag at ffyrdd newydd o weithio. Ni yw'r dosbarthwr a enwebwyd i ddosbarthu arian o gyfrifon banc a chymdeithas adeiladu segur, a disgwyliwn i arian ddechrau llifo i'r gronfa Reclaim yn 2011-12.

Adran dau

Ein rhaglenni grantiau

Yn yr adran hon adolygwn gynnydd ein rhaglenni grantiau. Yn ystod 2010/11 rydym wedi parhau i wneud dyfarniadau newydd a rheoli dyfarniadau a wnaed mewn blynyddoedd blaenorol. Rhoddir manylion ein grantiau dros £5 miliwn yn yr Atodiad ar dudalen 106.

Maint y gweithgarwch

Mae'r tablau isod yn crynhoi maint y ceisiadau llawn, y dyfarniadau a wnaed a'r grantiau sy'n cael eu rheoli yn ystod y flwyddyn ariannol mewn rhaglenni a reolir gan y Gronfa Loteri Fawr. Nid yw hyn yn cynnwys ceisiadau i'n partneriaid dyfarnu a'n partneriaid cyflwyno dan gontract, a dyfarniadau a wnaed ganddynt.

Ceisiadau a dderbyniwyd yn ystod 2010/11
Nid yw rhai o'r ceisiadau hyn wedi'u cyflwyno i bwyllgor penderfyniadau eto

	Nifer o geisiadau	Swm y gofynnwyd amdano £
Rhaglenni'r Gronfa Loteri Fawr	29,734	2,775,093,650*
Rhaglenni na ariennir gan y Loteri	1,773	169,757,587
Cyfanswm	**31,507**	**2,944,851,237**

*Roedd y ffigur hwn yn cynnwys 6 chais i gyflwyno'r Big Local Trust, sydd â gwerth amcangyfrifol o £1,200,000,000.

Gyda llawer o'n rhaglenni rydym yn defnyddio cam cynnig amlinellol i ddarparu adborth cyflym sy'n nodi p'un a yw rhaglen yn werth ei datblygu neu beidio, a sut y gellir ei datblygu. Yn 2010/11, derbyniwyd 7,155 o geisiadau cynnig amlinellol yn gofyn am £2,853,265,899.

Dyfarniadau newydd yn 2010/11
Mae rhai o'r dyfarniadau hyn yn ymwneud â cheisiadau a dderbyniwyd mewn blynyddoedd cynharach

	Nifer o ddyfarniadau	Swm a ddyfarnwyd £
Rhaglenni'r Gronfa Loteri Fawr	14,094	357,045,213
Rhaglenni na ariennir gan y Loteri	202	16,564,662
Cyfanswm	**14,296**	**373,609,875**

Mae'r tabl isod yn dangos grantiau sy'n cael eu rheoli yn ystod 2010/11. Dyfarnwyd y grantiau hyn gan y Gronfa Loteri Fawr. Maent erbyn hyn yng ngham cyflwyno'r prosiectau ac yn tynnu arian i lawr o'u dyraniad grant.

Grantiau sy'n cael eu rheoli ar 31 Mawrth 2011

	Nifer o ddyfarniadau	Taliadau i dderbynyddion grantiau £
Rhaglenni'r Gronfa Loteri Fawr	21,766	922,679,355
Rhaglenni na ariennir gan y Loteri	1,115	242,849,193
Cyfanswm	**22,881**	**1,165,528,548**

Rhaglenni DU gyfan

Ers iddi ddod i fodolaeth mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ariannu prosiectau sy'n cyrraedd pob cwr o'r DU. Mae rhaglenni megis Cymunedau Rhyngwladol, Miliynau'r Bobl a Llefydd i Natur i gyd wedi gwneud dyfarniadau ym mhob un o bedair gwlad y DU dros y blynyddoedd diwethaf, ac wedi galluogi'r Gronfa Loteri Fawr i weithio ochr yn ochr â mudiadau partner megis darlledwyr a chyrff mantell mawr ledled y DU. Yn dilyn ymgynghoriad y Farn Fawr, ailbwysleisiodd ein fframwaith strategol ymrwymiad y Gronfa Loteri Fawr i ariannu ar draws y DU, gan awgrymu y byddai tua 10 y cant o'n hariannu'n parhau i fynd i raglenni sy'n gweddu i'n portffolios gwlad ac a fyddai'n cyrraedd graddfa na fyddai'n bosib ar eu pennau eu hunain.

Yn 2010/11, cadarnhaodd y Gronfa Loteri Fawr yr ymrwymiad hwn drwy sefydlu pwyllgor ariannu'r DU, gan roi pwerau tebyg i'r pedwar pwyllgor gwlad, i oruchwylio buddsoddiad ledled y DU. Trefnwyd portffolio'r DU o gwmpas tair ffrwd ariannu: Rhyngwladol, Efelychu ac Arloesedd, a Phartneriaethau a Chynnwys y Cyhoedd:

- Mae Rhyngwladol yn cwmpasu ein hymagweddau at ariannu mudiadau'r DU sy'n cyflwyno prosiectau tramor. Cymunedau Rhyngwladol yw'r fersiwn diweddaraf o'r rhaglen agored a chystadleuol sydd gennym yn ein portffolio, ar ryw ffurf, drwy gydol y rhan fwyaf o hanes y Gronfa Loteri Fawr. Yn 2010/11 cytunwyd ar y gyllideb pum mlynedd lawn ar gyfer y rhaglen gan y Bwrdd – £80 miliwn hyd at 2014/15.
- Mae Efelychu ac Arloesedd yn cynnwys mentrau a phrosiectau sy'n ymgorffori modelau ariannu newydd (megis y Bondiau Effaith Gymdeithasol) neu'n cyflwyno'r posibilrwydd o fynd i'r afael â phroblemau sydd wedi hen galedu mewn ffyrdd newydd. Trwy Efelychu rydym yn ymchwilio i'r ffordd orau o fynd ag arfer effeithiol y tu hwnt i'w fan cychwyn ac ymlaen i gymunedau newydd.
- Mae Partneriaethau a Chynnwys y Cyhoedd yn cwmpasu ein rhaglenni ag agwedd gyhoeddus – er enghraifft y sawl sy'n cael eu cyflwyno mewn partneriaeth â'r cyfryngau neu'r sawl sy'n galluogi cyfranogiad cyhoeddus cyffredinol drwy gymryd rhan mewn pleidleisio cyhoeddus neu ddigwyddiadau cymunedol. Yn y bennod hon adroddwn ar raglenni megis Miliynau'r Bobl a Pentref SOS.

Mae pob un o'r tair ffrwd yn rhannu'r nodwedd ar y cyd o ddatblygu mentrau y gellir eu haddasu i gael eu cyflwyno ym mhob un o bedair gwlad y DU.

Ymddiriedolaeth Forces in Mind

Lansiwyd y rhaglen Forces in Mind ar 25 Mehefin 2010 er mwyn i ymgeiswyr sefydlu Ymddiriedolaeth annibynnol ar draws y DU gyda gwaddol o £35 miliwn i'w wario dros 20 mlynedd.

Mae Ymddiriedolaeth Forces in Mind, sy'n anelu at gefnogi lles seicolegol cyn-filwyr a'u teuluoedd a'u helpu i symud yn llwyddiannus i fywyd fel sifiliaid, yn canolbwyntio ar gyn-filwyr o ryfeloedd mwy diweddar. Bydd yn helpu cyn-filwyr sy'n ei chael hi'n anodd trosglwyddo i fywyd fel sifiliaid, gan gynnwys y rhai y mae eu lles seicolegol yn effeithio ar ansawdd eu bywydau a bywydau'r rhai sydd o'u cwmpas.

Daeth cam cyntaf y broses ymgeisio i ben ar 22 Medi 2010 ac ym mis Tachwedd 2010 cyhoeddwyd bod gennym ymgeisydd a ffafrir – y cais ar ffurf partneriaeth o fudiadau cyn-filwyr a arweinir gan COBSEO (Confederation of British Service and ex-Service Organisations) gan weithio gyda'r Sefydliad Iechyd Meddwl; y Ganolfan Iechyd Meddwl ac Ymddiriedolaeth Shaw.

Dyfarnwyd grant datblygu o hyd at £200,000 i COBSEO i lunio cynllun busnes fel rhan o'r cam nesaf yn y broses. Caiff y cynllun busnes ei gyflwyno ym mis Mai 2011 a gobeithiwn fod mewn sefyllfa i waddoli'r Ymddiriedolaeth yn haf 2011.

Adran dau

Arwyr yn Ôl 2

Lansiwyd y rhaglen Arwyr yn Ôl 2 ar 1 Ebrill 2009. Mae'r rhaglen yn darparu arian Loteri i helpu cyn-filwyr yr Ail Ryfel Byd a fu yn y gad ac sy'n byw yn y DU neu Weriniaeth Iwerddon i gymryd rhan mewn ymweliadau Coffáu (yn y DU a thramor).

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11: 973 o ddyfarniadau gyda gwerth o £1.7 miliwn.

Miliynau'r Bobl

Lansiwyd rhaglen Miliynau'r Bobl yn 2005. Ers hynny mae wedi dyfarnu dros £25 miliwn i 463 o brosiectau.

Mae'r rhaglen, a redir ar y cyd gydag ITV, yn cynnig cyfle i'r cyhoedd bleidleisio dros brosiectau lleol. Nod y rhaglen yw ariannu prosiectau sy'n rhoi cyfleoedd i bobl fwynhau eu hardal leol a gwella cyfleusterau lleol. Eleni pleidleisiodd dros hanner miliwn o bobl dros eu hoff brosiect.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11: 75 o ddyfarniadau gwerth £3.5miliwn.

Miliynau'r Bobl y Jiwbilî

Gyda chymeradwyaeth gan Balas Buckingham, bydd y Gronfa Loteri Fawr ac ITV yn helpu i nodi Jiwbilî Ddiemwnt y Frenhines. Trwy Miliynau'r Bobl y Jiwbilî bydd y Gronfa Loteri Fawr yn gwneud 60 dyfarniad o hyd at £60,000 i brosiectau newydd a fydd digwydd yn 2012, ac yn gwella mannau lleol neu fywydau pobl yn y gymuned.

Bydd Miliynau'r Bobl y Jiwbilî'n ffurfio rhan o gyfraniad y Gronfa Loteri Fawr at ddathliadau'r Jiwbilî Ddiemwnt.

Lansiwyd y rhaglen ar 26 Tachwedd, gyda dyddiad cau o 4 Chwefror. Gwneir y dyfarniadau ym mis Mehefin 2011.

Pentref SOS

Lansiwyd y rhaglen Pentref SOS gwerth £4.78 miliwn yn 2010.

Gweledigaeth y rhaglen yw 'y bydd pobl mewn pentrefi gwledig yn cael eu hysbrydoli i wneud gwahaniaeth yn eu cymunedau'. Yn fwy cyffredinol bydd pobl ledled y DU yn gwerthfawrogi cryfder ac amrywiaeth ardaloedd gwledig a bywyd gwledig yn well.

Cyhoeddwyd y pentrefi llwyddiannus ym mis Mai 2010. Mae'r holl brosiectau'n bwrw 'mlaen â'u gwaith ar hyn o bryd ac mae'r BBC wedi dechrau ffilmio ar gyfer y rhaglen deledu. Bydd y rhaglenni dogfen yn cael eu hategu gan Ymgyrch Ddysgu a fydd yn cefnogi pobl i sefydlu eu menter gymunedol eu hunain, dysgu am yr hyn y mae pobl eraill o gwmpas y DU eisoes yn ei wneud a darparu mynediad i gefnogaeth a chyngor.

Yn 2010/11, dyfarnwyd grantiau VSOS gwerth £2.8 miliwn i 6 phentref. Dyfarnwyd Dyfarniadau Dysgu gwerth £1.7 miliwn i bedwar pentref arall. Cynrychiolodd hyn gyfanswm buddsoddiad o £4.5 miliwn

Rhaglenni Lloegr

Yn ystod 2010/11, parhawyd i ddatblygu ein portffolio o raglenni o gwmpas tri dull ariannu: agored, cymunedol ac wedi'i dargedu. Mae hyn yn adeiladu ar ymgynghoriad y Farn Fawr, ac yn sicrhau buddsoddiad cytbwys ar draws Lloegr.

Gwnaethom ddechrau hefyd ar y broses o ailystyried sut y gallai fod angen addasu ein hymagwedd at amgylchedd sy'n newid yn gyflym – ar gyfer y cymunedau mwyaf anghenus ac ar gyfer y sectorau gwirfoddol a chymunedol. Fel rhan o hyn lansiwyd People Powered Change ym mis Mawrth 2011, yn cyhoeddi ystod o fuddsoddiadau sy'n canolbwyntio ar gefnogi ac ysbrydoli newid a arweinir gan y gymuned.

Ym mis Gorffennaf 2010 lansiwyd Big Local, buddsoddiad £200 miliwn heb ei ail dros ddeng mlynedd yn y cymunedau mwyaf difreintiedig yn Lloegr, a dechreuwyd ar waith yn y 50 cymdogaeth gyntaf a fydd yn elwa o'r rhaglen.

Cymerodd ein rhaglenni a dargedir gam ymlaen wrth lansio'r rhaglen Youth in Focus gwerth £30 miliwn sy'n cefnogi prosiectau a fydd yn creu buddion ar gyfer pobl ifanc sy'n gadael gofal, gofalwyr ifanc a phobl ifanc sy'n gadael canolfannau troseddwyr ifanc. Bydd penderfyniadau ar y ceisiadau hyn yn cael eu gwneud yn 2011/12.

Mae Reaching Communities ac Arian i Bawb, ein prif raglenni sy'n ymateb i alw, yn parhau wrth wraidd ein hymagwedd. Datblygwyd Reaching Communities ymhellach er mwyn i'r cais fod yn symlach i ymgeiswyr sy'n ceisio swm cyfartalog o £40,000 y flwyddyn ac er mwyn i ymgeiswyr ymgeisio am ariannu i gefnogi gwaith adeiladu hyd at werth £500,000. Parhaodd Arian i Bawb ddyfarnu grantiau rhwng £300 a £10,000 i helpu i wella cymunedau a bywydau'r bobl fwyaf anghenus.

Adran dau

Mae rhaglenni cyfredol y Gronfa Loteri Fawr yn Lloegr yn cefnogi tair thema ac yn canolbwyntio ar y pedwar canlyniad a nodir yn y tabl isod.

Cylch gwaith		
Gwariant sy’n elusennol neu’n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu’r amgylchedd		
Dysgu cymunedol a chreu cyfleoedd	Hyrwyddo cydlyniant cymunedol a diogelwch	Hyrwyddo lles

Canlyniadau Lloegr			
Gwell cyfleoedd i bobl mewn bywyd, gan gynnwys medru cael gwell mynediad i hyfforddiant a datblygiad i wella eu sgiliau bywyd	Cymunedau cryfach gyda dinasyddion mwy actif, yn cydweithio i fynd i'r afael â'u problemau	Gwell amgylcheddau gwledig a threfol y gall cymunedau eu hygyrchu a’u mwynhau’n well	Pobl a chymunedau mwy iach a mwy actif

Rhaglenni Lloegr
Arian i Bawb
Reaching Communities Lloegr
BIG Local
Buddsoddiadau People Powered Change
Parks for People

People Powered Change

Trwy People Powered Change, bydd y Gronfa Loteri Fawr yn cefnogi pobl i ddatgloi ac ysbrydoli gweithredu cymunedol ar draws y genedl. Credwn fod pob cymuned sy'n wynebu problemau'n cynnwys pobl a grwpiau a all gamu 'mlaen a chynnig ateb. Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn defnyddio ei hadnoddau, ei brwdfrydedd a'i chred mewn cymunedau i gefnogi'r pobl a'r grwpiau hyn i adeiladu gwell dyfodol ar gyfer eu hunain.

Cyhoeddwyd y pedwar buddsoddiad cyntaf o dan People Powered Change, gwerth cyfanswm o £5.76 miliwn, ym mis Mawrth 2011:

Dyfarnwyd £2.2 miliwn i **UnLtd** ar gyfer cystadleuaeth y Big Venture Challenge. Mae'r gystadleuaeth genedlaethol ar gyfer yr entrepreneuriaid cymdeithasol mwyaf uchelgeisiol sydd â syniadau mawr a all fynd i'r afael â'r heriau y mae cymunedau difreintiedig yn eu hwynebu. Yn ogystal â mynediad i ariannu, mae gan y 25 o enillwyr Big Venture Challenge fynediad hefyd i gefnogaeth a mentora busnes lefel uchel i'w helpu i dyfu eu mentrau at raddfa eang.

Dyfarnwyd £2 miliwn i'r **Gwaddol Cenedlaethol dros Wyddoniaeth, Technoleg a'r Celfyddydau (NESTA)** ar gyfer Neighbourhood Challenge. Defnyddir yr arian i roi'r sgiliau, offer ymarferol a symiau bach ysgogol o arian i 16 o brosiectau sy'n cyrraedd y rownd derfynol i symbylu pobl i gydweithio i greu ymatebion arloesol i flaenoriaethau lleol, yn enwedig mewn cymdogaethau sydd â lefelau isel o gyfalaf cymdeithasol.

Dyfarnwyd £830,000 i **Big Society Network** i ddatblygu Your Square Mile, llwyfan ddigidol a fydd yn darparu gwybodaeth ac adnoddau lleol i bobl, gan gynnwys gwybodaeth am grwpiau, cyfleoedd a gwasanaethau cefnogi lleol. Mae Your Square Mile eisoes wedi cychwyn ar 16 cynllun peilot a bydd yn lansio cam cyntaf ei lwyfan ddigidol yn rhan olaf haf 2011.

Derbyniodd **Sefydliad Young** £820,000 i roi hwb i allu cymunedol lleol i fynd i'r afael â'r materion pwysicaf, drwy weithio gyda'r asiantaethau allweddol sy'n hyrwyddo ac yn lledaenu trefnu cymunedol.

Arian i Bawb

Mae Arian i Bawb Lloegr yn ariannu prosiectau rhwng £300 a £10,000 sydd â'r nod o roi gwell cyfleoedd bywyd i bobl, adeiladu cymunedau cryfach, gwella amgylcheddau gwledig a threfol a chreu pobl sy'n fwy iach ac yn fwy actif.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
5,983 o ddyfarniadau gyda gwerth o £46 miliwn.

Big Local

Lansiwyd y rhaglen Big Local gwerth £200m ym mis Gorffennaf 2010. Bydd yn helpu pobl mewn hyd at 150 o ardaloedd difreintiedig bach yn Lloegr sy'n cael eu hanwybyddu i wneud eu cymunedau'n llefydd gwell i fyw nawr ac yn y dyfodol. Bydd Ymddiriedolaeth elusennol yn buddsoddi'r arian ac yn cefnogi cynlluniau ariannu lleol ym mhob ardal. Bydd y cynlluniau'n cefnogi pobl leol i adnabod blaenoriaethau sy'n bwysig iddynt a chymryd camau priodol. Bydd y cynlluniau'n dod â buddion hir dymor i'r ardaloedd, yn cynyddu sgiliau a hyder, yn ychwanegol at ariannu cyhoeddus ac yn cael eu rhedeg yn lleol.

Yn 2010 cyflawnwyd proses dendro ar gyfer partneriaeth i sefydlu'r Ymddiriedolaeth. Dewiswyd partneriaeth a arweinir gan y Sefydliad Datblygu Cymunedol. Nodwyd y 50 ardal Big Local gyntaf hefyd.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11: 44 grant bach gwerth cyfanswm o £432,876 i'r 50 o ardaloedd er mwyn i bobl leol fedru dechrau ystyried y newidiadau yr hoffent eu gweld.

Reaching Communities

Lansiwyd y rhaglen Reaching Communities ym mis Rhagfyr 2005. Nod y rhaglen yw gwella cymunedau a bywydau'r bobl fwyaf anghenus. Mae pob prosiect a ariannwn yn bodloni o leiaf un o'r pedwar canlyniad yn y tabl ar dudalen 16. Mae grantiau'n ymwneud ag amrywiaeth eang o faterion, ac yn cefnogi cymunedau drwy grwpiau gwirfoddol cenedlaethol yn ogystal â rhai bach lleol. Dyfernir symiau rhwng £10,000 a £500,000.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/2011:
505 gwerth £125,088,446.

Adran dau

Parks for People

Mae Parks for People yn rhaglen ar y cyd rhwng y Gronfa Loteri Fawr a Chronfa Dreftadaeth y Loteri, a lansiwyd yn gyntaf yn 2006. Yn 2010/11 roedd ganddi gyllideb gyfunol o hyd at £26.7 miliwn yn Lloegr.

Nod y rhaglen yw cefnogi adfywio, cadwraeth a mwynhad cynyddol mewn parciau cyhoeddus. Mae'n anelu at roi parciau'n ôl wrth wraidd bywyd cymunedau, gan gynnwys pobl leol yn weithredol ym mhob prosiect, a chan gynyddu cyfleoedd hyfforddiant a gwirfoddoli ar gyfer aelodau'r gymuned.

Asesir ceisiadau mewn dwy rownd, dwywaith y flwyddyn ar hyn o bryd. Mae Pwyllgor Lloegr y Gronfa Loteri Fawr yn gwneud penderfyniadau ar y cyd gyda Chronfa Dreftadaeth y Loteri ar hyn o bryd. Yn 2010/11 cyrhaeddodd nifer o geisiadau gam dau mewn fersiwn cynharach o'r rhaglen.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
Dyfarnwyd saith grant gwerth cyfanswm o £13.4 miliwn i ymgeiswyr sy'n cyrraedd ail gam y broses ymgeisio. Roedd 17 o geisiadau cam cyntaf pellach, yn gofyn am £25.9 miliwn yn llwyddiannus, a dyfarnwyd ariannu datblygu gwerth £1.6 miliwn iddynt. Bydd dyfarniad llawn yn dibynnu ar eu ceisiadau rownd dau.

Rhaglenni na ariennir gan y Loteri

Gan ddefnyddio'r pwerau a roddwyd i ni drwy Ddeddf y Loteri Genedlaethol 2006 rydym wedi rhedeg y rhaglenni ariannu canlynol nad ydynt yn ymwneud â'r Loteri yn Lloegr.

Cronfa Drawsnewid

Lansiwyd y Gronfa Drawsnewid gwerth £100 miliwn ym mis Tachwedd 2010 ac fe ddaeth ceisiadau iddi i ben ym mis Ionawr 2011. Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn cyflwyno'r Gronfa Drawsnewid ar ran y Swyddfa Cymdeithas Sifil, Swyddfa'r Cabinet.

Nod y rhaglen yw helpu mudiadau cymdeithas sifil, sy'n cyflwyno gwasanaethau cyhoeddus uchel eu hansawdd, i fod yn fwy gwydn ac ystwyth, gyda'r gallu i fanteisio ar gyfleoedd a gyflwynir gan hinsawdd ariannu sy'n newid.

Ym mis Mawrth 2011 darparodd yr Adran Iechyd £7 miliwn ychwanegol i'w wario yn 2010/11.

Yn 2010/11, dyfarnwyd 202 o grantiau gwerth dros £16.6 miliwn.

Rhaglenni'r Alban

Yn Yr Alban cwblhawyd cam cyntaf ein portffolio Investing in Communities a lansiwyd ail gam a fydd yn parhau tan 2014/15. Ar sail ein hymgynghoriad, y Farn Fawr fe wnaethom adolygu Investing in Communities, gan ei hailagor i geisiadau eto ym mis Mehefin 2010. Byddwn yn dyfarnu grantiau'n bennaf drwy tri maes buddsoddi: Supporting 21st Century Life, Life Transitions and Growing Community Assets. Dyfarnwyd y grantiau newydd yn y cam hwn ym mis Rhagfyr 2010, ac erbyn mis Mawrth 2011 roeddem wedi dyfarnu gwerth £4 miliwn o grantiau yn y tri maes buddsoddi hwn.

Yn ystod y flwyddyn dyfarnwyd y grantiau cyntaf o dan Our Place, rhaglen £9 miliwn sy'n canolbwyntio ar bum cymdogaeth yn Yr Alban. Lansiwyd rhaglenni i greu dwy ymddiriedolaeth newydd: Ymddiriedolaeth JESSICA, sy'n canolbwyntio ar gymunedau trefol a'r Ymddiriedolaeth Life Changes, sy'n canolbwyntio ar bobl ifanc sy'n gadael gofal a phobl sy'n cael eu heffeithio gan dementia ynghyd â'u gofalwyr. Gwnaethom ymgynghori hefyd ar gronfa newydd i gefnogi cymunedau i ddod ynghyd o gwmpas lle, neu le sy'n bwysig iddynt hwy, megis parc, gardd neu fan cyfarfod. Rydym bellach yn datblygu manylion y rhaglen hon, y bwriadwn ei lansio yng nghanol 2011.

Mae ein tair rhaglen grant bach – Arian i Bawb, Investing in Ideas a 2014 Communities - wedi parhau wrth wraidd ein buddsoddiad mewn cymunedau ar hyd a lled Yr Alban. Rhyngddynt mae'r rhaglenni hyn wedi dyfarnu 2,100 o ddyfarniadau gwerth mwy nag £11 miliwn.

Yn 2010 buddsoddwyd mwy o amser ac arian hefyd wrth gefnogi ymgeiswyr a deiliaid grantiau. Gwnaethom newid ein ffordd o weithio i gynnig cefnogaeth ddatblygu fwy integredig ac ariannu ar gyfer prosiectau mwy, a gallwn gyfeirio ymgeiswyr bellach i gymorth arbenigol penodedig i wella arferion sy'n ymwneud â hunanwerthuso, cynllunio busnes ac ariannol, ynni adnewyddadwy a gwirfoddoli.

Adran dau

Mae rhaglenni cyfredol y Gronfa Loteri Fawr yn Yr Alban yn cefnogi tair thema ac yn canolbwyntio ar y pedwar canlyniad a nodir yn y tabl isod.

Cylch gwaith

Gwariant sy'n elusennol neu'n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu'r armgylchedd

Dysgu cymunedol a chreu cyfleoedd	Hyrwyddo cydlyniant cymunedol a diogelwch	Hyrwyddo lles

Canlyniadau Yr Alban

Gwell cyfleoedd i bobl mewn bywyd	Cymunedau mwy diogel a chyrf gyda gallu cynyddol i gydweithio i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb	Gwasanaethau ac amgylcheddau gwell a mwy cynaliadwy i bobl	Pobl a chymunedau mwy iach

Rhaglenni Yr Alban

Arian i Bawb Yr Alban	
Investing in Ideas	
Investing in Communities: Growing Community Assets, Life Transitions, Supporting 21st Century Life	
Our Place	
Ymddiriedolaeth JESSICA (Yr Aban)	2014 Communities

Arian i Bawb Yr Alban

Yn 2010/11, ariannwyd Arian i Bawb Yr Alban gan y Gronfa Loteri Fawr, Creative Scotland a sportscotland. Mae'n ariannu prosiectau rhwng £500 a £10,000 sydd â'r nod o ddod â phobl ynghyd, gwella eu hansawdd bywyd a'u hannog i gymryd rhan mewn gweithgareddau lleol.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
1,614 gwerth £10.76 miliwn.

Investing in Ideas

Lansiwyd Investing in Ideas yn 2006. Mae'n dyfarnu grantiau rhwng £500 a £10,000 i brofi a datblygu syniadau a allai fynd yn brosiectau cyflawn yn y pen draw, neu arwain at wella cyflwyniad gwasanaethau. Adolygwyd y rhaglen Investing in Ideas yn 2010, gan ehangu'r cwmpas er mwyn iddi gefnogi ystod ehangach o syniadau. Rhoddir blaenoriaeth i fudiadau nad ydynt wedi cael eu hariannu drwy'r rhaglen yn flaenorol, i brosiectau datblygu bach, ac i brosiectau sy'n cynnwys y gymuned ehangach.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
114 gwerth £1,014 miliwn.

BIG
LOTTERY
FUND
BIG
LOTTERY
FUND

Adran dau

2014 Communities

Lansiwyd 2014 Communities yn 2008. Nod y rhaglen yw mwyafu buddion ac etifeddiaeth profiad Glasgow o groesawu Gemau'r Gymanwlad 2014. Yn ystod ei hail flwyddyn, cynigiodd 2014 Communities grantiau hyd at £2,000 i sefydlu mudiadau chwaraeon a chymunedol bach. Trwy'r rhaglen, ein nod yw annog mwy o bobl i gymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol a chwaraeon.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
643 gwerth £864,200.

Investing in Communities

Lansiwyd Investing in Communities yn 2006 ac fe'i diwygiwyd a'i hail-agorwyd yn 2010 gyda chyfanswm cyllideb o bron £200 miliwn. Mae Investing in Communities yn bortffolio o fuddsoddiad yn Yr Alban, a dyfernir grantiau'n bennaf drwy dri maes buddsoddi: Supporting 21st Century Life, Life Transitions a Growing Community Assets. Yn ogystal â dyfarnu grantiau o dan y tri maes buddsoddi hwn (gweler isod), yn 2010/11 dyfarnwyd tri grant i fudiadau sy'n cynnig gwasanaethau cefnogi i ymgeiswyr ac un grant i gefnogi mabwysiadu gwell arfer gwirfoddoli yn y sector.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
4 gwerth £1,688,091.

Supporting 21st Century Life

Ailagorodd Supporting 21st Century Life yn 2010. Mae'n ariannu prosiectau sy'n creu teuluoedd cryfach a chymunedau cryfach. Ei nod yw gwella ansawdd bywydau unigolion drwy helpu'r teuluoedd mwyaf anghenus i ddelio â heriau bywyd teuluol drwy gymryd camau i atal tlodi ac anfantais a rhoi gwell cyfleoedd bywyd i blant. Mae'n ariannu prosiectau sy'n canolbwyntio ar: gefnogi plant sydd mewn perygl o unigedd, helpu pobl hŷn i aros yn annibynnol, cefnogi teuluoedd difreintiedig gyda heriau magu plant, cynyddu sgiliau ariannol mewn teuluoedd lle mae pryderon ariannol yn effeithio ar berthnasoedd, a helpu teuluoedd gyda chyfrifoldebau gofalu i ymdopi'n well. Dyfarnwyd grantiau cyntaf yr ail gam o Supporting 21st Century Life yn 2011.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
7 gwerth £2,163,253

Life Transitions
Ailagorodd Life Transitions yn 2010. Mae'n cefnogi unigolion ar adegau newid allweddol yn eu bywydau. Gall cefnogaeth well ar y pwyntiau hyn helpu pobl i gynllunio trawsnewidiad cadarnhaol, megis gadael gofal, neu atal pobl rhag gwneud trawsnewidiadau annisgwyl, megis mynd i ddyled. Mae'n ariannu prosiectau sy'n canolbwyntio ar: helpu pobl ifanc fregus i symud yn gadarnhaol i oedolaeth, cefnogi pobl sy'n anweithgar yn economaidd i weithio, helpu pobl sy'n profi rhwystrau lluosog i symud ymlaen, megis problemau iechyd meddwl a digartrefedd, ac adeiladu cynhwysiad ariannol ar gyfer grwpiau difreintiedig. Dyfarnwyd grantiau cyntaf yr ail gam o Life Transitions yn 2011.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
6 gwerth £1,590,578.

Growing Community Assets
Ailagorodd Growing Community Assets yn 2010. Mae'n galluogi cymunedau i fod â mwy o reolaeth a dylanwad dros eu dyfodol eu hunain drwy berchen ar asedau. Yn gyffredinol asedau diriaethol megis tir neu adeiladau yw'r rhain, ond gallant hefyd gynnwys mathau eraill o ased, megis ynni. Mae'r broses o gaffael asedau'n annog pobl i gymryd rhan yn gynyddol yn eu cymunedau ac yn helpu i ddatblygu'r sgiliau, y gallu a'r hyder y mae eu hangen arnynt i gydweithio i ymdrin ag anghenion lleol. Dyfarnwyd grantiau terfynol y cam cyntaf o Growing Community Assets yn gynnar yn 2010 a dyfarnwyd grantiau cyntaf y cam newydd tua diwedd y flwyddyn.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
17 gwerth £7,056,899.

Our Place
Lansiwyd Our Place yn gynnar yn 2010 gyda chyllideb o £9 miliwn. Mae Our Place yn ffordd newydd o fuddsoddi arian Loteri yn seiliedig ar flaenoriaethau a bennir gan bobl leol. Mae ganddi ymagwedd strategol at gymdogaethau sydd â lefelau uchel o amddifadedd ac angen, ond hefyd lefelau uchel o weithgarwch gwirfoddol a syniadau ar gyfer y dyfodol. Ei nod yw helpu i adeiladu gallu lleol a chefnogi gweledigaethau cymunedau ar gyfer gwella eu cymdogaethau. Yn 2010/11 dyfarnwyd pum contract cefnogi (gwerth cyfanswm o £394,868) i helpu'r pum cymdogaeth Our Place i adnabod eu blaenoriaethau lleol a chyflwyno pecyn o geisiadau Cam un sy'n gweddu i ddatganiad gweledigaeth eu cymuned a chanlyniadau'r rhaglen Our Place. Dyfarnwyd arian datblygu i brosiectau a fydd bellach yn cael eu datblygu i fod yn geisiadau llawn.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
34 gwerth £919,201.

Ymddiriedolaeth JESSICA (Yr Alban)
Yn rhan olaf 2010 cyhoeddodd y Gronfa Loteri Fawr ei bod yn sefydlu Ymddiriedolaeth JESSICA (Yr Alban) – ymddiriedolaeth annibynnol newydd gwerth £15 miliwn yn Yr Alban i gefnogi cymunedau trefol difreintiedig yr effeithiwyd arnynt fwyaf gan ddirywiad economaidd difrifol ac anfantais. Bydd Ymddiriedolaeth JESSICA (Yr Alban) yn alinio â Chronfa Ewropeaidd gyfochrog sy'n gweithredu yn yr un ardaloedd ac yn cydweddu â hi. Dyfarnodd y Gronfa Loteri Fawr grant datblygu i Sefydliad Cymunedol Yr Alban i ddatblygu cais manwl, cynllun busnes a llawlyfr rheoliadau i sefydlu'r ymddiriedolaeth, a bydd yn cydweithio â nhw dros y misoedd i ddod i ddatblygu'r cynlluniau hyn. Disgwylir y bydd Ymddiriedolaeth JESSICA (Yr Alban) yn weithredol erbyn rhan olaf 2011.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
1 gwerth £80,000.

Adran dau

Rhaglenni Cymru

Rydym wedi gwneud cynnydd sylweddol yn ystod 2010/11 wrth gyflawni ein hymrwymiad cyhoeddus i lansio'r rhaglenni newydd a gafodd eu dilysu yn ystod yr ymgynghoriad cyhoeddus yn 2009. Eleni lansiwyd ein rhaglen flaenllaw i wella bywydau pobl hŷn yng Nghymru, y rhaglen Llawn BYWYD, a dyfarnwyd grantiau gwerth cyfanswm ychydig o dan £20 miliwn. Cynrychiolodd hyn y buddsoddiad unigol mwyaf mewn rhaglen a dargedir a wnaed gan y Gronfa Loteri Fawr yng Nghymru. Lansiwyd y Gronfa Awydd am Arloesi hefyd, gan greu diddordeb mawr yn y cyfleoedd y bydd yn eu darparu i roi cynnig ar ymagweddau newydd at fynd i'r afael â phroblemau cymdeithasol na roddwyd cynnig arnynt unrhyw le arall yn y Deyrnas Unedig.

Parhawyd â'n partneriaeth lwyddiannus gyda Llywodraeth Cynulliad Cymru yn y rhaglen Trosglwyddo Asedau Cymunedol, gan wneud dyfarniadau o dan Rowndiau un a dau, a chan lansio Rownd tri. Dyfarnwyd contractau pellach o dan ein rhaglen Sgiliau Bywyd hefyd, sy'n cael ei ariannu ar y cyd gyda Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru ac sydd wedi darparu Arian Cymdeithasol Ewropeaidd cyfatebol ynghyd ag arian Loteri.

Parhaodd y rhaglen Pawb a'i Le, sy'n rhoi cyfle i gymunedau bennu eu blaenoriaethau eu hunain, i'w phumed flwyddyn; roedd y dyfarniadau a wnaed o dan y rhaglen eleni'n cynnwys llinyn ar wahân i gynyddu cefnogaeth ar gyfer plant sy'n byw mewn tlodi ac ar gyfer teuluoedd bregus fel rhan o'n mesurau i ymateb i effaith y dirwasgiad ar y bobl fwyaf anghenus. Trwy'r rhaglen hon cefnogwyd mentrau strategol i ddarparu cefnogaeth i ymgeiswyr pan fydd diffyg sgiliau a gallu i gael mynediad i arian, a gwnaed dyfarniad pellach i ddarparu'r sgiliau a'r offer i fudiadau sector gwirfoddol amrywiaethu eu hincwm.

Parhaodd ein rhaglen grantiau bach poblogaidd, Arian i Bawb (Cymru) i ddarparu cyfle i lawer o fudiadau bach ar hyd a lled Cymru gael mynediad i arian Loteri. Arweiniodd rhaglen o waith allgymorth a dargedir trwy gydol y flwyddyn at gynnydd yn nifer y ceisiadau i'r rhaglen Arian i Bawb a'r rhaglen Pawb a'i Le gan grwpiau ac ardaloedd daearyddol lle cafwyd lefel isel o geisiadau neu ddiddordeb yn flaenorol.

Mae rhaglenni'r Gronfa Loteri Fawr yng Nghymru'n cefnogi tair thema ac yn canolbwyntio ar y naw canlyniad a nodir yn y tabl ar dudalen 25.

Llawn BYWYD

Lansiwyd y rhaglen Llawn BYWYD gwerth £20 miliwn ym mis Mehefin 2010 i wella ansawdd bywydau pobl hŷn. Nod y rhaglen yw: lleihau unigedd a chynyddu lles pobl hŷn; cynyddu hyder a'r gallu i gwrdd â heriau a chyfleoedd mynd yn hŷn; cynyddu'r ddealltwriaeth a'r defnydd o hawliau ac ymwybyddiaeth a'r defnydd o wasanaethau sy'n arwain at fwy o annibyniaeth a dewis i bobl hŷn; a dangos effaith gwasanaethau eiriolaeth a bod yn gyfaill trwy werthuso effeithiol. Roedd dyfarniadau rhwng £200,000 ac £1 miliwn ar gael.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
30 o ddyfarniadau gyda gwerth o £19.8 miliwn.

Arian i Bawb (Cymru)

Mae Arian i Bawb (Cymru) yn darparu dyfarniadau rhwng £500 a £5,000 ar gyfer prosiectau sydd â'r nod o gefnogi gweithgareddau cymunedol; estyn mynediad a chyfranogiad; cynyddu sgiliau a chreadigrwydd; a gwella ansawdd bywydau.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
762 o ddyfarniadau gyda gwerth o £2.7 miliwn.

Cylch gwaith

Gwariant sy'n elusennol neu'n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu'r amgylchedd

Dysgu cymunedol a chreu cyfleoedd	Hyrwyddo cydlyniant a diogelwch cymunedol	Hyrwyddo lles

Canlyniadau Cymru

Pobl o bob oedran sydd â'r sgiliau a'r ddysg i gwrdd â heriau cymdeithas fodern	Pobl sy'n cydweithio er cymunedau cryfach, cyfiawnder cymdeithasol a gwell amgylcheddau gwledig a threfol	Pobl a chymunedau sy'n fwy iach ac yn fwy actif yn gorfforol

Blaenoriaethau Cymru

Mynd i'r afael â rhwystrau i ddysgu cymunedol a sgiliau bywyd effeithiol Galluogi plant a phobl ifanc i gyflawni eu potensial llawn	Grymuso cymunedau i ddatblygu a rheoli rhaglenni adfywio lleol Datblygu atebion cymunedol adeiladol i ddadrithio, ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddu Galluogi pobl hŷn i fyw'n annibynnol a chyfrannu at eu cymuned	Datblygu gallu pobl i gymryd cyfrifoldeb dros eu hiechyd a'u lles eu hunain yn unol â'r egwyddorion sy'n sail i "Her Iechyd Cymru", gan annog unigolion a mudiadau yng Nghymru i wella'u hiechyd Hyrwyddo bwyta'n iach a chynyddu gweithgarwch corfforol ar draws yr holl grwpiau oedran, rhyw a chymdeithasol Datblygu ymagweddau newydd at hyrwyddo iechyd a lles meddyliol

Rhaglenni Cymru

Arian i Bawb (Cymru)

Pawb a'i Le

Sgilau Bywyd	Trosglwyddo Asedau Cymunedol	Llawn BYWYD Chwarae Plant Iechyd Meddwl

Adran dau

Teuluoedd Iach

Mae'r fenter £20 miliwn hon yn ymdrin â lefelau gordewdra yng Nghymru, pryderon am glefyd y galon fel yr achos marwolaeth mwyaf cyffredin a'r angen am fynd i'r afael ag iechyd gwael a achosir gan ffordd o fyw. Y nodau yw ychwanegu gwerth at bolisïau presennol drwy greu cyswllt strategol rhwng chwarae plant, maeth a gweithgarwch corfforol, a chreu ymagwedd gydlynol at hyrwyddo ffyrdd o fyw actif ac iach ymysg plant a theuluoedd. Datblygwyd dwy raglen â chysylltiad agos rhyngddynt i gyflawni'r nodau hyn. Cafwyd pob dyfarniad drwy'r rhaglen Teuluoedd Iach – Ffordd o Fyw mewn blynyddoedd blaenorol.

Teuluoedd Iach – Chwarae Plant

Lansiwyd ein rhaglen Chwarae Plant yn 2006. Nod y rhaglen yw datblygu cyfleusterau chwarae mynediad agored. I ddechrau, ariannodd y rhaglen ddatblygiad yr isadeiledd ar gyfer cyflwyno gwasanaethau chwarae ac ers hynny mae wedi ariannu prosiectau sy'n darparu cyfleoedd chwarae ac sy'n annog ymagwedd gydlynol at faeth, bwyta'n iach a chwarae. Dyfarnwyd dau grant i ddarparu cyfleusterau chwarae a ohiriwyd o 2009/10 eleni, a dyfarnwyd ariannu ychwanegol i'r prosiectau isadeiledd hefyd er mwyn iddynt estyn y prosiect am hyd at flwyddyn arall.

Nifer y dyfarniadau a wnaed yn 2010/11:
11 gwerth £2.6 miliwn.

Iechyd Meddwl

Mae'r rhaglen Iechyd Meddwl, a lansiwyd ym mis Chwefror 2007, yn ceisio hyrwyddo integreiddiad ac annibyniaeth pobl sydd â phroblemau iechyd meddwl difrifol a chefnogi'r bobl sydd fwyaf mewn perygl o ddioddef afiechyd meddwl difrifol neu hunanladdiad. Dyfarnwyd cyfanswm o £13.5 miliwn i 19 o brosiectau ym mis Ebrill 2008. Eleni dyfarnwyd ariannu ychwanegol i ddeiliaid grantiau i ddatblygu cynlluniau gwerthuso wedi'u teilwra a'u cryfhau'n sylweddol er mwyn dangos eu heffaith a'u canlyniadau'n well. Ar ben hynny roedd wedi mynd yn glir nad oedd prosiectau'n debygol o gyflawni un o ganlyniadau'r rhaglen o wella'r ymwybyddiaeth o salwch meddwl. Gan hynny dyfarnwyd grant i gonsortiwm a arweinir gan Mind Cymru i gyflawni ymgyrch i gynyddu ymwybyddiaeth ar lefel genedlaethol a lleol. Ariennir yr ymgyrch ar y cyd gyda chyfraniadau ychwanegol gan Lywodraeth Cynulliad Cymru a Comic Relief.

Nifer y dyfarniadau a wnaed yn 2010/11:
18 gwerth £1.4 miliwn (gan gynnwys cynnydd i ddyfarniadau cyfredol a wnaed dros flynyddoedd blaenorol)

Pawb a'i Le

Lansiwyd y rhaglen Pawb a'i Le ym mis Tachwedd 2005 gyda chyllideb gychwynnol o hyd at £66 miliwn. Mae'r rhaglen yn dyfarnu grantiau rhwng £5,001 ac £1 miliwn. O ganlyniad i'w phoblogrwydd a'i llwyddiant parhaus mae wedi cael ei estyn i 2012 ac mae'r gyllideb gyffredinol wedi cynyddu. Mae'r rhaglen yn cefnogi gweithredu cydlynol gan bobl i wneud eu cymunedau'n lleoedd gwell i fyw, a'i nod yw galluogi pobl i gydweithio dros gymunedau cryfach, cyfiawnder cymdeithasol a gwell amgylcheddau gwledig a threfol.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
120 o grantiau gwerth £20.9 miliwn.

Rhaglenni Loteri / na ariennir gan y Loteri

Gan ddefnyddio'r pwerau a roddwyd i ni drwy Ddeddf y Loteri Genedlaethol 2006 rydym yn rheoli'r rhaglen ariannu canlynol gan y Loteri/Nad ydynt yn ymwneud â'r Loteri a ariennir ar y cyd yng Nghymru.

Trosglwyddo Asedau Cymunedol

Lansiwyd y rhaglen Trosglwyddo Asedau Cymunedol gwerth £13 miliwn ym mis Hydref 2009 mewn partneriaeth â Llywodraeth Cynulliad Cymru, sy'n darparu ariannu cyfalaf ar gyfer y rhaglen. Nod y rhaglen yw creu cymunedau mwy cynaliadwy drwy gefnogi trosglwyddo asedau o gyrff sector cyhoeddus i fudiadau cymunedol mentrus sy'n cynnwys ac yn creu buddion ar gyfer y cymunedau y maent yn eu gwasanaethu. Mae'n rhaid i brosiectau weithio i wella gwasanaethau neu gyfleusterau ar gyfer eu cymunedau, a dangos bod eu cynigion yn gynaliadwy yn yr hir dymor ac ystyried effaith amgylcheddol, cymdeithasol ac economaidd eu gwaith.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
14 o grantiau gwerth £3.9 miliwn.

Sgiliau Bywyd

Ariennir ein rhaglen Sgiliau Bywyd, a lansiwyd ym mis Ebrill 2009, ar y cyd gyda Swyddfa Cyllid Ewropeaidd Cymru, gan ddarparu arian cyfatebol gan y Loteri ac Arian Strwythurol Ewropeaidd. Nod y rhaglen yw galluogi cyfranogwyr i ddatblygu eu sgiliau bywyd, cynyddu eu hyder a dychwelyd i, neu barhau i hygyrchu, addysg, dysgu, gwirfoddoli neu gyflogaeth. Mae'r rhaglen yn targedu'r rhai sy'n gadael gofal, gofalwyr a chyn-ofalwyr, teuluoedd sy'n anweithgar yn economaidd a phobl hŷn.

Nifer y contractau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
11 gwerth £6.7 miliwn gan ddilyn proses gaffael gystadleuol.

Adran dau

Rhaglenni Gogledd Iwerddon

Yn ystod 2010/11 yng Ngogledd Iwerddon rydym wedi datblygu a lansio'r rhaglenni newydd y gwnaethom ymgynghori arnynt dros y flwyddyn flaenorol. Dangosodd ein hymgynghoriad Big Proposals gefnogaeth sylweddol dros ein rhaglenni arfaethedig newydd, a chyhoeddwyd y canfyddiadau yn Big Proposals, What You Told Us. Cyhoeddwyd pum rhaglen newydd eleni gan gynnwys Reaching Out: Empowering Young People a Reaching Out: Connecting Older People, a lansiwyd yn y Big Debate ym mis Mehefin 2010, pan hwyluswyd trafodaeth rhwng pobl ifanc a phobl hŷn.

Mewn ymateb i'r dirywiad economaidd dyfarnwyd contract i Advice Services Alliance Northern Ireland ym mis Mehefin 2010 i ddarparu cefnogaeth ychwanegol ar gyfer gwasanaethau dyled a chyngor ariannol yng Ngogledd Iwerddon i helpu cwrdd â'r galw cynyddol gan ddefnyddwyr newydd oherwydd effaith y dirwasgiad.

Mewn ymateb i'r newidiadau sylweddol y bydd y sector cyhoeddus a chymunedau'n eu hwynebu ar draws Gogledd Iwerddon, mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi dyfarnu contractau (Medi 2010) i dri chynllun peilot er mwyn dysgu mwy am sut y gallai mudiadau'r sector gwirfoddol a chymunedol gymryd rhan mewn cynllunio cymunedol. Dyfarnwyd contract i dîm consortiwm a arweinir gan Community Places i ddarparu cefnogaeth ar gyfer y prosiectau peilot cynllunio cymunedol a datblygu pecyn offer fel adnodd ar gyfer mudiadau gwirfoddol a chymunedol.

Fel rhan o reoli rhaglenni cyfredol comisiynwyd cefnogaeth benodol ar gyfer deiliaid grantiau a ariannwyd drwy'r rhaglenni Live and Learn a Safe and Well. Dyfarnwyd contract i Community Evaluation Northern Ireland ym mis Mehefin 2010 i gefnogi'r prosiectau hyn i ddarparu gwaelodlin ar gyfer eu gwaith a mesur eu heffaith.

Mae rhaglenni cyfredol y Gronfa Loteri Fawr yng Ngogledd Iwerddon yn cefnogi tair thema ac yn canolbwyntio ar y pedwar canlyniad a nodir yn y tabl ar dudalen 29.

Cylch gwaith

Gwariant sy'n elusennol neu'n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu'r amgylchedd

Dysgu cymunedol a Creu cyfleoedd	Hyrwyddo cydlyniant cymunedol a diogelwch	Hyrwyddo lles

Canlyniadau Gogledd Iwerddon

Gall pobl gymryd rhan yn weithredol yn eu cymunedau i greu newidiadau cadarnhaol	Perchnogaeth gymunedol ar amgylcheddau gwledig a threfol gwell a mwy diogel	Gwell iechyd corfforol a meddyliol i bawb	Pobl yn cael cyfle i gyflawni eu potensial llawn

Rhaglenni Gogledd Iwerddon

Arian i Bawb Gogledd Iwerddon
Healthy Minds
Energy Efficient Venues
Reaching Communities Northern Ireland
Reaching Out: Empowering Young People
Reaching Out: Connecting Older People
Impact of Alcohol
Space and Place

Adran dau

Arian i Bawb Gogledd Iwerddon

Mae Arian i Bawb Gogledd Iwerddon yn ariannu prosiectau rhwng £500 a £10,000 gyda'r nod o ddod â gwir welliannau i gymunedau a bywydau'r bobl fwyaf anghenus drwy ariannu prosiectau sy'n cynnwys pobl yn eu cymunedau, dod â nhw ynghyd i fwynhau amrywiaeth eang o weithgareddau elusennol, cymunedol, addysgol, amgylcheddol ac iechyd. Ers mis Ebrill 2010 gall prosiectau ailymgeisio am ariannu hyd at uchafswm gwerth o £20,000 mewn unrhyw gyfnod o 12 mis cyhyd â'u bod yn dal un dyfarniad yn unig o hyd at £10,000 ar unrhyw adeg unigol.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
450 gwerth dros £3.6 miliwn.

Healthy Minds

Lansiwyd y rhaglen Healthy Minds Northern Ireland ym mis Mawrth 2010 gyda chyllideb o £0.5 miliwn. Nod y rhaglen yw cefnogi gweithgareddau i wella iechyd a lles meddyliol pobl leol. Roedd grantiau rhwng £500 a £10,000 ar gael i grwpiau ar draws Gogledd Iwerddon i ariannu gweithgareddau i gefnogi: iechyd meddwl oedolion; pobl hŷn sy'n profi unigedd; teuluoedd yr effeithir arnynt gan alcohol; a phobl yr effeithir arnynt gan newidiadau a thrawsnewidiadau bywyd megis profedigaeth. Roedd y rhaglen yn agored am 12 mis tan fis Mawrth 2011 gyda dyfarniadau'n cael eu cyhoeddi bob deufis.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
68 gwerth £570,000.

Energy Efficient Venues

Lansiwyd y rhaglen Energy Efficient Venues ym mis Mai 2010 gyda £5 miliwn ar gael dros ddwy flynedd. Mae'r rhaglen yn dyfarnu grantiau rhwng £2,000 a £10,000, a rhwng £15,000 a £50,000 i fudiadau gwirfoddol a chymunedol sydd am wneud eu lleoliad cymunedol yn fwy effeithlon o ran defnyddio ynni. Yn ogystal â chael effaith gadarnhaol ar yr amgylchedd, bydd y rhaglen hon yn helpu mudiadau gwirfoddol a chymunedol i wneud arbedion ar eu costau gwres a golau rheolaidd..

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
43 gwerth £360,000.

Reaching Communities Northern Ireland

Lansiwyd y rhaglen Reaching Communities Northern Ireland yn 2006, gydag oddeutu £18 miliwn ar gael rhwng 2006 a 2009. Dyfarnodd y rhaglen grantiau i fudiadau gwirfoddol a chymunedol ac mae'n ceisio cyflawni cenhadaeth y Gronfa Loteri Fawr o wneud gwahaniaeth ym mywydau'r bobl a'r cymunedau mwyaf anghenus. Roedd grantiau rhwng £100,000 a £500,000 ar gael ar gyfer prosiectau sy'n para rhwng tair a phum mlynedd.

Yn 2009/10 dyrannodd pwyllgor Gogledd Iwerddon £5 miliwn ychwanegol i gefnogi'r galw aruthrol am y rhaglen hon. Adolygwyd y nifer sylweddol o geisiadau y gellir eu hariannu nad oeddem yn gallu eu cefnogi gan nad oedd gennym gyllideb ddigonol. Yn dilyn yr adolygiad hwn dyfarnwyd ariannu i 14 o brosiectau eraill ym mis Hydref 2009 a saith o brosiectau ym mis Ebrill 2010.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
7 gwerth £2.6 miliwn.

Reaching Out: Empowering Young People

Dyma rhaglen gwerth £20 miliwn a lansiwyd yn 2010 a fydd yn cefnogi rhai o'r bobl ifanc fwyaf bregus yng Ngogledd Iwerddon, gan gynnwys y rhai sydd wedi bod mewn gofal, ymwneud â throseddu neu gael eu heithrio o addysg. Mae grantiau hyd at £500,000 ar gael ar gyfer prosiectau a fydd yn helpu'r grŵp hwn o bobl ifanc i drawsnewid eu bywydau drwy weithgareddau megis cynlluniau hyfforddiant a chyflogaeth, cefnogaeth un i un mewn argyfyngau, rhaglenni mentora a gwaith allgymorth ar y stryd. Byddwn yn comisiynu contract i ddarparu cefnogaeth ddatblygu ar gyfer yr holl fudiadau a ariennir o dan y rhaglen hon.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
2 gwerth dros £940,000.

Reaching Out: Connecting Older People

Dyma raglen gwerth £20 miliwn a lansiwyd ym mis Mehefin 2010 a fydd yn cefnogi pobl hŷn fregus sy'n profi unigedd yr effeithir arnynt gan faterion megis profedigaeth, anableddau a salwch tymor hir neu sy'n byw mewn gofal preswyl neu dai lloches. Gall y grantiau o hyd at £500,000 gefnogi pobl hŷn drwy weithgareddau megis prosiectau iechyd corfforol a meddwl, rhaglenni gwirfoddoli a phrosiectau a fydd yn dod â phobl hŷn sy'n profi unigedd a phobl ifanc ynghyd. Byddwn yn comisiynu contract i ddarparu cefnogaeth ddatblygu ar gyfer yr holl fudiadau a ariennir o dan y rhaglen hon.

Impact of Alcohol

Mae Impact of Alcohol yn rhaglen gwerth £10 miliwn a lansiwyd ar 14 Rhagfyr 2010 sydd â'r nod o annog ymagwedd gymunedol at leihau'r niwed a achosir gan gamddefnyddio alcohol.. Trwy'r rhaglen hon mae'r Gronfa Loteri Fawr am ariannu ystod o brosiectau a fydd yn lleihau'r niwed i unigolion, teuluoedd a chymunedau yr effeithir arnynt yn uniongyrchol gan gamddefnyddio alcohol. Mae'r rhaglen yn cael ei gyflwyno drwy grantiau ar draws Gogledd Iwerddon (£3 miliwn) a grantiau portffolio (£7 miliwn). Cyflwynir y grantiau uniongyrchol ar draws Gogledd Iwerddon gan fudiadau gwirfoddol a chymunedol. Cyflwynir y grantiau portffolio gan Ymddiriedolaethau Iechyd a Gofal Cymdeithasol Gogledd Iwerddon gan weithio gyda mudiadau gwirfoddol a chymunedol.

Nifer y grantiau a ddyfarnwyd yn 2010/11:
5 grant portffolio gwerth dros £210,000.

Space and Place

Mae Space and Place yn rhaglen gwerth £15 miliwn a lansiwyd ar 27 Ionawr 2011. Mae'r rhaglen yn darparu cyfle i gymunedau lleol ddod ynghyd i nodi gweledigaeth a rennir ar gyfer eu hardal ac i weithio i'w gwireddu. Nod y rhaglen yw creu mwy o gysylltiadau rhwng pobl a chymunedau drwy ddefnyddio mannau a danddefnyddir neu fannau anodd. Hoffai'r Gronfa Loteri Fawr benodi partner dyfarnu i gyflwyno cynllun grantiau sy'n dyfarnu grantiau i fudiadau ar draws Gogledd Iwerddon, i alluogi cymunedau i wneud gwell defnydd o fannau a lleoedd dan do ac awyr agored.

Adran tri

Ein perfformiad gweithredol yn erbyn ein hamcanion corfforaethol

Nododd Cynllun Corfforaethol 2010/11 dri amcan strategol i lunio ein blaenoriaethau a phennu pedwar dangosydd perfformiad allweddol y byddem yn eu defnyddio i fesur llwyddiant. Mae ein perfformiad yn erbyn y rhain yn cael ei fonitro yn erbyn ein targedau a gyhoeddwyd, ac adroddir amdano i Fwrdd y DU drwy gydol y flwyddyn.

Yma rhoddir crynodeb o sut rydym wedi perfformio yn erbyn y tri amcan hwn.

Amcan strategol un:

Rydym yn rheoli arian cyhoeddus yn effeithlon

Dangosyddion Perfformiad Allweddol:

1. **Costau gweithredu fel canran o incwm.**
2. **Trwy ddyfarnu grantiau, rydym yn ymrwymo 100 y cant o'n cyllideb grantiau ar gyfer y flwyddyn.**

Targed a gyflwynwyd	Adroddiad diwedd blwyddyn
1. Yn erbyn targed o lai nag 8.5 y cant, ein costau gweithredu craidd oedd 6.8 y cant o incwm gan y Loteri (yn seiliedig ar incwm cyn trosglwyddo arian i'r Gemau Olympaidd)	Yn 2010/2011 6.8 y cant oedd ein costau gweithredu craidd. Roedd y costau gweithredu gwirioneddol yn £52.7 miliwn, gostyngiad o £5.5 miliwn o'i gymharu â 2009/10. Mae'r prif arbedion yn gysylltiedig â gostyngiad mewn teithio; recriwtio; dysgu a datblygu; nwyddau TG; cyfathrebu; costau eiddo; costau staff; cyflwyno grantiau ac arbedion sylweddol eraill ar draws y busnes.
2. Trwy ddyfarnu grantiau rydym yn ymrwymo 100 y cant o'n cyllideb grantiau ar gyfer y flwyddyn.	Yn ein Cynllun Corfforaethol, nodwyd ein bod wedi bwriadu dyfarnu cyfanswm o £390 miliwn yn ystod 2010/11. Roedd y dyfarniadau gwirioneddol a wnaed yn ystod y flwyddyn gwerth cyfanswm o £357 miliwn. Y rhaglenni a danymrwymodd eu cyllidebau oedd cronfa JESSICA a'r Gronfa Fuddsoddi yn Yr Alban, y dyrannwyd £10 miliwn a £50 miliwn ar eu cyfer. Roedd hyn o ganlyniad i oedi wrth sefydlu'r ddwy ymddiriedolaeth. Disgwylir erbyn hyn y bydd y dyfarniadau'n cael eu hymrwymo yn 2011/12. At hynny, tanymrwymodd cyfarwyddiaeth Gogledd Iwerddon tua £6 miliwn ar y rhaglenni Reaching Out gan fod y galw yn arafach na'r hyn a ddisgwyliwyd. Disgwylir y bydd yr ariannu'n cael ei ymrwymo yn ystod 2011/12.

Amcan Strategol dau:

Dywedodd y rhai sydd wedi ymholi am ein hariannu, ymgeisio amdano neu ei dderbyn ein bod wedi darparu gwasanaeth ardderchog iddynt. Mae gennym berthnasoedd cryf a chadarnhaol gyda budd-ddeiliaid allweddol a'r cyhoedd yn gyffredinol

Dangosydd perfformiad allweddol: Boddhad cwsmeriaid, wedi'i fesur drwy arolygon rheolaidd.

Targed a gyflwynwyd	Adroddiad diwedd blwyddyn
1. Yn erbyn targed o 90 y cant, roedd 92.3 y cant o'n cwsmeriaid yn fodlon ar y gwasanaeth a ddarparwyd.	Yn ystod y flwyddyn hyd at fis Mawrth 2011 cysylltwyd â mwy na 180,000 o bobl ledled y DU a ymholodd am grant gan y Gronfa Loteri Fawr. Gwnaethom ymateb hefyd i fwy na 7,000 o gynigion amlinellol ac asesu bron 30,000 o geisiadau grant llawn. Rydym hefyd wedi cefnogi mwy na 23,000 o ddeiliaid grantiau cyfredol. Eleni mae IPSOS MORI wedi cwblhau 8,288 o gyfweliadau ar-lein pellach ar ein cyfer, gan ofyn i gwsmeriaid sydd wedi derbyn grant; ymgeiswyr aflwyddiannus; ymgeiswyr llwyddiannus; y sawl sy'n aros am benderfyniad ac ymholwyr cyn-ymgeisio. Ar sail y canlyniadau gallwn adrodd bod 92.3 y cant o'n cwsmeriaid yn fodlon a bod 52 y cant o'r rhain wedi graddio ein gwasanaeth yn ardderchog. Dyma welliant ar berfformiad y llynedd (90 y cant a 47 y cant yn ôl eu trefn) Mae'r mesur allweddol o foddhad cyffredinol yn cynnwys: agwedd staff; proffesiynoldeb y gwasanaeth; ansawdd y gwasanaeth; amseroldeb ac ansawdd yr wybodaeth. Pennwn dargedau mewnol ar gyfer ansawdd gwasanaeth hefyd. Ymdriniwyd â 91.4 y cant o'r cynigion amlinellol a dderbyniwyd a 96.6 y cant o geisiadau am grantiau a dderbyniwyd yn unol â'r amserlenni a gyhoeddir mewn arweiniad ymgeisio.

Adran tri

Amcan strategol tri:

Mae ein rhaglenni ariannu'n dod â gwir welliannau i fywydau ein buddiolwyr

Dangosydd perfformiad allweddol:
Gellir graddio pob rhaglen ariannu'r Gronfa Loteri Fawr yn gadarnhaol yn gyffredinol o ran atebolrwydd, dysgu ac effaith (yn seiliedig ar adolygiad blynyddol mewnol a fydd yn dechrau blwyddyn ar ôl lansio).

Targed a Gyflwynwyd	Adroddiad diwedd blwyddyn
Dd/B (gweler paragraff terfynol yr adroddiad diwedd blwyddyn)	Eleni cyflwynwyd ymagwedd newydd at fesur effeithiolrwydd ein rhaglenni. Adolygwyd 31 o raglenni yn erbyn 3 dimensiwn: **i.** pa mor dda y mae'r rhaglen yn cael ei rheoli, **ii.** tystiolaeth o'r effaith a geir, **iii.** a'r dystiolaeth o'r ddysg a rennir sy'n creu buddion ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr a'r cymunedau y mae'n eu hariannu. Aseswyd pob dimensiwn yn erbyn graddfa 5 pwynt pan fo'r pwynt canol yn nodi bod y rhaglen o leiaf ar y trywydd iawn tuag at gyflwyno'n llwyddiannus, a rhoddir sgôr gyffredinol. Cymerodd adolygydd cymheiriaid ran yn yr holl adolygiadau rhaglenni. Barnwyd bod 30 o'r 31 o raglenni (96.8 y cant) yn 'effeithiol' yn 2010/11. Caiff ein rhaglenni 'byw' (y rhai sy'n agored i geisiadau neu'n destun rheoli grantiau) eu hadolygu bob blwyddyn. Gan mai mesur newydd yw hwn, ni bennwyd targed ar gyfer 2010/2011. Yn lle, caiff y data ei ddefnyddio fel gwaelodlin i'n helpu i lunio targedau'r dyfodol.

Ein polisïau cyflogaeth

Eleni rheolwyd ein trefniadau o ran tâl ac amodau gan Swyddfa'r Cabinet, fel gyda'r holl gyflogeion gwasanaethau cyhoeddus. Rhoddwyd rhewiad ar yr holl gyflogau sylfaenol ac eithrio'r rhai mewn bandiau cyflog is, lle rhoddwyd cynnydd bach i'r holl staff dan sylw.

Dechreuwyd ar adolygiad o nifer o'n polisïau yn ystod y flwyddyn i sicrhau eu bod yn bodloni deddfwriaeth gyflogaeth newidiol a'u bod yn parhau'n deg, yn dryloyw ac yn ystyrlon i'r holl gyflogeion. I gefnogi'r gwaith hwn ymgysylltwyd â nifer o staff ar draws y mudiad i gyfrannu'n ystyrlon at ddatblygu polisïau.

Mae cyflogeion wedi'u cynnwys ym Mhrif Gynllun Pensiynau'r Gwasanaeth Sifil, ond mae ganddynt yr opsiwn i ymuno â threfniad prynu ariannol seiliedig ar fudd-ddeiliaid. Eleni cafwyd rhai newidiadau sylweddol i'r cynllun cydnabyddiaeth a ddaeth i rym o fis Ionawr 2011.

Yn ystod y flwyddyn daeth y tîm datblygu trefniadaethol mewnol a'r tîm hyfforddiant gweithrediadau ynghyd i ddarparu swyddogaeth hyfforddi a datblygu cyfannol sy'n adrodd i AD. Bydd yr ymagwedd 'un tîm' hon yn cyflwyno anghenion datblygu personol ac anghenion y busnes. Parhaodd rhaglenni arweinyddiaeth a hyfforddiant rheoli pobl craidd drwy gydol y flwyddyn a dechreuodd y rhaglen hyfforddiant gychwynnol gael ei hymgorffori ar draws y mudiad. Mae perthnasoedd datblygol gyda mudiadau sy'n rhannu'r un gwerthoedd wedi ymchwilio i'r cyfleoedd hyfforddiant a rennir a secondio.

Dechreuodd y tîm AD symud i fodel partneriaid busnes mwy pendant i gefnogi'r busnes. Mae cysgodi swyddi gyda'r mudiadau eraill er datblygu'r model hwn ymhellach yn parhau, ac rydym wedi cydweithio'n agos â'r Sefydliad Personél a Datblygu Siartredig (CIPD) i gyflwyno model datblygu gyrfaoedd.

Wrth ymateb i adborth, disodlodd yr adran AD system arfarniadau ar-lein a symbylir yn bennaf gan brosesau i system wedi'i rhesymoli gyda phroses sy'n canolbwyntio ar adborth ystyrlon. Wrth i ni ddod yn nes at yr ail flwyddyn, mae gwaith pellach ar werthoedd yn mynd yn ei flaen. Bydd hyn yn cwmpasu fframwaith ymddygiad y gellir ei fesur drwy'r broses arfarnu; felly gallwn fesur perfformiad yn fwy ystyrlon yn erbyn y 'beth' a'r 'sut'.

Ymddangosodd y Gronfa Loteri Fawr, ynghyd â mudiadau sylweddol eraill, mewn ymchwil gan y CIPD a arweiniodd at gyhoeddi adroddiad: ‘Shaping the Future’ gan ymchwilio i berfformiad trefniadaethol cynaliadwy gan ddefnyddio ein gwaith gydag Ariannu Deallusol. Cyflawnwyd achrediad parhaus gyda'r Buddsoddwyr mewn Pobl hefyd wrth ochr ein dyfarniad pedair seren gan EFQM.

Mae undebau llafur Prospect ac Unite yn cael eu cydnabod ar y cyd at ddiben bargeinio ar y cyd ar gyfer pob cyflogai, ac eithrio cyfarwyddwyr. Mae'r cyfarfodydd a gynhelir yn rheolaidd rhwng undebau a rheolwyr yn parhau'n gynhyrchiol. Anogir cyfranogiad undebau wrth lunio arfer cyflogwyr da. Mae Grŵp yr Undebau ar y Cyd yn cwrdd â'r Prif Weithredwr yn rheolaidd.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn trin canlyniadau'r arolwg ymgysylltu staff blynyddol o ddifrif ac mae gwaith yn parhau drwy gydol y flwyddyn gyda chyfarwyddiaethau unigol i gynnal ymgysylltiad staff. Cydnabyddodd canlyniadau arolwg 'pwls' staff ar draws yr holl staff yn ddiweddar welliant mewn dealltwriaeth staff o'r rhesymau dros newid, cyfathrebu newid ac arweinyddiaeth, a chynhaliwyd mynegai ymgysylltu o 65 y cant.

Trwy'r arolwg blaenorol adroddodd staff eu dymuniad i gymryd rhan yn gynyddol mewn gwneud penderfyniadau a dylanwadu, ac o ganlyniad i hynny mae AD wedi cynnwys staff yn weithredol ac yn amlwg mewn prosiect gwobrwyo a chydnabyddiaeth ar bob lefel, gan ddatblygu'r ymddygiadau newydd i gefnogi ein gwerthoedd, datblygu ein polisïau a llunio newidiadau i strwythur ein mudiad yn y dyfodol.

Adran tri

Nifer y staff

Ym mis Mai dechreuodd y Gronfa Loteri Fawr gyfyngu ar recriwtio. O ganlyniad i hyn mae nifer cyfartalog ein staff Cyfwerth ag Amser Llawn wedi gostwng o 1,047 yn 2009/10 i 982 yn 2010/11. Mae'r holl recriwtio'n parhau i gael ei graffu ac mae'n rhaid iddo gael ei gymeradwyo gan y Prif Weithredwr neu, yn ei absenoldeb, y Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol.

Mae lefelau absenoldeb oherwydd salwch yn cael eu monitro. Yn 2010/11 8.24 oedd nifer cyfartalog y diwrnodau salwch fesul gweithiwr, gan gyfateb i 3.65 y cant dros y flwyddyn. Dyma gynnydd bach ar lefelau absenoldeb y llynedd, a dangosodd adroddiad i'r Uwch Dîm Rheoli beth cyfatebiaeth rhwng salwch a rheoli perfformiad cynyddol. Mae hyfforddiant wrth reoli absenoldeb ac adolygiad o'r polisi'n ceisio ymdrin ag unrhyw gynnydd pellach.

Ein hymrwymiad i gydraddoldeb

Mae cydraddoldeb ac amrywiaeth yn rhan annatod o'n polisïau a'n diwylliant. Mae'r uwch dîm rheoli a'r Bwrdd yn darparu cefnogaeth gref ac anogaeth gadarnhaol wrth ymgorffori ein hegwyddorion cydraddoldeb o fewn ein harferion a'r prosiectau rydym yn eu hariannu. Rydym wedi cyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb ar y Cyd (Hil, Anabledd a Rhyw) tair blynedd newydd. Mae ein hymagwedd at gydraddoldeb ac amrywiaeth yn anelu at adlewyrchu'r cymunedau a gynrychiolwn yn gymaint â phosib, ac i ddatblygu hyn penodwyd nifer o eiriolwyr cydraddoldeb i gefnogi ein gwybodaeth a'n hymwybyddiaeth o faterion cydraddoldeb yn fewnol ac yn allanol.

Cydraddoldeb mewn cyflogaeth

Amlygodd adolygiad o'n proses gyflwyno yr angen am fwy o hyfforddiant cydraddoldeb amlwg wrth ddechrau cyflogaeth, a chaiff hyn ei gyflwyno yn y flwyddyn ariannol nesaf. Ymunodd y Gronfa Loteri Fawr â Stonewall fel Eiriolwr Amrywiaeth i gefnogi ymhellach ein gwaith ar gydraddoldeb mewn cyflogaeth a bydd cwblhau cynllun lleoliad gwaith â chymorth i bobl ag anableddau'n cael ei roi ar waith bob blwyddyn. At hynny, gyda chefnogaeth yr undeb gwnaethom redeg nifer o sesiynau hyfforddiant ymwybyddiaeth urddas yn y gweithle i staff drwy gydol y flwyddyn.

Statws Anabledd	Cronfa Loteri Fawr	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
Staff ag anableddau	3%	4%	13%
Staff heb anableddau	97%	96%	87%

Rhyw	Cronfa Loteri Fawr	Gwasanaeth Sifil	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
Benyw	61%	52%	44%
Gwryw	39%	48%	56%

Grŵp Ethnig	Cronfa Loteri Fawr	Poblogaeth y DU sy'n weithgar yn economaidd
Asiaidd	5.2%	3.0%
Du	2.5%	1.4%
Tsieineaidd	0.3%	0.3%
Cymysg	1.0%	1.5%
Arall	0.5%	0.4%
Gwyn arall	3.3%	3.4%
Cyfanswm Du a Lleiafrifoedd Ethnig (BME)	12.8%	10.0%
Gwyn DU	84.3%	90.0%
Dim gwybodaeth	2.4%	-
Ddim eisiau datgan	0.5%	-

Dengys canlyniadau ystadegau eleni na chafwyd unrhyw newid mewn perthynas â chanran y gweithlu ag anableddau, ac mae hyn yn wir hefyd gyda'r dadansoddiad o ffigurau sy'n ymwneud â rhyw. Parhawn yn ymrwymedig i geisio cynyddu nifer y gweithwyr ag anableddau ac i sicrhau cynrychiolaeth gyson o ran rhyw ar draws pob gradd. Ni chafwyd newid sylweddol i'r canrannau ethnigrwydd amrywiol.

Cydraddoldeb mewn rhaglenni newydd

Mae monitro cydraddoldeb wedi cael ei gyflwyno i'r rhan fwyaf o'n rhaglenni newydd. Gofynnir i ymgeiswyr a fydd eu prosiect o fudd pennaf i bobl o gefndir ethnig, oedran, rhyw, crefydd neu gred, anabledd neu dueddfryd rhywiol penodol ac, yng Ngogledd Iwerddon yn unig, cefndir cymunedol. Rydym yn cywain yr wybodaeth hon gan ein bod am wybod pwy sy'n elwa o'r prosiectau a ariannwn er mwyn i ni ddarganfod p'un a oes angen i ni roi mwy o gefnogaeth i rai ymgeiswyr, targedu ein hariannu neu newid sut rydym yn rhedeg ein rhaglenni.

I gael ei ystyried i gael ei ariannu, dylai prosiect fod yn seiliedig ar dystiolaeth glir o angen; weithiau bydd hyn yn mynnu ymyrraeth a dargedir sy'n canolbwyntio ar grŵp buddiolwyr neu sefyllfa benodol; mewn llawer o achosion, fodd bynnag, bydd yr angen yn torri ar draws ystod o bobl, ac mi fydd yn bwysig i brosiectau fod mor hygyrch a chynhwysol â phosib. Adlewyrchir hyn yn ein hystadegau ariannu, sy'n amlygu'r ffaith bod y mwyafrif helaeth o geisiadau a dderbyniwyd a'r dyfarniadau a wnaed yn ymwneud â phrosiectau sy'n nodi eu bod yn anelu at greu buddion ar gyfer ystod helaeth o bobl.

Ar gyfer yr adroddiad hwn dadansoddwyd yr wybodaeth o 25,069 o geisiadau a dderbyniwyd yn ystod y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2010. Rydym yn eithrio grantiau a ddiddymwyd ac a drosglwyddwyd. Roedd yr holl geisiadau hyn wedi derbyn penderfyniad ariannu yn ystod y flwyddyn. Gwnaed 11,467 o ddyfarniadau (cyfanswm o £284 miliwn) o'r gronfa geisiadau hon. Amlinellir y canlyniadau yn y tabl a ganlyn.

Adran tri

	Nifer y ceisiadau a'r gyfradd ymgeisio [1]		Nifer y dyfarniadau a chyfradd lwyddo ceisiadau		Swm y gofynnwyd amdano (£000) a % o'r swm y gofynnwyd amdano[2]		Swm a ddyfarnwyd (£000) a % o'r swm a ddyfarnwyd [3]	
Ethnigrwydd (gofynnir i ymgeiswyr a yw eu prosiect o fudd pennaf i bobl o gefndir ethnig penodol. Gallant ddewis hyd at dri chategori ac felly mae'r atebion hyn yn cynnwys cyfrif dwbl a thriphlyg.)								
Gwyn DU	1,141	3%	566	50%	85,208	6%	40,520	7%
Gwyn arall	1,068	3%	741	69%	22,486	2%	11,999	2%
Grwpiau ethnig Cymysg/Lluosog	1,289	4%	663	51%	41,572	3%	12,398	4%
Asiaidd/Asiaidd DU	1,449	4%	677	47%	79,446	6%	25,831	5%
Du/ Affricanaidd/ Caribïaidd/ Du o'r DU	2,037	6%	901	44%	77,794	5%	26,607	5%
Grŵp ethnig arall	460	1%	244	53%	31,530	2%	12,279	2%
Dim ethnigrwydd penodol	27,294	79%	13,134	48%	1,095,297	75%	440,325	76%
Oedran (gofynnir i ymgeiswyr a yw eu prosiect o fudd pennaf i bobl o grŵp oedran penodol. Gall ymgeiswyr ddewis mwy nag un grŵp oedran ac felly gall yr atebion hyn gynnwys cyfrif lluosog.)								
0-24	13,378	35%	6,658	48%	751,434	33%	288,369	33%
25-64	6,931	16%	3,070	48%	600,105	27%	224,767	25%
65+	3,733	9%	1,904	51%	435,645	19%	169,358	19%
Dim oedran penodol	15,631	39%	7,448	48%	458,209	20%	190,613	22%
Rhyw (gofynnir i ymgeiswyr a yw eu prosiect o fudd pennaf i bobl o ryw benodol.)								
Benyw	1,629	5%	810	50%	67,410	5%	29,237	5%
Gwryw	438	1%	169	39%	11,193	<1%	4,806	<1%
Dim rhyw benodol	29,072	93%	13,792	47%	1,259,945	93%	501,342	93%

[1] Dangosir y gyfradd ymgeisio fel canran o'r ceisiadau sydd wedi gofyn am y data
[2] Dangosir y swm y gofynnwyd amdano fel canran o'r ceisiadau sydd wedi gofyn am y data
[3] Dangosir y swm a ddyfarnwyd fel canran o'r cyfanswm ariannu a ddyfarnwyd i'r ceisiadau a ofynnodd am y data

	Nifer y ceisiadau a'r gyfradd ymgeisio [1]		Nifer y dyfarniadau a chyfradd lwyddo ceisiadau		Swm y gofynnwyd amdano (£000) % o'r swm y gofynnwyd amdano[2]		Swm a ddyfarnwyd (£000) % o'r swm a ddyfarnwyd [3]	
Cefndir cymunedol (Gofynnir i ymgeiswyr sy'n ymgeisio i raglenni sy'n gweithredu yng Ngogledd Iwerddon nodi i ba gymuned mae'r rhai sy'n elwa o'u prosiect yn perthyn iddi'n bennaf.)								
Catholig yn bennaf	326	28%	251	77%	3,774	25%	2,344	20%
Protestannaidd yn bennaf	325	27%	266	82%	3,163	21%	2,580	22%
Y ddwy	495	42%	378	76%	7,516	49%	6,392	53%
Nid y naill na'r llall	35	3%	27	77%	764	5%	625	5%
Crefydd neu gred (Gofynnir i ymgeiswyr a yw eu prosiect o fudd pennaf i bobl o grefydd neu gred benodol. Gallant ddewis mwy nag un crefydd neu gred ac felly gall yr atebion hyn gynnwys cyfrif lluosog.)								
Dim crefydd	4	<1%	2	50%	616	<1%	253	<1%
Cristnogaeth	181	<1%	89	49%	3,329	<1%	695	<1%
Bwdhaeth	4	<1%	1	25%	251	<1%	10	<1%
Hindŵaeth	16	<1%	3	19%	202	<1%	19	<1%
Iddewiaeth	167	<1%	74	44%	9,057	1%	2,020	<1%
Moslemiaeth	177	<1%	81	46%	9,857	1%	1,696	<1%
Sikhiaeth	7	<1%	3	43%	59	<1%	24	<1%
Crefydd arall	25	<1%	14	56%	5,909	<1%	5,495	1%
Dim crefydd benodol	32,236	98%	15,290	49%	1,306,619	96%	528,130	97%
Tueddfryd rhywiol (Gofynnir i ymgeiswyr a yw eu prosiect o fudd pennaf i lesbiaid, dynion hoyw neu bobl ddeurywiol.)								
Lesbiaid / dynion hoyw / deurywiol	198	<1%	96	48%	14,170	1%	4,357	<1%
Heb fod yn benodol ar gyfer lesbiaid/ dynion hoyw/ deurywiol	31,239	97%	15,010	48%	1,309,741	97%	520,063	97%

Adran tri

Cynllun Iaith Gymraeg

Cyhoeddwyd ein Cynllun Iaith Gymraeg newydd ym mis Medi 2009. Mae'n amlinellu sut byddwn yn trin y Gymraeg a'r Saesneg yn gyfartal wrth ddarparu gwasanaethau i'r cyhoedd yng Nghymru ac wrth ddyfarnu grantiau. Mae gweithrediad y cynllun yn cael ei fonitro a'i drafod mewn cyfarfodydd rheolaidd rhwng Swyddog Iaith Gymraeg y Gronfa Loteri Fawr a Bwrdd yr Iaith Gymraeg. Bwriedir i'r cynllun gael ei adolygu yn 2012.

Cydnabuwyd safon uchel ein gwasanaeth cwsmeriaid dwyieithog a'n hymagwedd weithredol at hyrwyddo dwyieithrwydd o fewn y Gronfa Loteri Fawr yn haf 2010 pan gyrhaeddom y tair uchaf yn rownd derfynol categori 'Cymraeg yn y Gweithle' Gwobrau'r Sefydliad Materion Cymreig.

Adran 75, Deddf Gogledd Iwerddon 1998

Yn unol â'n dyletswyddau statudol dan Adran 75 Deddf Gogledd Iwerddon 1998, gwnaethom gyflwyno ein hadroddiad cydraddoldeb blynyddol i Gomisiwn Cydraddoldeb Gogledd Iwerddon ym mis Awst 2010. Darparodd yr adroddiad yr wybodaeth ddiweddaraf am ddatblygiadau deddfwriaethol a chynnydd ar waith cydraddoldeb yng Nghronfa Loteri Fawr Gogledd Iwerddon rhwng mis Ebrill 2009 a mis Mawrth 2010.

Cyhoeddwyd ein pumed adroddiad sgrinio ym mis Medi 2010 sy'n rhoi manylion yr holl bolisïau, y rhaglenni a'r swyddogaethau y sicrhawyd eu hansawdd.

Mae trydydd adolygiad blynyddol Cynllun Gweithredu Anabledd 2007 - 2012 wedi'i gwblhau ac mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cyflawni'r holl amcanion a bennwyd. Dros y flwyddyn ddiwethaf mae'r Gronfa Loteri Fawr hefyd wedi gwneud trefniadau i fodloni'r gofynion newydd a bennwyd gan Gomisiwn Cydraddoldeb Gogledd Iwerddon.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cwblhau ymarfer cwmpasu i nodi ffynonellau gwybodaeth a fydd yn cefnogi archwiliad o anghydraddoldebau, ymarfer i fesur perfformiad cydraddoldeb y Gronfa Loteri Fawr fel darparwr gwasanaethau a chyflogwr.

Mae ein hymgynghorydd cydraddoldeb wedi cwrdd â dosbarthwyr Loteri eraill i drafod y gofynion Adran 75 newydd.

Ein hymagwedd at ddatblygu cynaliadwy

Mae cynaladwyedd yn bwysig iawn i ni. Mae'n hanfodol ein bod yn cyflawni ein busnes mewn ffordd ochelgar o safbwynt cymdeithasol, economaidd ac amgylcheddol. Rydym wedi cymryd camau gweithredol i sicrhau y gallwn farnu ein hunain yn yr un ffordd yr ydym yn gwneud gyda'n prosiectau.

O fis Ebrill 2011, bydd proses fwy pendant a chadarn yn cael ei rhoi ar waith i asesu ein perfformiad cynaladwyedd. Mae hyn yn cyfateb i ofynion adrodd am gynaladwyedd Trysorlys EM ac fe gaiff ei gyhoeddi yn adroddiad blynyddol 2011-12.

Ar gyfer holl eiddo'r Gronfa Loteri Fawr, rydym bellach yn dadansoddi defnydd a chostau o gyfleustodau gan ddarparwyr a thrydydd partïon ar gyfer trydan a nwy/tanwydd (gofyniad Cwmpas 2). O dan Gwmpas 3 rydym hefyd yn asesu ein trefniadau teithio busnes (trwy'r holl ddulliau nad oes neb yn perchen arnynt) o ran allyriadau. Mae'r ddau ofyniad olaf yn cynnwys lleiafu / rheoli gwastraff a defnyddio adnoddau meidraidd: rydym bellach yn cofnodi gwerthoedd gwastraff absoliwt (tunelli) a'r defnydd o ddŵr (mewn metrau ciwbig) ar gyfer ein holl adeiladau.

Teimlwn fod hyn yn ein rhoi mewn sefyllfa i adlewyrchu'r cynnydd rydym yn ei wneud yn unol ag unrhyw dargedau neu feincnodi. Mae'r gallu hwn i ddangos a monitro ein perfformiad yn nodi cam arwyddocaol wrth sicrhau cynaladwyedd parhaus ein gweithrediad busnes.

Yn adroddiad blynyddol 2009/10 gwnaethom ymrwymo i ddarparu ffigurau ar effaith ein teithio ar drenau, ac mae'r rhain wedi'u darparu yn y tabl isod:

Teithio ar Drenau	2009/10	2010/11	Newid
Teithiau (nifer)	11,299	9,642	-15 %
Pellter (Milltiroedd)	2,309,908	2,288,213	-1%
Allyriadau (kgCO2E)	214,895	207,903	-3 %

Ein polisi ac arfer taliadau

Yn unol â'r Canllaw Arferion Talu Gwell, anelwn at dalu ein holl gredydwyr o fewn 30 niwrnod ar ôl derbyn anfoneb, oni bai bod amodau a thelerau eraill wedi'u cyd-drafod fel arall. Yn y flwyddyn sy'n destun yr adolygiad, talwyd 98 y cant (93 y cant yn 2009/10) o'r holl gredydwyr o fewn 30 niwrnod ar ôl i ni dderbyn anfoneb nad yw'n destun anghydfod.

Ar ben hynny rydym hefyd wedi ymrwymo i ostwng diwrnodau talu credydwyr yn ystod 2010/11. 10 niwrnod yw targed Her Talu'n Brydlon y Llywodraeth. Yn ystod y flwyddyn ariannol talwyd 73 y cant o gyflenwyr o fewn 10 niwrnod gwaith (34 y cant yn 2009/10).

Adran pedwar
Ein perfformiad ariannol

Nodir ein canlyniadau ariannol ar gyfer y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2011 yn y cyfrifon blynyddol sy'n dechrau ar dudalen 72. Paratowyd y cyfrifon hyn ar ffurf a bennwyd gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon ac yn gyffredinol, maent yn dilyn yr egwyddorion a nodir yn Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM). Mae'r cyfrifon hefyd yn ymgorffori gofynion y Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol.

Incwm o'r Loteri Genedlaethol

Yn ystod 2010/11 derbyniwyd **£773 miliwn** (2009/10 £740 miliwn) mewn incwm uniongyrchol o werthu tocynnau'r Loteri Genedlaethol.

Ym mis Mawrth 2007 cytunodd Senedd y DU y dylid trosglwyddo £638 miliwn i Gronfa Ddosbarthu Loteri'r Gemau'r Olympaidd (OLDF) rhwng Chwefror 2009 ac Awst 2012. Yn ystod 2010/11 gwnaed trosglwyddiadau gwerth cyfanswm o £172 miliwn.

Tabl o drosglwyddiadau i Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Olympaidd:

Blwyddyn a ddaeth i ben 31/03	£ m
2010	172
2011	172
2012	172
2013	80
2014	0

Yn ystod 2010 cymeradwyodd Senedd y DU gynigion yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, Cyfryngau a Chwaraeon i newid ein cyfran o incwm. Roedd ein cyfran o'r Incwm cenedlaethol yn 50 y cant. Fe ostyngodd i 46 y cant o 1 Ebrill 2011 a bydd yn gostwng eto i 40 y cant o 1 Ebrill 2012.

Mae incwm a gynhyrchir gan y Loteri Genedlaethol yn cael ei gadw a'i fuddsoddi ar ein rhan ni yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (NLDF), gan gynhyrchu £8.5 miliwn pellach (2009/10 £6 miliwn) mewn incwm buddsoddi yn ystod y flwyddyn.

Nid oes gan ein Bwrdd unrhyw gyfrifoldeb dros fuddsoddi balansau NLDF; erys y stiwardiaeth gyda'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon. Darperir manylion yn nodyn 13 y cyfrifon blynyddol. Mae nodyn 20 y cyfrifon blynyddol yn nodi pam mae'r Bwrdd yn ystyried nad ydym yn agored i risgiau sylweddol o ran cyfraddau llog.

Ariannu achosion da

Mae ymrwymiadau newydd gwerth cyfanswm o **£291 miliwn** [2009/10 £440 miliwn] wedi'u cofnodi yn ein cyfrifon; dyma werth y dyfarniadau a dderbyniwyd yn ffurfiol gan dderbynyddion grantiau, ac mae'n cynnwys rhai dyfarniadau a wnaed yn 2009/10. Nid yw gwerth **£55 miliwn** [2009/10 £63 miliwn] o ddyfarniadau ychwanegol wedi'u cofnodi fel ymrwymiadau eto gan ein bod yn dal i aros i dderbynnydd y grant eu derbyn. Er i'r rhaglen Big Local gwerth £200 miliwn lansio yn ystod y flwyddyn, dylid nodi na chaiff y dyfarniad ei wneud tan 2011/12.

O ganlyniad i'r gostyngiad yn ein cyfran incwm o fis Ebrill 2011, adolygodd y Bwrdd ein cynlluniau ar gyfer y dyfodol. Roedd yn fodlon nad oedd angen i ni newid unrhyw un o'r rhaglenni roeddem eisoes wedi'u cyhoeddi, ond roedd y cwmpas ar gyfer cyhoeddi rhaglenni newydd yn y tymor byr yn gyfyngedig. Penderfynodd y Bwrdd y dylem anelu at gynnal patrwm o ymrwymiadau a thaliadau dros y blynyddoedd nesaf i ddarparu mwy o sefydlogrwydd ar gyfer ymgeiswyr am grantiau a'n gweithrediadau ein hunain. Mae ein rhagamcaniadau llif arian yn fwyaf cyfyngedig yn y cyfnod hyd at y Gemau Olympaidd, pan fydd y trosglwyddiad a nodir uchod yn dod i ben. Mae hyn yn golygu bod angen i ni adael i'n rhagamcaniad ar gyfer balans y NLDF godi ychydig i gynnal y patrwm mwy gwastad hwn o ymrwymiadau.

Serch hynny nid oedd y gostyngiad mewn ymrwymiadau yn 2010/11 o ganlyniad i'r newid hwn ond i nifer bach o ymrwymiadau mawr a gynlluniwyd yn wreiddiol ar gyfer rhan olaf 2010/11, yn enwedig Big Local Trust, a fydd yn llithro i ran gyntaf 2011/12.

Yn ystod 2010/11 gwnaed taliadau o **£508 miliwn** (2009/10 £604 miliwn) i ddeiliaid grantiau. Yn yr un modd roedd y gostyngiad hwn o ganlyniad i amseru nifer bach o daliadau sylweddol, nid o ganlyniad i unrhyw newid mewn polisi.

Sut rydym yn penderfynu faint i'w wario

Yn gyffredinol, ein polisi yw gwneud cynifer o ddyfarniadau grant ag y gallwn heb gymryd gormod o risgiau a allai olygu na fydd gennym yr arian i fodloni'r ymrwymiadau hynny mewn hinsawdd economaidd ansicr. Serch hynny, fel y nodir uchod, rydym wedi addasu'r polisi hwn ychydig yn ystod y cyfnod pan fydd ein cyfran o incwm yn gostwng i gynnal lefel fwy sefydlog o ymrwymiadau.

Wrth ymateb i'r hyn y mae'r sector gwirfoddol a chymunedol wedi'i ofyn amdano gennym, rydym bellach yn dyfarnu grantiau am gyfnodau hwy: mae grantiau sy'n para am bum mlynedd yn gyffredin erbyn hyn. Ac wrth gwrs rydym yn ariannu gwaith cyfalaf sy'n cymryd nifer o flynyddoedd i'w adeiladu. Mae'r ffaith y bydd llawer o'n grantiau'n cael eu talu allan nifer o flynyddoedd ar ôl ymrwymo iddynt yn golygu y gallwn wneud ymrwymiadau ar sail arian nad ydym wedi'i dderbyn eto. Ar 31 Mawrth 2011, roedd gennym £898 miliwn [2009/10 £1,122 miliwn] o ymrwymiadau yn ddyledus, ond dim ond £523 miliwn [2009/10 £474 miliwn] yn unig i'w ddefnyddio i'w talu: ymrwymiadau dros ben o £424 miliwn [2009/10 £648 miliwn], sy'n gyfwerth ag wyth mis o incwm yn y dyfodol yn seiliedig ar ein rhagamcaniadau cyfredol.

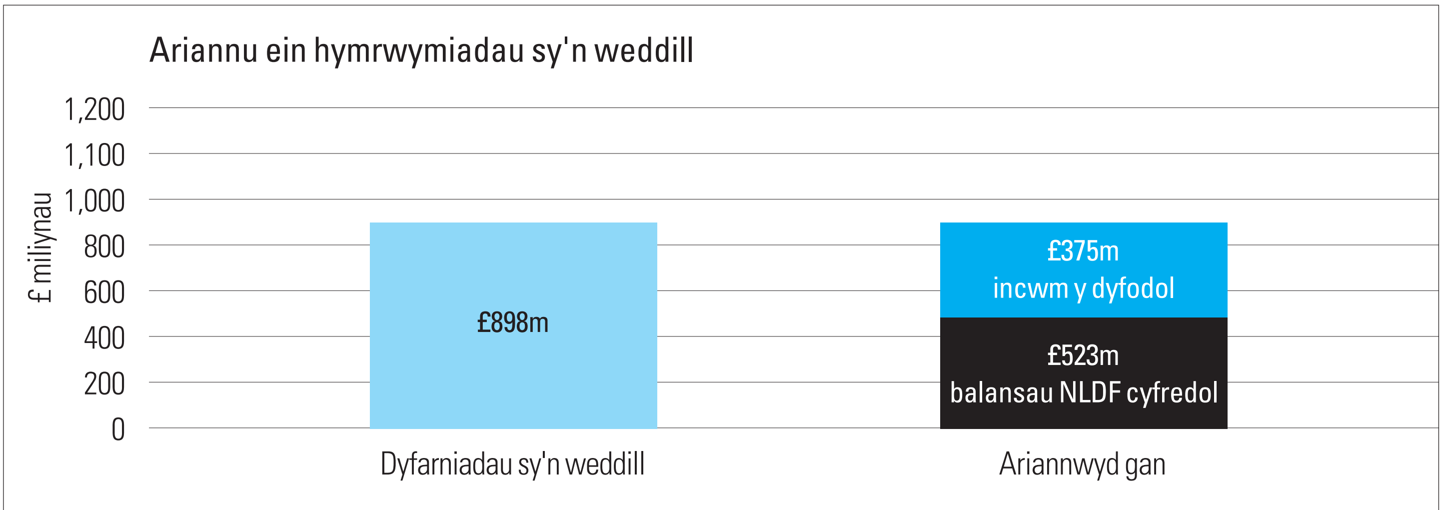

Mae ein hincwm yn y dyfodol yn ansicr – nid oes neb yn gwybod faint o incwm a fydd o'r Loteri. Felly mae'n rhaid i ni fod yn ochelgar. Mae'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn cynhyrchu rhagamcaniadau o incwm y dyfodol sy'n seiliedig ar y dybiaeth y bydd gwerthiannau tocynnau'r Loteri aros yn fras ar eu lefel bresennol yn y dyfodol – yr 'achos canolog' yw'r enw rydym yn ei roi i hyn, ac rydym yn ei ddefnyddio ar gyfer cynllunio gwariant tebygol y dyfodol dros yr hir dymor.

Adran pedwar

Yn flaenorol esboniwyd sut bydd £638 miliwn o'n incwm rhagamcanedig yn ystod y cyfnod 2009-2012 yn cael ei drosglwyddo i'r OLDF. Ar ben hynny, bydd yr OLDF yn derbyn £750 miliwn yn uniongyrchol gan gemau arbennig y Loteri ar gyfer y Gemau Olympaidd. Mae'n ansicr faint o hyn a gaiff ei godi gan werthiannau tocynnau ychwanegol a faint a gaiff ei ddargyfeirio o werthiannau tocynnau a fyddai wedi cael ei dderbyn gan brif ddosbarthwyr y Loteri.

Mae ein cynllunio ariannol yn ystyried yr arian sy'n cael ei drosglwyddo i'r Gemau Olympaidd, effaith gemau'r Loteri Olympaidd a'r gostyngiad cynyddol yn ein cyfran incwm. Mae ein cynlluniau hefyd yn ystyried yr effaith gadarnhaol ar yr incwm y rhagwelir iddo gael ei dderbyn gan achosion da o dan delerau'r drydedd drwydded gweithredu'r Loteri a roddwyd i Camelot ac a ddaeth i rym ar 1 Chwefror 2009.

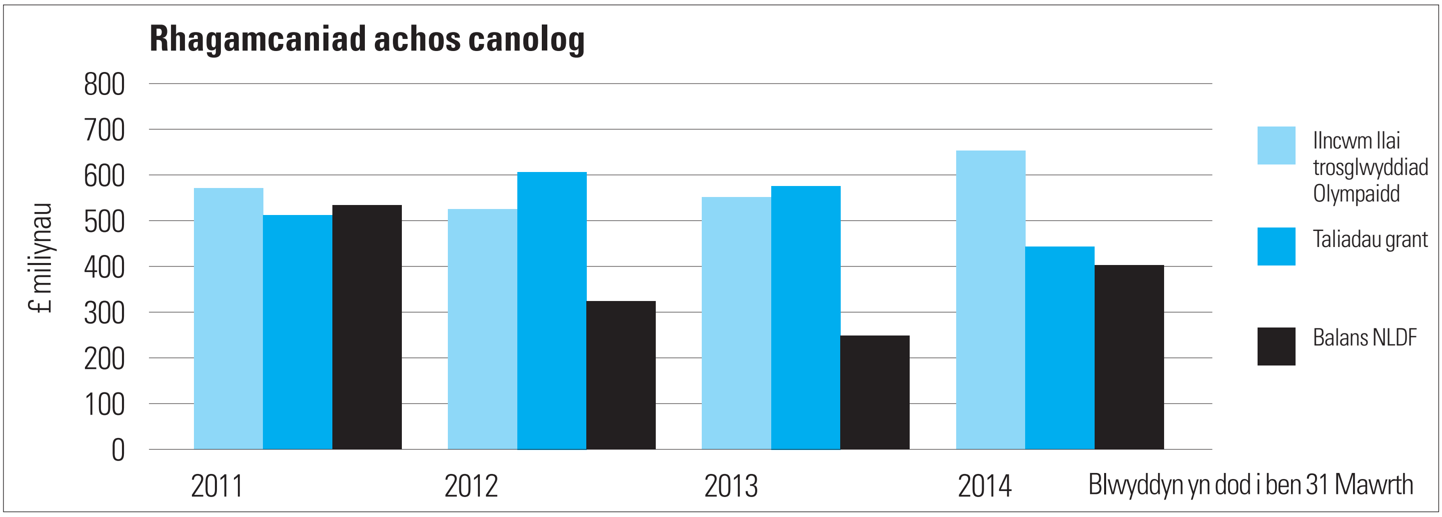

Mae'r siart uchod yn dangos sut mae disgwyl i bethau weithio allan ar sail yr achos canolog. Mae'r ffigurau hyn yn cynnwys ein rhagamcaniadau cyfredol o'n gwariant cynlluniedig ar raglenni ar gyfer 2011-2014.

Ni allwn wneud ymrwymiadau grant go iawn ar sail yr achos canolog – os gwnaethom hynny ac os cafwyd gostyngiad yn incwm y Loteri, mae'n bosib na fyddai modd i ni fodloni ein holl ymrwymiadau. Felly rydym yn cynhyrchu rhagamcaniad mwy gochelgar o'r enw 'achos 5 y cant' gan ein bod yn amcangyfrif bod cyfle 5 y cant y byddai'n digwydd mewn gwirionedd. Dengys hanes y Loteri nad ydym yn bod yn rhy ochelgar.

Ein targed yw gwneud ymrwymiadau grant o'r gwerth uchaf posib. Mae'n anochel y bydd hyn yn golygu bod y balans NLDF mor isel ag sy'n bwyllog. Bydd y lefel yn amrywio'n unol â strwythur ein rhaglenni ar unrhyw adeg.

Rydym yn bwriadu gwneud ymrwymiadau fel na fyddai gennym unrhyw falans o ran yr achos 5 y cant ar y pwynt isaf yn y dyfodol. Mae blaengynllunio nifer o flynyddoedd ymlaen llaw yn caniatáu i ni wneud unrhyw newidiadau i'n rhaglenni gyda chyn lleied o aflonyddwch â phosib os dengys ein rhagamcaniadau efallai na fyddwn yn bodloni ymrwymiadau yn y dyfodol.

Dangosir effaith cynlluniau cyfredol ar ein balansau NLDF gan ddefnyddio'r achos 5 y cant yn y tabl isod.

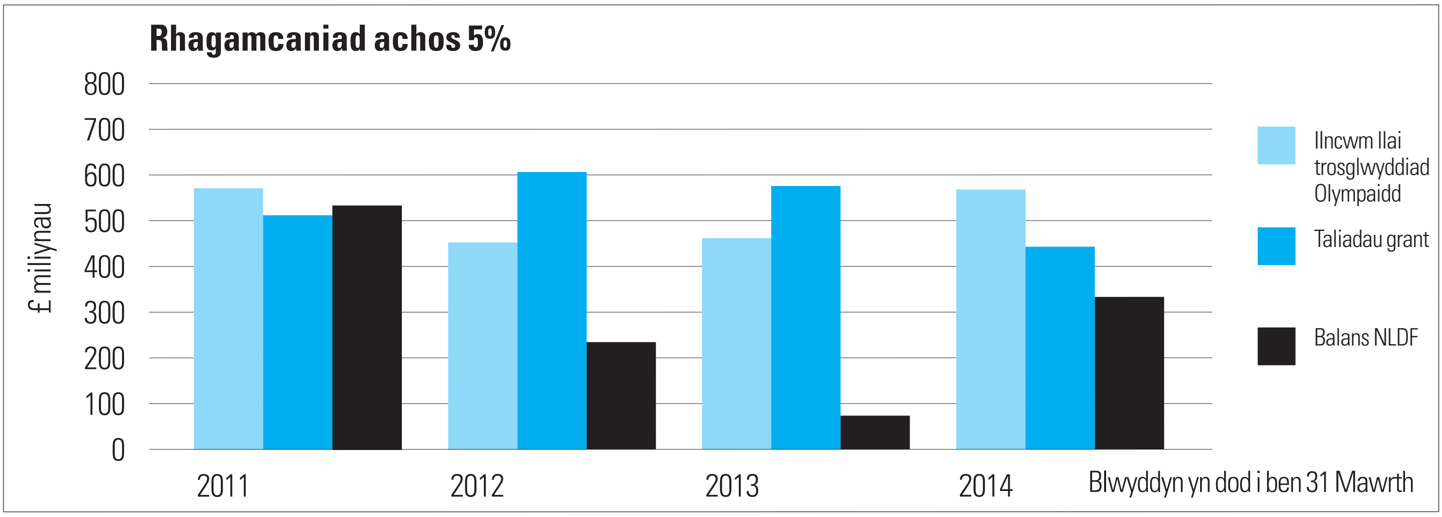

Balansau NLDF

Ar 31 Mawrth 2011 roedd ein balans NLDF yn £523 miliwn.

Mae gennym falans NLDF oherwydd bod incwm, fel arfer, yn uwch mewn gwirionedd na'n tybiaethau gochelgar ac felly mae gennym beth arian ychwanegol. Rydym yn monitro hyn yn gyson ac yn cyflawni adolygiad bob chwe mis. Yna, mae ein Bwrdd yn addasu ein cynlluniau cyllideb grant i sicrhau ein bod yn gwneud yr holl ymrwymiadau y gallwn eu gwneud yn ddiogel.

Nid ydym yn pennu targed ar gyfer ein balansau NLDF. Gan nad ydym yn rheoli incwm y Loteri, mae'n amhosib i ni reoli'r balans yn y tymor byr. Rydym yn cyhoeddi cynlluniau sy'n seiliedig ar yr achos canolog ac yn esbonio'r amrywiaethau bob blwyddyn.

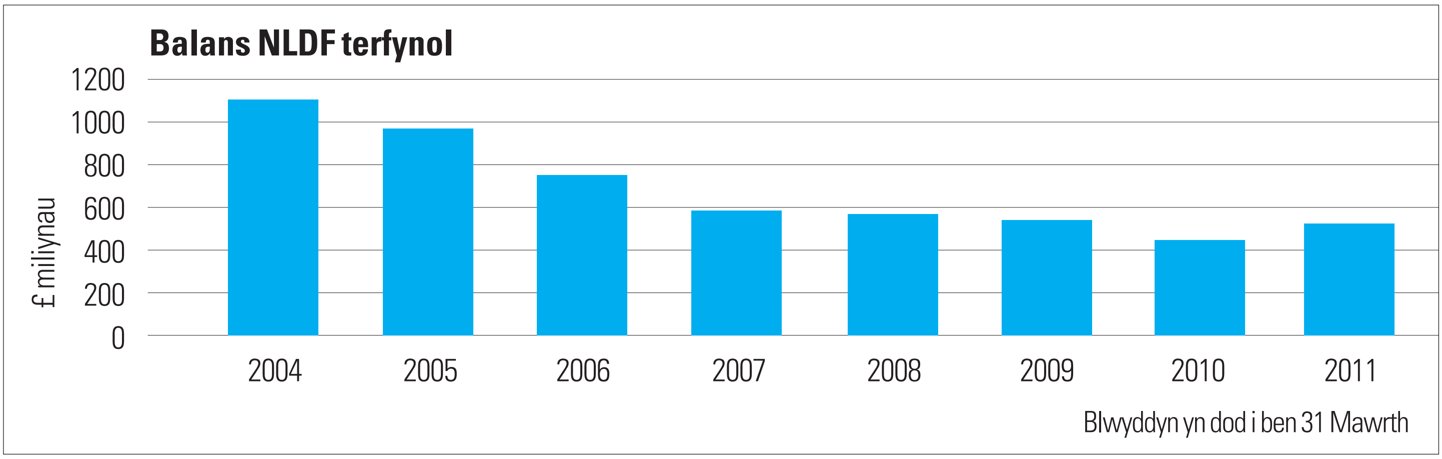

Rhagwelwn ar hyn o bryd mai £387 miliwn fydd ein balans NLDF ar 31 Mawrth 2012.

Adran pedwar

Cyfrifir y rhagamcaniad hwn gan ddefnyddio'r rhagamcaniadau incwm a ddarperir gan DCMS ac mae'n ystyried effaith Loteri'r Gemau Olympaidd a throsglwyddo arian i OLDF, ynghyd â'r gostyngiad yn ein cyfran incwm. Mae hefyd yn adlewyrchu ein gwariant rhagamcanedig ar raglenni cyfredol a'r rhai a gyhoeddwyd.

Ar 31 Mawrth 2011 £523 miliwn oedd ein balans NLDF. Yn adroddiad blynyddol y llynedd, rhagamcanwyd mai £405 miliwn fyddai'r balans. Ni ddechreuodd nifer o raglenni, yn benodol Big Local yn Lloegr, wneud taliadau yn unol â'r rhagamcaniad gwreiddiol (£50 miliwn y flwyddyn am bedir blynedd), a bydd y rhain yn dechrau yn 2011/12. Gwnaethom elwa hefyd o werthiannau loteri cynyddol, a derbyniwyd £41 miliwn yn fwy o incwm o'r NLDF na'r hyn a ddisgwyliwyd ar ddechrau'r flwyddyn.

Ein costau gweithredu – sut mae'r Gronfa Loteri Fawr yn gwario'n fwy effeithlon

Ein mesur effeithlonrwydd ariannol allweddol yw'r gyfran o'n hincwm Loteri rydym yn ei gwario ar ei ddosbarthu. O'r mesur hwn rydym yn eithrio costau rydym yn eu hailgodi ar bobl eraill, gan gynnwys costau dosbarthu nad yw'n dod o'r loteri. Rydym hefyd yn eithrio costau unigol sy'n fuddsoddiadau i wella effeithlonrwydd yn y dyfodol. Ar y sail hon, cost dosbarthu arian y Loteri oedd **£53 miliwn** (2009/10 £58 miliwn). Mae hyn yn cynrychioli 6.8 y cant o incwm y Loteri (2009/10 7.4 y cant).

Mae llywodraeth y Glymblaid wedi gofyn i ddosbarthwyr y loteri ostwng eu costau gweithredu i gwrdd â dau darged: Bydd costau gweithredu'r Loteri'n cael eu cyfyngu i 8 y cant o incwm y Loteri a bydd costau gweinyddu craidd yn cael eu cyfyngu i 5 y cant o incwm y Loteri. Rydym wedi cytuno i gwrdd â'r targedau hyn erbyn 2014/15. Mae sail y targed 8 y cant yn debyg iawn i'r mesur cyfredol uchod, felly rydym yn cwrdd â'r targed hwn ar hyn o bryd, ond mae'r gostyngiad yn ein cyfran incwm i 40 y cant yn golygu y bydd angen i ni ostwng ein costau gweithredu i tua £51 miliwn er mwyn cwrdd â'r targed yn 2014/15 gan gynnwys unrhyw chwyddiant rhwng nawr a'r amser hwnnw.

Mae'r targed mwy cul o 5 y cant ar gyfer costau gweinyddu craidd yn berthnasol i gostau'r loteri ac eithrio'r costau hynny yr ystyrir eu bod yn darparu cefnogaeth rheng flaen ar gyfer ymgeiswyr a derbynyddion grantiau ac i'r cyhoedd. Er enghraifft, darparu cyngor a chymorth i fudiadau sy'n ymgeisio am arian loteri, a gweithgareddau i gynnwys y cyhoedd wrth wneud penderfyniadau ar y loteri. Yn bennaf y costau gweinyddu craidd yw'r costau o brosesu ceisiadau a rheoli grantiau ar ôl eu dyfarnu, gan gynwys yr holl gostau cefnogi. Rydym yn cwblhau ein dadansoddiad o'r costau a ddaw o dan bob categori o hyd, ond ar hyn o bryd amcangyfrifwn yr oedd ein costau gweinyddu craidd yn 2010/11 tua £44 miliwn ac y bydd angen iddynt ostwng i tua £23 miliwn erbyn 2014/15.

Mae hwn, wrth gwrs, yn darged heriol. Rydym wrthi'n cwblhau ein cynlluniau i gwrdd ag ef. Ein nod yw gwneud hynny heb gyfaddawdu naill ai ansawdd ein rhaglenni neu ein safonau gwasanaeth cwsmeriaid. Mae rhaglenni agored sy'n dyfarnu nifer mawr o grantiau bach yn ddrutach i'w rhedeg na rhaglenni sy'n dyfarnu nifer bach o grantiau mawr i grŵp cyfyngedig o ymgeiswyr. Mae'r mathau o raglenni rydym yn eu rhedeg wedi'u symbylu gan yr hyn sy'n cyflwyno'r canlyniadau gorau, nid cost y cyflwyno, ac nid ydym yn bwriadu newid hynny. Bydd cyfran fawr o'r arbedion o ganlyniad i ni roi ein rhaglen ailbeiriannu prosesau busnes (BPR) ar waith, a fydd yn symud rhan helaeth o'n busnes ar-lein. Byddwn hefyd yn parhau i ostwng ein costau llety a gwneud arbedion gweithredu eraill ble bynnag y gallwn.

Bydd yr arbedion hyn yn adeiladu ar y gostyngiad sylweddol mewn costau rydym eisoes wedi'u cyflawni ers i'n rhagflaenwyr gyfuno yn 2004.

Fel pob corff cyhoeddus rydym wedi cyfyngu ar wariant dewisol, gan gynnwys recriwtio staff parhaol, yn ystod 2010/11.

Sut mae ein costau wedi gostwng dros amser

Dengys y siart isod sut mae costau dosbarthu'r Gronfa Loteri Fawr wedi gostwng ers 2004/05, y flwyddyn y cafodd y Gronfa Loteri Fawr ei ffurfio wrth i'r Gronfa Cyfleoedd Newydd a'r Gronfa Gymunedol gyfuno, o'i gymharu â'r hyn a fyddai wedi digwydd petaent wedi codi'n unol â chwyddiant yn unig.

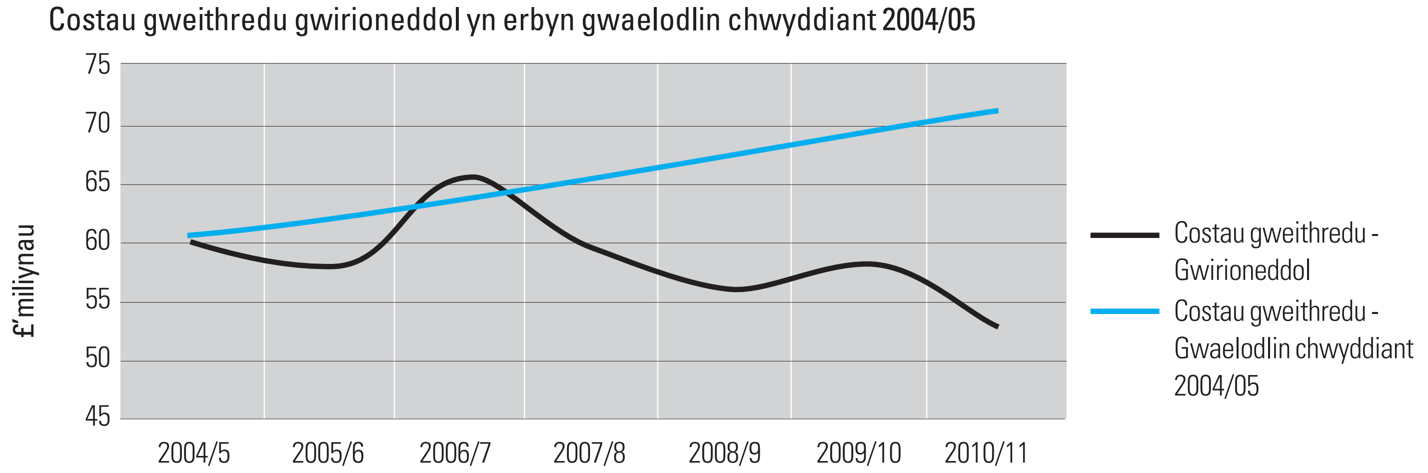

Mae'r tabl isod yn dangos sut mae costau wedi gostwng dros y pum mlynedd diwethaf yn fanylach.

£ miliwn	2006/07	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11
Incwm gan y Loteri cyn y trosglwyddiad OLD	642	660	662	783	786
Costau wedi'u hadennill gan gyrff eraill	3	5	7	7	7
Cyfanswm incwm	645	665	669	790	793
Cost dosbarthu grantiau loteri	66	60	57	58	53
Buddsoddi ar gyfer arbedion yn y dyfodol	8	(1)	3	5	0
Costau wedi'u hadennill gan gyrff eraill	3	5	7	7	7
Cyfanswm costau gweithredu	77	64	67	70	61
Cost dosbarthu grantiau'r Loteri fel y cant o incwm y loteri	10.3%	9.1%	8.6%	7.4%	6.8%

Adran pedwar
Eitemau datgelu statudol

Sefyllfa ariannol
Mae gennym warged o **£273 miliwn** ar gyfer y flwyddyn [2009/10 £105 miliwn].

Mae'r gwarged hwn yn lleihau ein diffyg cronnus o'i gymharu â blynyddoedd blaenorol ac erbyn hyn mae gennym ddiffyg o **£357 miliwn** [2009/10 £630 miliwn] o ran arian wrth gefn argadwedig. Cafodd y sefyllfa ariannol ei chymeradwyo gan ein Bwrdd ar ôl ystyried gofyniad llif arian dyfarniadau grantiau, y mae nifer ohonynt yn ariannu prosiectau rhwng tair a phum mlynedd.

Asedau sefydlog
Amlinellir y symudiadau mewn asedau diriaethol ac anniriaethol sefydlog yn ystod y flwyddyn yn Nodiadau 10 a 11 y cyfrifon. Yn ystod y flwyddyn, buddsoddwyd £3 miliwn [2009/10 £2 miliwn] mewn gwariant cyfalaf sy'n gysylltiedig i raddau helaeth â buddsoddi yn ein system ariannu newydd.

Colli data
Rydym yn trin ein rhwymedigaethau diogelu gwybodaeth fel mater o'r bwys pennaf ac, o dan oruchwyliaeth y Pwyllgor Archwilio a Risgiau, aseswn ddigonolrwydd ein mesurau diogelu gwybodaeth yn rheolaidd.

Ni chafwyd unrhyw golledion data personol y gellir adrodd amdanynt yn ystod 2010/11.

Digwyddiadau ar ôl y fantolen
Ni chafwyd unrhyw ddigwyddiadau arwyddocaol yn effeithio'n ariannol ar y cyfrifon blynyddol rhwng 31 Mawrth 2011 a dyddiad awdurdodi cyhoeddiad y cyfrifon hyn, 14 Gorffennaf 2011.

Archwilwyr
O dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 2006, mae'n rhaid i gyfrifon y Gronfa Loteri Fawr gael eu harchwilio a'u cadarnhau gan y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol. Mae'r Swyddfa Archwilio Genedlaethol yn cyflawni ein harchwiliad allanol.

BOLSOVER
of Chesterfield

Adran pump

Ein fframwaith llywodraethu: sut rydym yn gweithio

Ein hanes a'n fframwaith statudol

Daeth y Gronfa Loteri Fawr i fodolaeth fel corff gweinyddol ar 1 Mehefin 2004 ac fe'i sefydlwyd yn ffurfiol ar 1 Rhagfyr 2006 wrth i'r Gronfa Gymunedol a'r Gronfa Cyfleoedd Newydd gyfuno'n gyfreithiol, ac wrth i weithgareddau ac asedau gweddilliol gael eu trosglwyddo o Gomisiwn y Mileniwm. Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn Gorff Cyhoeddus Anadrannol y mae ei chylch gwaith yn cwmpasu'r DU gyfan. Mae ein gwaith ni wedi'i lywodraethu gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc 1993, fel y'i diwygiwyd gan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol 1998 a 2006.

Y rheoliadau sy'n ein llywodraethu

Ein Prif Weithredwr yw Swyddog Cyfrifon y Gronfa Loteri Fawr, sy'n atebol i'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS) a'i Phrif Swyddog Cyfrifon. Gall hefyd fod yn ofynnol i ni roi tystiolaeth i bwyllgorau Senedd y DU a'r gweinyddiaethau datganoledig.

Darperir ein fframwaith llywodraethu gan DCMS mewn ymgynghoriad â'r gweinyddiaethau datganoledig, ac mae'n cynnwys: Cyfarwyddiadau Polisi, sy'n nodi materion y dylem eu hystyried wrth benderfynu sut i wario arian y Loteri; Cyfarwyddiadau Ariannol a'r Datganiad o Ofynion Ariannol, sy'n amlinellu sut y dylem reoli arian y Loteri; a Chyfarwyddiadau Cyfrifon, sy'n amlinellu sut rydym yn atebol am ddefnyddio arian Loteri. Mae'r Datganiad Rheoli gyda DCMS yn darparu fframwaith ein perthynas waith gyda'r adran. Rydym hefyd yn ystyried canllawiau a gyhoeddir gan y Trysorlys a DCMS. Rhoddir yr holl gyfarwyddiadau hyn ar waith gan ein polisïau a'n gweithdrefnau mewnol.

Mae gennym bwerau ariannu helaeth sy'n ein galluogi i wneud dyfarniadau (neu fenthyciadau) i sawl math gwahanol o fudiad yn y sectorau elusennol, gwirfoddol a chymunedol, cyhoeddus a phreifat. Gallwn ddosbarthu arian nad yw'n dod o'r Loteri hefyd.

O 13 Ebrill 2011 trosglwyddodd y cyfrifoldeb dros Gyfarwyddiadau Polisi'r Gronfa Loteri Fawr yn Lloegr ac Ynys Manaw yn ogystal â'n gwariant DU gyfan i Swyddfa'r Cabinet, Adran y Llywodraeth sy'n ein Noddi bellach.

Ein trefniadau llywodraethu mewnol – ein Bwrdd a'n pwyllgorau gwlad

Mae bwrdd y Gronfa Loteri Fawr yn gyfrifol am ein cyfeiriad strategol a'n perfformiad, gan gynnwys ein hatebolrwydd i Lywodraeth a'r cyhoedd. I gyflawni ei rwymedigaethau, mae gan y Bwrdd dri phwyllgor corfforaethol:

- y Pwyllgor Adnoddau
- y Pwyllgor Archwilio a Risgiau
- y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth.

Mae'r Bwrdd yn cwrdd bob deufis ac mae aelodau'r Uwch Dîm Rheoli'n mynychu cyfarfodydd.

Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau'n cwrdd pedair gwaith y flwyddyn. Mae'n cymeradwyo'r rhaglen archwilio fewnol, yn cadarnhau'r gofrestr risgiau ac yn craffu canlyniadau adroddiadau mewnol ac allanol. Mae cylch gorchwyl y pwyllgor yn caniatáu dau aelod allanol. Mae Hilary Gay ac Angela Marshall wedi gwasanaethu yn rhinwedd y swydd hon yn ystod y flwyddyn. Mae'r aelodau allanol hyn yn dod ag arbenigedd a phersbectif ychwanegol i'r pwyllgor.

Mae'r Pwyllgor Adnoddau'n cwrdd pedair gwaith y flwyddyn. Mae'n craffu'r gyllideb flynyddol ac yn goruchwylio gwariant. Trosglwyddodd Angela Marshall dros dro o'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau a'r Pwyllgor Adnoddau o 1 Rhagfyr 2010.

Mae'r Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth yn cwrdd o leiaf unwaith y flwyddyn ac yn gyfrifol am oruchwylio perfformiad a chyflogau'r Prif Weithredwr a'r Uwch Dîm Rheoli.

Mae'r Bwrdd hefyd wedi sefydlu pwyllgorau i wneud penderfyniadau ar raglenni grantiau i'r DU gyfan.

Y Bwrdd

Mae'r Bwrdd yn cynnwys 12 aelod; y Cadeirydd, pedwar cadeirydd Pwyllgor Gwlad a saith aelod Bwrdd cyffredinol gan gynnwys yr is-gadeirydd. Mae rhestr lawn aelodau'r Bwrdd a'u cyfrifoldebau ar dudalen 51. Mae manylion pellach wedi'u hamlinellu yn yr adroddiad tal cydnabyddiaeth.

Mae aelodau'r Bwrdd a'u cyfrifoldebau dros gadeirio pwyllgorau corfforaethol y Bwrdd fel a ganlyn:

Sir Clive Booth
Cadeirydd (tan 30 Tachwedd 2010)
Cadeirydd, Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth (tan fis Tachwedd 2010)

Anna Southall
Cadeirydd Dros Dro (o 1 Rhagfyr 2010)Aelod Cyffredinol ac is-gadeirydd (tan 1 Rhagfyr 2010) Aelod o Ymddiriedolaeth Legacy (ymddiswyddodd yn 2010)

Sanjay Dighe
Cadeirydd, Pwyllgor Lloegr

Judith Donovan CBE
Aelod Cyffredinol
Cadeirydd, Pwyllgor Adnoddau

Roland Doven MBE
Aelod cyffredinol
Cadeirydd, Pwyllgor Archwilio a Risgiau

Frank Hewitt CBE
Cadeirydd, Pwyllgor Gogledd Iwerddon

John Gartside OBE
Aelod Cyffredinol

Alison Magee
Cadeirydd, Pwyllgor Yr Alban

Rajay Naik
Aelod Cyffredinol

Huw Vaughan Thomas
Cadeirydd, Pwyllgor Cymru (tan 30 Medi 2010)

Janet Reed OBE
Cadeirydd Dros Dro, Pwyllgor Cymru (o 1 Hydref 2010)

Albert Tucker
Aelod Cyffredinol

Diana Whitworth
Aelod Cyffredinol

Adran pump

Pwyllgorau gwlad

Ers 1 Rhagfyr 2006, mae materion sy'n ymwneud ag arian grant wedi cael eu datganoli i bedwar pwyllgor gwlad, un yr un ar gyfer Cymru, Lloegr, Yr Alban a Gogledd Iwerddon. Mae'r pwyllgorau hyn yn gyfrifol am roi cyngor ynghylch polisïau strategol y Gronfa Loteri Fawr a gwneud penderfyniadau ynghylch arian grant o fewn eu gwledydd eu hunain. Mae aelodau pwyllgorau gwlad yn cael eu recriwtio a'u penodi'n agored gan y Bwrdd, gyda chydsyniad yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon yn Lloegr neu weinidogion gweinyddiaethau datganoledig Cymru, Yr Alban a Gogledd Iwerddon.

O bryd i'w gilydd, mae aelodau ychwanegol yn cael eu recriwtio i bwyllgorau rhaglenni penodol. Mae manylion aelodaeth o bwyllgorau rhaglenni ar gael ar ein gwefan.

Mae gan **Bwyllgor Lloegr** naw aelod ac un lle gwag.

Sanjay Dighe (Cadeirydd)
Dr Alan Billings
Sue Charteris
John Gartside OBE
Margaret Hyde OBE
Danny Silverstone (o fis Rhagfyr 2009)
Albert Tucker
Nalini Varma
Geoffrey Wilkinson

Mae 10 aelod ar **Bwyllgor Yr Alban.**

Alison Magee (Cadeirydd)
Tim Allan
Elizabeth Cameron
Helen Forsyth
David Green
Alistair Grimes
Kristofer McGhee
Maureen McGinn
Lucy McTernan
Shirley Young

Mae gan **Bwyllgor Cymru** chwe aelod ac un lle gwag.

Huw Vaughan Thomas (Cadeirydd) tan 30 Medi
Graham Benfield OBE
Fran Targett OBE
Gareth Newton
Janet Reed OBE (Cadeirydd Dros Dro o 1 Hydref 2010)
Mike Theodoulou
Barbara Wilding CBE, QPM, CCMI

Mae chwe aelod ar **Bwyllgor Gogledd Iwerddon.**

Frank Hewitt CBE (Cadeirydd)
Geraldine Campbell
Paul Cavanagh
Julie Harrison
Claire Keatinge
Peter Osborne

Yr uwch dîm rheoli

Penodir y Prif Weithredwr gan y Bwrdd; mae hefyd wedi'i benodi gan Swyddog Cyfrifon yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon fel Swyddog Cyfrifon y Gronfa Loteri Fawr. Mae'r Prif Weithredwr yn cadeirio'r uwch dîm rheoli, sy'n cefnogi'r Bwrdd o safbwynt rheolaeth strategol.

Mae'r Uwch Dîm Rheoli'n yn ystyried polisïau a materion strategol a gweithredol allweddol sy'n gofyn am gymeradwyaeth y Bwrdd a'i brif bwyllgorau. Mae'r uwch dîm rheoli hefyd yn cadw trosolwg o weithrediadau beunyddiol y mudiad. Yn ystod 2010/11 ailstrwythurwyd yr uwch dîm rheoli ac adlewyrchir hyn yn y diagramau ar dudalen 53.

Mae'r uwch dîm rheoli'n cynnwys y Prif Weithredwr a saith cyfarwyddwr. Dyma gyfrifoldebau pob cyfarwyddwr yn ystod 2010/11:

Strwythur UDRh blaenorol

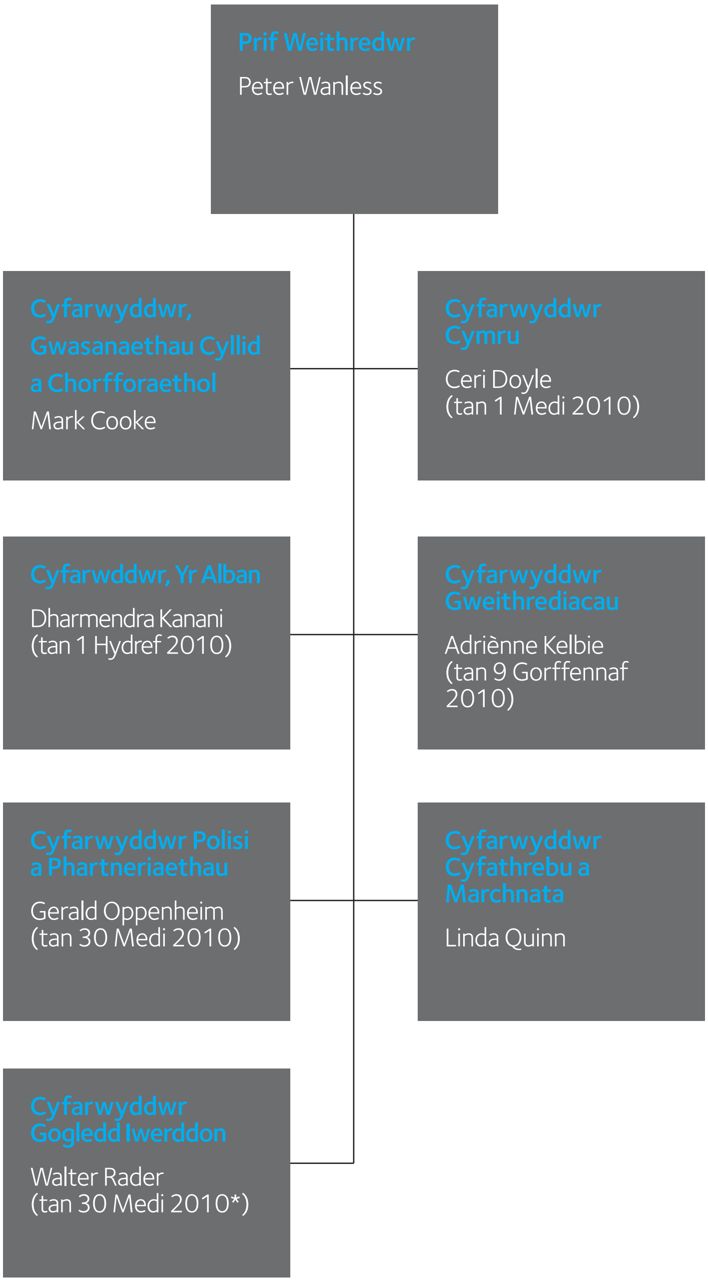

Strwythur UDRh newydd

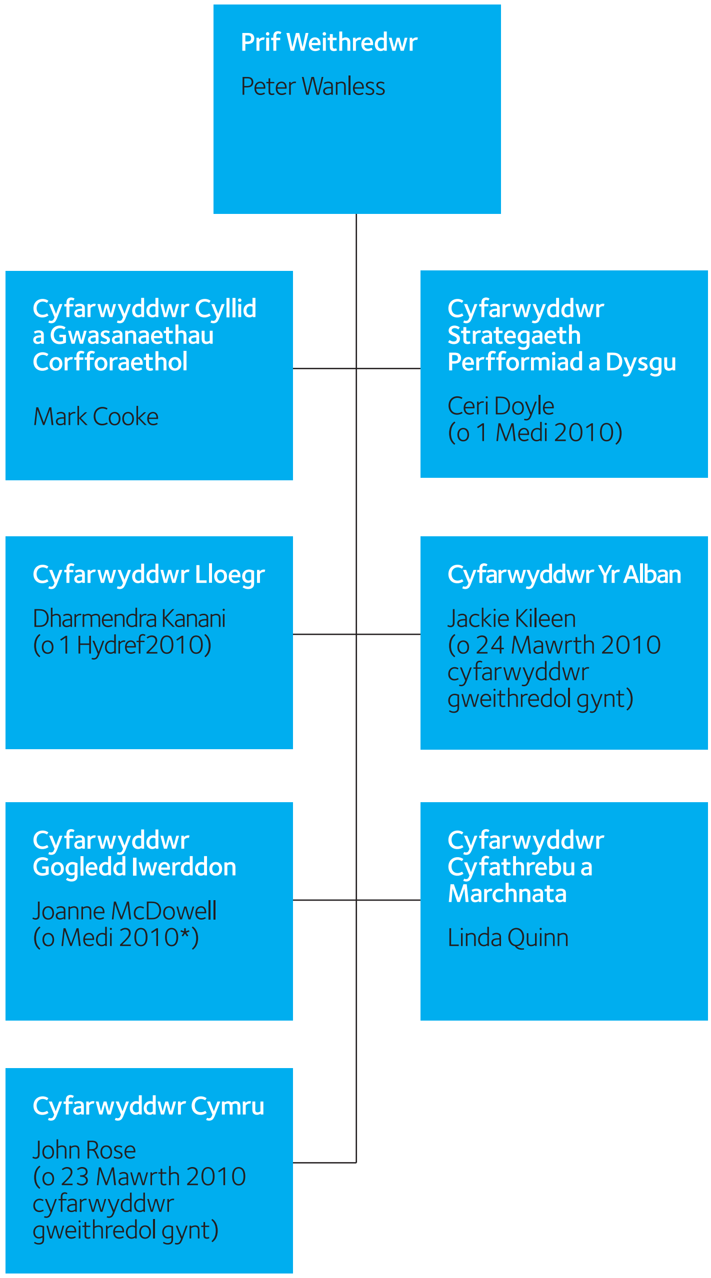

* Rhwng 1 Medi 2010 a 30 Medi 2010 roedd cyfnod trosglwyddo ar gyfer rôl Cyfarwyddwr Gogledd Iwerddon. Yn ystod y cyfnod hwn, Walter Rader oedd Cyfarwyddwr ffurfiol Gogledd Iwerddon.

Adran pump

Cofrestr buddiannau

Mae'n rhaid i holl aelodau ein Bwrdd a'n Pwyllgorau, ein haseswyr, ein hymgynghorwyr ac aelodau unrhyw banel ymgynghorol ddatgan buddiannau perthnasol o dan ein côd moeseg. Mae'r côd hwn yn cydymffurfio â chôd ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer aelodau Byrddau cyrff cyhoeddus. Mae buddiannau sy'n cael eu datgan gan Aelodau Byrddau'n wedi'u cyhoeddi ar ein gwefan.

Mae manylion y cyfryw fuddiannau ar gyfer holl aelodau pwyllgorau sy'n gwneud penderfyniadau ar gael ar gais ysgrifenedig i Bennaeth Ysgrifenyddiaeth y Bwrdd.

Os bydd y Bwrdd neu bwyllgor yn gwneud unrhyw benderfyniad y gellir tybio'n rhesymol ei fod yn arwain at wrthdaro buddiannau, yn bennaf o ran dyfarnu grantiau i fudiadau ond hefyd o ran unrhyw berthnasoedd masnachol, bydd cadeirydd y cyfarfod yn sicrhau bod unrhyw ddatgeliad yn cael ei wneud ar ddechrau'r cyfarfod a bod yr aelod yn gadael pan gaiff yr eitem berthnasol ei thrafod. Mae'r tabl isod yn rhoi manylion dyfarniadau a wnaed i fudiadau lle mae aelodau'r Bwrdd a phwyllgorau gwlad wedi datgan buddiant cyfredol neu yn y gorffennol.

Aelod Bwrdd neu Bwyllgor	Natur y berthynas	Trafodion cyfredol	Dyfarnwyd yn 20010/11	Talwyd yn 20010/11	Balans sy'n weddill ar 31 Mawrth 2011
Tim Allan	Cadeirydd, Young Enterprise Scotland	1 dyfarniad o £845,100	£-	£260,672	£447,377
	Buddiant, Trossachs Area Community Transport	1 dyfarniad o £419,398	1 dyfarniad o £419,398	£384,275	£32,517
	Aelod, Cymdeithas Frenhinol y Celfyddydau	1 dyfarniad o £500,000	£-	£77,626	£08,260
Graham Benfield	Prif Weithredwr, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru	£-	3 ddyfarniad o £728,146	£142,507	£1,440,232
Geraldine Campbell	Aelod Cysgodol y Pwyllgor Arweinyddiaeth a Safonau, Cyngor ar Bopeth Gogledd Iwerddon	£-	1 dyfarniad o £799,578	£210,220	£589,358
Paul Cavanagh	Ymgynghorydd, North West Community Network	£-	1 dyfarniad o £296,217	£46,959	£249,258
Helen Forsyth	Cyfarwyddwr Adfywio, Places for People	1 dyfarniad o £15,669,999	£-	£5,770,892	£570,176
John Gartside	Ymddiriedolwr ac ysgrifennydd cwmni-Tim Parry Jonathan Ball Trust	3 dyfarniad o £1,382,066	1 dyfarniad o £489,498	£353,110	£439,926
	Warrington Wolves Community Learning and Sport Foundation – Ymddiriedolwr	2 ddyfarniad o £173,960	£-	£88,110	£63,768
Julie Harrison	Ymgynghorydd, , Bridge Community Association	1 dyfarniad o £956,322	£-	£137,965	£746,473
	Ymgynghorydd Cysylltiol, Community Evaluation NI	£-	1 dyfarniad o £84,835	£31,787	£53,048
	Ymgynghorydd, East Belfast Independent Advice Centre	£-	1 dyfarniad o £500,000	£91,251	£ 408,479
Frank Hewitt	Priod yn Noddwr, Ymddiriedolaeth Spirit of Enniskillen Trust	1 dyfarniad o £134,892	£-	£11,892	£-
Claire Keatinge	Cyn-gyflogai, Age Concern Northern Ireland	1 dyfarniad o £484,006	1 dyfarniad o £18,500	£116,622	£-
	Ymddiriedolwr a Chadeirydd, Rhwydwaith Datblygu Cymunedol ac Iechyd	1 dyfarniad o £499,957	£-	£94,946	£333,366
	Aelod Pwyllgor GI, Rethink	1 dyfarniad o £910,888	1 dyfarniad o £15,384	£218,075	£253,188

Adran pump

Aelod Bwrdd neu Bwyllgor	Natur y berthynas	Trafodion cyfredol	Dyfarnwyd yn 20010/11	Talwyd yn 20010/11	Balans sy'n weddill ar 31 Mawrth 2011
Alison Magee	Aelod, Cymdeithas Frenhinol y Celfyddydau	1 dyfarniad o £500,000	£-	£77,626	£408,260
	Cyn-gynullydd, Highland Council, Inverness	£-	1 dyfarniad o £2,610	£2,610	£-
	Cyn-gyfarwyddwr Partneriaeth Sutherland	1 dyfarniad o £375,9000		£79,375	£78,413
Kristofer McGhee	Cymrawd, Royal Society of Arts	1 award of £500,000	£-	£77,626	£408,260
	Ymddiriedolwr/Cyfarwyddwr, Cyngor Ieuenctid Prydain	£-	3 ddyfarniad o £20,150	£20,150	£-
Maureen McGinn	Cadeirydd ac Ymddiriedolwr, Action on Smoking and Health Scotland	1 dyfarniad o £499,662	£-	£216,064	£256,978
	Llysgennad di-dâl, Ymddiriedolaeth Tomorrow's People Trust	2 ddyfarniad o £950,649	£-	£216,574	£654,784
	Ymddiriedolwr, , Focus Charity	£-	1 dyfarniad o £3,501	£3,501	£-
	Priod yn Aelod Bwrdd Ymgynghorol, Prifysgol Caeredin	1 dyfarniad o £457,134	2 ddyfarniad o £2,711	£192,874	£266,971
Lucy McTernan	Cyn-Ddirprwy Brif Weithredwr, Cyngor Mudiadau Gwirfoddol Yr Alban	1 dyfarniad o £8,143,844	£-	£2,287,990	£3,073,098
	Priod yn Gyn-Ymddiriedolwr Cyngor ar Bopeth Yr Alban, Cyngor ar Bopeth Angus	£-	1 dyfarniad o £794,643	£2,000	£758,066
Gareth Newton	Personol, Gofal Croesffordd Cwm Taf	£-	1 dyfarniad o £126,397	£-	£-
Peter Osborne	Cyn-Aelod Etholedig, Cyngor Bwrdeistref Castlereagh	1 dyfarniad o £1,066,811	£-	£203,573	£674,725
	Cyn-gyfarwyddwr Anweithredol, Ymddiriedolaeth Iechyd De a Dwyrain Belfast	£-	1 dyfarniad o £37,701	£-	£37,701
Janet Reed	Ymddiriedolwr, Cyngor Sgowtiaid Cymru	1 dyfarniad o £142,218		£47,807	£12,129

Aelod Bwrdd neu Bwyllgor	Natur y berthynas	Trafodion cyfredol	Dyfarnwyd yn 20010/11	Talwyd yn 20010/11	Balans sy'n weddill ar 31 Mawrth 2011
Fran Targett	Ymddiriedolwr, Cyngor Gweithredu Gwirfoddol Cymru	16 ddyfarniad o £854,593	3 ddyfarniad o £728,146	£142,507	£1,440,232
	Cyfarwyddwr, Cyngor ar Bopeth Cymru, YMCA Llanymddyfri	£-	3 ddyfarniad o £195,302	£25,497	£169,805
	Cyfarwyddwr Cymru, Cyngor ar Bopeth, Grŵp Cymdeithas Tai'r Rhondda	£-	5 ddyfarniad o £212,512	£38,664	£238,431
	Cyfarwyddwr Cymru, Cyngor ar Bopeth, Canolfan Cynghori Cyngor ar Bopeth Ynys Môn	£-	8 ddyfarniad o £125,868	£43,632	£50,594
	Cyfarwyddwr Cymru, Cyngor ar Bopeth, Nam ar y Golwg Gorllewin Morgannwg	£-	1 dyfarniad o £51,222	£-	£51,222
Mike Theodoulou	Cadeirydd Gweithredol, Siambr Canolbarth a Gorllewin Cymru	£-	4 ddyfarniad o £1,562,235	£348,693	£1,465,215
	Cadeirydd Gweithredol, Siambr Canolbarth a Gorllewin Cymru, Ymd-diriedolaeth Eglwys Gymunedol Tywi	£-	3 ddyfarniad o £798,202	£-	£798,202
Albert Tucker	Cyfarwyddwr anweithredol, Grŵp Places for People	1 dyfarniad o £15,669,499	£-	£5,770,892	£1,144,164
Diana Whitworth	Prif Weithredwr ar y Cyd, Grandparents Plus	1 dyfarniad o £167,916	£-	£58,011	£14,732
Geoffrey Wilkinson	Cyfarwyddwr Anweithredol, Prosiect Eden	4 ddyfarniad o £5,177,669	1 ddyfarniad o £3,500,000	£ 1,296,505	£2,893,631
Shirley Young	Darparwr Gwasanaethau Proffesiynol, Kindred (SNIP gynt)	1 dyfarniad o £1,156,514	£-	£270,140	£207,874
	Cyn-gyflogai, Kindred (SNIP gynt)	1 dyfarniad o £1,156,514	£-	£270,140	£207,874
	Darparwr Gwasanaethau Proffesiynol, Cyngor Dinas Manceinion	1 dyfarniad o £1,095,060	£-	£128,798	£125,927
	Darparwr Gwasanaethau Proffesiynol, EDG (Edinburgh Development Group)	£-	1 dyfarniad o £10,000	£10,000	£-
	Darparwr Gwasanaethau Proffesiynol, Contact a Family SPACE	7 ddyfarniad o £1,818,919	2 ddyfarniad o £535,371	£474,882	£1,056,947

Adran pump
Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth

Mae'r adroddiad hwn yn amlinellu polisi'r Gronfa Loteri Fawr ar dâl cydnabyddiaeth ei Chyfarwyddwyr ac aelodau Bwrdd. Testun yr archwiliad yw'r adran o'r adroddiad tâl cydnabyddiaeth sy'n ymdrin â thâl cydnabyddiaeth a dderbyniwyd yn unig.

Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth

Mae'r Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth, pwyllgor o'r Bwrdd, yn llunio polisi tâl cydnabyddiaeth Uwch Dîm Rheoli'r Gronfa Loteri Fawr. Mae'r pwyllgor hwn yn cynnwys Cadeirydd y Bwrdd, Syr Clive Booth (tan 30 Tachwedd 2010), yr Is-gadeirydd, Anna Southall (Cadeirydd interim y Bwrdd o 1 Rhagfyr 2010, Cadeirydd y Pwyllgor Adnoddau, Judith Donovan ac un aelod arall o'r Bwrdd, John Gartside. Ar gais Cadeirydd y Pwyllgor, gall y Prif Weithredwr, y Dirprwy Gyfarwyddwr, Adnoddau Dynol neu Swyddogion eraill fod yn bresennol mewn cyfarfodydd neu ar gyfer eitemau penodol ar yr agenda.

Cyfrifoldebau'r pwyllgor yw:

- cytuno ar amodau a thelerau cyflogaeth y Prif Weithredwr
- penderfynu ar arfarniad perfformiad a thâl cysylltiedig y Prif Weithredwr
- cymeradwyo arfarniadau perfformiad a thâl cysylltiedig cyfarwyddwyr, a
- phenderfynu ar delerau diswyddo ar gyfer y Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr, yn amodol ar unrhyw ganiatâd angenrheidiol gan DCMS/y Trysorlys.

Mae'r Pwyllgor yn cwrdd yn ôl yr angen.

Polisïau tâl cydnabyddiaeth staff uwch

Nod polisi tâl cydnabyddiaeth yr uwch dîm rheoli yw cynnig tâl cydnabyddiaeth sy'n galluogi'r Gronfa Loteri Fawr i ddenu, cadw a symbylu unigolion hynod alluog sydd â'r sgiliau a'r galluoedd i arwain a rheoli'r Gronfa Loteri Fawr. Wrth wneud hynny, mae'r polisi'n ceisio:

- rhoi tâl teg sy'n cydnabod cyfrifoldebau a chyfraniadau unigol, gan ddarparu elfen o dal ar sail perfformiad, a
- chydymffurfio â'r arweiniad blynyddol ar dâl a gyhoeddir gan Drysorlys EM.

Tâl cydnabyddiaeth yr uwch dîm rheoli.

Mae sail tâl cydnabyddiaeth staff uwch wedi'i nodi yn eu contractau cyflogaeth unigol. Mae'r Prif Weithredwr a'r Cyfarwyddwyr yn destun amodau a thelerau cyflogaeth safonol y Gronfa Loteri Fawr, gan gynnwys cyfraniadau i Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil.

Mae'r Prif Weithredwr yn gymwys i dderbyn dyfarniad tâl cyfunedig ar yr un lefel â gweddill staff y Gronfa Loteri Fawr. Mae ei gontract yn cynnwys elfen ar sail perfformiad o hyd at 20 y cant o'r tâl sylfaenol. Mae hyd at 2 y cant o'r bonws hwn wedi'i gyfuno at ddibenion pensiynau, a thelir balans unrhyw ddyfarniad fel taliad bonws heb ei gyfuno, gan gydymffurfio ag arweiniad a dderbyniwyd gan Drysorlys EM ynglŷn â phenodi Prif Weithredwyr. Eleni penderfynodd y Prif Weithredwr roi'r holl arian a dderbyniodd o elfen seiliedig ar berfformiad ei dâl i achosion elusennol.

Mae cyfarwyddwyr yn derbyn dyfarniad tâl blynyddol cyfunol ar yr un lefel â'r hyn a gyd-drafodwyd ar gyfer staff y Gronfa Loteri Fawr a thaliad bonws ar sail perfformiad nad yw'n gyfunol hyd at wyth y cant o'u cyflog blynyddol. Roedd cyfanswm hawliau cyflogau a phensiynau uwch reolwyr y Gronfa Loteri Fawr fel yr amlinellir yn y tabl isod. Ni thalwyd unrhyw fuddiannau nad ydynt yn arian yn ystod y flwyddyn.

Ffigurau cymharol 2009/10 mewn cromfachau	**Cyflog 12 mis sy'n a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 (2010)** £'000	**Taliad ar sail perfformiad sy'n gysylltiedig i'r mis a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011(2010)** £'000	**Cynnydd gwirionedd ol imewn pensiwn yn 60 oed** £'000	**Cyfanswm pensiwn cronedig yn 60 oed fel yr oedd ar 31 Mawrth 2011** £'000	**Gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian (CETV)** £'000	**Cynnydd gwirion-eddol mewn CETV sy'n daladwy gan y cyflogwr**
Peter Wanless (Prif Weithredwr)	140-145* (130-135)	20-25 (10-15)	2.5-5.0 plws 7.5-10 cyfandaliad	40-45 plws 120-130 cyfandaliad	604 (519)	39
Mark Cooke (Cyfarwyddwr Cyllid a Gwasanaethau Corfforaethol)	95-100 (95-100)	5-10 (5-10)	0 - 2.5	5-10	113 (86)	15
Ceri Doyle (Cyfarwyddwr, Cymru) o 1 Medi 2010 (Cyfarwyddwr, Strategaeth, Perfformiad a Dysgu)	95-100 (85-90)	0-5 (0-5)	2.5-5	20-25	235 (178)	38
Dharmendra Kanani (Cyfarwyddwr, Yr Alban) o 01/10/2010 (Cyfarwyddwr, Lloegr)	90-95 (85-90)	5-10 (0-5)	0-2.5 plws 5-7.5 cyfandaliad	10-15 plws 35-40 cyfandaliad	172 (138)	21
Adriènne Kelbie (Cyfarwyddwr, Gweithrediadau) Gadawodd 9 Gorffennaf 2010	25-30 Swm cyfwerth blynyddol100-105 (100-105)	- (5-10)	0-2.5 plws 0-2.5 cyfandaliad	15-20 plws 55-60 cyfandaliad	204 (198)	2
Gerald Oppenheim (Cyfarwyddwr, Polisi a Phartneriaethau) Gadawodd 30 Medi 2010	50-55 Swm cyfwerth blynyddol100-105 (100-105)	- (0-5)	-	40-45 plws 130-135 cyfandaliad	1,016 (954)	-
Linda Quinn (Cyfarwyddwr, Cyfathrebu a Marchnata)	75-80 (75-80)	0-5 (0-5)	0-2.5 plws 0-2.5 cyfandaliad	20-25 plws 65-70 cyfandaliad	529 (498)	6
Walter Rader (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon) Gadawodd 30 Medi 2010	40-45 (80-85)	- (0-5)	0 - 2.5 plws 0-2.5 cyfandaliad	10-15 plws 40-45 cyfandaliad	338 (322)	4

*Mae'r ffigur hwn yn adlewyrchu cytundeb contract sy'n gysylltiedig â phenodi'r Prif Weithredwr a ddarparodd hawl gontractol i 2 gynyddiad canrannol dros gyfnod 2 flynedd.

Adran pump

Ffigurau cymharol 2009/10 mewn cromfachau	**Cyflog 12 mis sy'n a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 (2010)** **£'000**	**Taliad ar sail perfformiad sy'n gysylltiedig i'r mis a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011(2010)** **£'000**	**Cynnydd gwirionedd ol imewn pensiwn yn 60 oed** **£'000**	**Cyfanswm pensiwn cronedig yn 60 oed fel yr oedd ar 31 Mawrth 2011** **£'000**	**Gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian (CETV)** **£'000**	**Cynnydd gwirion-eddol mewn CETV sy'n daladwy gan y cyflogwr**
Joanne McDowell o 01 Medi 2010 (Cyfarwyddwr, Gogledd Iwerddon)	40-45 Swm Swm Cyfwerth Blynyddol 65-70	0-5 (-)	2.5-5 plws 2.5 - 5 cyfandaliad	10 - 15 plws 15 - 20 cyfandaliad	158 (117)	34
Jackie Killeen o 01 Hydref 2010 (Cyfarwyddwr, Yr Alban)	35-35 Swm Cyfwerth Blynyddol 65-70	0-5 (-)	0-2.5 plws 2.5 - 5 cyfandaliad	5 - 10 plws 20 - 25 cyfandaliad	81 (60)	16
John Rose o 06 Medi 2010 (Cyfarwyddwr, Cymru)	35-40 Swm Cyfwerth Blynyddol 65-70	0-5 (-)	10-15	5 - 10	83 (63)	14
Mae'r ffactorau a ddefnyddir yn y cyfrifiad CETV wedi cael eu diwygio yn ystod y flwyddyn hon. Mae hyn yn cyfrif am y newid o ddefnyddio RPI i ddefnyddio CPI i gyfrifo cynnydd mewn pensiynau yn y dyfodol. Mae hyn yn golygu y bydd y gwerth CETV agoriadol a ymddengys yn adroddiad eleni yn wahanol i'r swm a ymddengys fel y gwerth CETV olaf yn adroddiad y llynedd.						

Darperir buddiannau pensiwn drwy Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Rhoddir datgeliadau pensiwn pellach yn nodyn 22.

CETV yw gwerth wedi'i gyfalafu buddiannau'r cynllun pensiwn fel yr aseswyd gan actwari sydd wedi'i gronni gan aelod ar bwynt penodol mewn amser. Mae colofn 4 y tabl blaenorol yn dangos y gwerth trosglwyddo cyfwerth ag arian (CETV) a gronnwyd ar ddechrau a diwedd y cyfnod adrodd. Mae'n ystyried y cynnydd mewn pensiwn a gronnwyd oherwydd chwyddiant, cyfraniadau a dalwyd gan y gweithiwr (gan gynnwys gwerth unrhyw fuddiannau a drosglwyddwyd o gynllun neu drefniad pensiwn arall ac yn defnyddio ffactorau prisio cyffredinol y farchnad ar gyfer dechrau a diwedd y cyfnod. Mae colofn 5 yn adlewyrchu'r cynnydd mewn CETV a ariannwyd yn effeithiol gan y Gronfa Loteri Fawr gan ei bod yn hepgor cynnydd oherwydd chwyddiant a chyfraniadau a delir gan y gweithiwr.

Ad-delir yr uwch dîm rheoli ar gyfer treuliau achlysurol wrth iddynt gyflawni eu dyletswyddau ar ran y Gronfa Loteri Fawr. Mae manylion y treuliau hyn ar gael ar y wefan, **www.cronfaloterifawr.org.uk.**

Ymddeolodd y cyn-Gyfarwyddwr Polisi a Phartneriaethau, Gerald Oppenheim, yn gynnar ar 30 Medi 2010 fel rhan o ailstrwythuro'r uwch dîm rheoli. Derbyniodd telerau safonol Cynllun Cydnabyddiaeth y Gwasanaeth Sifil, gan gynnwys taliad o £50,669, ac ar ben hynny mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi mynd i gostau mewn perthynas â thynnu ei bensiwn i lawr yn gynnar, sef cyfanswm o £48,784.

Cyflogyddion â thâl uwch

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu nifer y staff, ar sail cyfwerth ag amser llawn, a dderbyniodd dâl cydnabyddiaeth, gan gynnwys taliadau ar sail tâl lle bo'n berthnasol, o £50,000 neu fwy dros y flwyddyn ariannol. Nid yw'r ffigurau hyn yn cynnwys yr uwch dîm rheoli:

Cyfanswm tâl cydnabyddiaeth	Blwyddyn yn Dod i Ben 31 Mawrth 2011 nifer y y staff (CaALl)	Blwyddyn yn Dod i Ben 31 Mawrth 2010 nifer y y staff (CaALl)
£50,000 - £54,999	7	8.7
£55,000 - £59,999	5	8
£60,000 - £64,999	5	7
£65,000 - £69,999	4	6
£70,000 - £74,999	1	2
£75,000 - £79,999	2	1
£80,000- £84,999	1	1

Polisi tâl cydnabyddiaeth aelodau'r Bwrdd

Mae swydd Cadeirydd y Gronfa Loteri Fawr yn benodiad rhan-amser, deuddydd yr wythnos. Mae pedwar cadeirydd y Pwyllgorau Gwlad hefyd yn rhan-amser, hyd at wyth niwrnod y mis. Penodir a phenderfynir ar dâl cydnabyddiaeth y Cadeirydd a chadeiryddion y pwyllgorau gwlad gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae'r tâl cydnabyddiaeth a dderbynnir gan y Cadeirydd a Chadeiryddion y Pwyllgorau Gwlad wedi'i nodi isod. Nid ydynt yn derbyn unrhyw gyfraniad at bensiwn.

Cadeiryddion	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £
Sir Clive Booth, Cadeirydd Bwrdd y DU	26,485	39,728
Anna Southall, Cadeirydd Interim Bwrdd y DU (o fis Rhagfyr 2010)	13,243	(fel Cadeirydd Interim) -
Sanjay Dighe, Cadeirydd Pwyllgor Lloegr ac Aelod Bwrdd y DU	25,256	25,256
Frank Hewitt Cadeirydd Pwyllgor Gogledd Iwerddon ac Aelod Bwrdd y DU (O fis Rhagfyr 2009)	25,256	8,271
Alison Magee, Cadeirydd Pwyllgor Yr Alban ac Aelod Bwrdd y DU	25,256	25,256
Huw Vaughan Thomas Board, Cadeirydd Pwyllgor Cymru ac Aelod Bwrdd y DU (tan fis Medi 2010)	12,628	25,256
Janet Reed, Cadeirydd r Gweithredol Pwyllgor Cymru ac Aelod Bwrdd y DU (o fis Hydref 2010)	12,628	-

Penodir holl aelodau Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr gan yr ysgrifennydd gwladol am gyfnod penodol. Mae gan aelodau'r Bwrdd hawl i dderbyn tâl cydnabyddiaeth ar gyfer yr amser maent yn ei dreulio ar weithgareddau'r Gronfa Loteri Fawr. Mae'r gweithgareddau hyn, y gall aelodau'r Bwrdd hawlio ffi dyddiol o £218 y dydd (2009/10 £218) ar eu cyfer, yn ymwneud yn bennaf â chyfarfodydd yn swyddfeydd y Gronfa. Y gyfradd ddyddiol yw'r hyn a nodir gan DCMS bob blwyddyn. Ni dderbyniodd unrhyw aelod o'r Bwrdd gyfraniadau tuag at eu pensiwn.

Mae aelodau Pwyllgorau Gwlad hefyd yn gallu hawlio tâl cydnabyddiaeth ar y gyfradd ddyddiol hon.

Y cyfanswm taliadau a dalwyd i aelodau'r Bwrdd a Phwyllgorau hyd at 31 Mawrth 2011 oedd £243,400 (2009 £263,800), fel y nodir isod:

Bwrdd y DU	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Judith Donovan	11.0	12.9
Roland Doven	13.0	9.7
John Gartside (Hefyd yn aelod o Bwyllgor Lloegr)	16.1	18.3
Rajay Naik (o fis Chwefror 2009)	11.1	4.0
Anna Southall (Is-gadeirydd tan fis Hydref 2010, yna Cadeirydd Interim. Cydnabyddiaeth wedi'i thalu fel Cadeirydd)	12.7	21.2
Albert Tucker (Hefyd yn aelod o Bwyllgor Lloegr)	14.5	16.9
Diana Whitworth	8.8	10.0
Pwyllgor Lloegr		
Dr Mohammed Amran (tan fis Ionawr 2010)	-	8.5
The Rev.Dr Alan Billings	13.7	11.0
Sue Charteris	5.6	8.2
Margaret Hyde	10.3	9.9
Danny Silverstone (o fis Rhagfyr 2009)	4.8	1.2
Nalini Varma	17.3	14.0
Geoffrey Wilkinson	12.6	13.1
Pwyllgor Yr Alban		
Tim Allen	4.0	3.6
Elizabeth Cameron	3.3	3.6
Helen Forsyth	5.3	4.0
David Green	4.7	7.1

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Alistair Grimes	4.8	5.9
Kristofer McGhee	5.5	6.8
Maureen McGinn	6.4	7.8
Lucy McTernan	3.0	3.5
Shirley Young	5.4	6.1
Pwyllgor Cymru		
Graham Benfield	2.0	1.3
Fran Targett	4.5	1.1
Gareth Newton	7.3	6.2
Janet Reed (Rhwng mis Ebrill 2010 a mis Awst 2010)	3.3	6.2
Mike Theodoulou	9.4	5.4
Barbara Wilding	8.0	0.4
Pwyllgor Gogledd Iwerddon		
Geraldine Campbell	4.3	8.3
Paul Cavanagh	3.4	7.0
Julie Harrison	2.7	9.7
Claire Keatinge	1.5	5.6
Peter Osbourne	3.1	5.3

Ad-delir aelodau'r Bwrdd a Phwyllgorau am fân dreuliau wrth gyflawni eu dyletswyddau ar ran y Gronfa Loteri Fawr. Mae manylion y treuliau hyn ar gael ar y wefan, **www.cronfaloterifawr.org.uk.**

Peter Wanless
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifon

7 Gorffennaf 2011

Adran chwech

Cyfrifon Blynyddol

Mae'r adran hon yn cynnwys y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifon; y datganiad ar reolaeth fewnol; y dystysgrif archwilio; a'r datganiadau ariannol.

Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifon

O dan Adran 36A Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 (fel y'i diwygiwyd gan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol 1998 a 2006), mae'n ofynnol i'r Gronfa Loteri Fawr baratoi datganiad o gyfrifon ar gyfer y cyfnod ariannol ar y ffurf a'r sail a bennir gan Ysgrifennydd Gwladol yr Adran dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon.

Paratoir y datganiad o gyfrifon ar sail croniadau ac mae'n rhaid iddo ddarparu golwg gwir a theg o sefyllfa'r Gronfa Loteri Fawr ar ddiwedd y cyfnod ac o'i hincwm, ei gwariant a'i llif arian ar gyfer y cyfnod cyfrifo.

Wrth baratoi'r cyfrifon, mae'n ofynnol i aelodau'r Bwrdd:

- Gadw at y cyfarwyddyd cyfrifon a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol, gan gynnwys y gofynion cyfrifo a datgelu perthnasol a defnyddio polisïau cyfrifo addas yn gyson.
- Gwneud dyfarniadau ac amcangyfrifon ar sail resymol.
- Nodi p'un a yw safonau cyfrifo perthnasol wedi cael eu dilyn, a datgelu ac esbonio unrhyw wyriad materol yn y cyfrifon blynyddol.
- Paratoi'r datganiad o gyfrifon ar sail busnes gweithredol, oni bai ei bod yn amhriodol tybio y bydd y Gronfa Loteri Fawr yn parhau i weithredu.

Mae Swyddog Cyfrifon yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi penodi Prif Weithredwr y Gronfa Loteri Fawr fel Swyddog Cyfrifon. Mae fy nghyfrifoldebau perthnasol fel Swyddog Cyfrifon yn cynnwys cyfrifoldeb dros briodoldeb a chysondeb cyllid cyhoeddus, a chadw cyfrifon cywir, wedi'u nodi ym memorandwm Swyddogion Cyfrifon Cyrff Cyhoeddus Anadrannol a gyhoeddir gan y Trysorlys yn 'Rheoli Arian Cyhoeddus' ac yn y Cyfarwyddiadau Ariannol a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon o dan Adran 36E Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993.

Fel Swyddog Cyfrifon, hyd eithaf fy ngwybodaeth, nid oes unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol nad yw archwilwyr y Gronfa Loteri Fawr yn ymwybodol ohoni. Rwyf wedi cymryd bob cam perthnasol fel Swyddog Cyfrifon i sicrhau fy mod yn ymwybodol o unrhyw wybodaeth archwilio berthnasol a bod archwilwyr y Gronfa Loteri Fawr yn ymwybodol o'r wybodaeth honno.

Cyfrifoldebau dirprwyedig

Pryd bynnag y bo'n briodol, mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ceisio defnyddio pwerau dirprwyo a ddarparwyd gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998. O ganlyniad i hyn, gall partïon eraill fod yn atebol am elfennau penodol o raglenni.

Cynlluniau ar y cyd

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cymryd rhan mewn cynlluniau ar y cyd, fel y diffinnir yn Neddf y Loteri Genedlaethol 1998, i ddarparu arian ochr yn ochr â chyrff eraill i gyflawni'r canlyniadau a ddiffinnir gan y Gorchymyn Cynllun ar y Cyd perthnasol. Yn y cynlluniau hyn, mae Swyddog Cyfrifon y Gronfa Loteri Fawr yn gyfrifol am sicrhau bod arian y Loteri a ddyrennir gan y Gronfa'n cael ei ddefnyddio'n unol â phwerau cyfreithiol y Gronfa; defnydd economaidd, effeithlon ac effeithiol o arian y Loteri a ddyrennir gan y Gronfa Loteri Fawr i'r rhaglen; cael ei fodloni bod y systemau a ddefnyddir i weithredu'r rhaglen yn gadarn ac yn addas i'r diben;

a chytuno ar y mecanwaith ar gyfer dyrannu costau gweinyddol y rhaglen rhwng y Dosbarthwyr Loteri sy'n cymryd rhan. Yn ogystal â hynny yn achos rhaglen Arian i Bawb Lloegr, gan fod y Gronfa Loteri Fawr yn gweinyddu'r rhaglen, mae Swyddog Cyfrifon y Gronfa hefyd yn gyfrifol am gyflwyno'r systemau a ddefnyddir i weithredu'r rhaglen.

Yn ystod 2010/11, mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cymryd rhan yn y cynlluniau canlynol ar y cyd:

- Spaces for Sports and Arts, rhan o'r rhaglen Addysg Gorfforol a Chwaraeon mewn Ysgolion: cynllun a weinyddir gan Sport England ar ran Sport England, Cyngor Celfyddydau Lloegr, yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, yr Adran dros Addysg a Chyflogaeth a'r Gronfa Loteri Fawr.
- Active England, rhan o'r rhaglen Addysg Gorfforol a Chwaraeon mewn Ysgolion: cynllun a weinyddir gan Sport England ar ran Sport England a'r Gronfa Loteri Fawr.
- Parks for People: cynllun a weinyddir gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri ar ran Cronfa Dreftadaeth y Loteri a'r Gronfa Loteri Fawr.

Partneriaid dyfarnu

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi defnyddio'r pwerau a ddarperir gan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1998 i ddirprwyo'r cynlluniau grant canlynol i bartneriaid dyfarnu. Mae'r cytundeb dirprwyo rhwng y Gronfa Loteri Fawr a'r partneriaid dyfarnu'n amlinellu cyfrifoldeb Prif Weithredwr y partner dyfarnu i sicrhau bod systemau a roddir ar waith i weinyddu ceisiadau Loteri ac i brosesu a monitro grantiau Loteri yn dderbyniol ac yn addas i'r diben a bod arian y Loteri'n cael ei ddosbarthu'n gywir ac yn briodol. Cadwaf gyfrifoldeb cyffredinol dros ddiogelu arian cyhoeddus a ddarperir i'r Gronfa Loteri Fawr ac am sicrhau bod partneriaid dyfarnu'n gweithredu'n unol â'n telerau cytunedig a'r cyfarwyddiadau ariannol a pholisi a ddarparwyd i mi.

Fel rhan o'r rhaglenni cyfleoedd newydd ar gyfer iechyd:

- Sefydliad Prydeinig y Galon - Heart Failure Support Networks.

Fel rhan o'r rhaglen cyfleoedd newydd ar gyfer Addysg Gorfforol a Chwaraeon mewn Ysgolion:

- sportscotland – SFA Youth Action Plan.

Fel rhan o'r Gronfa Pobl Ifanc:

- Youthnet – BIG Deal

Fel rhan o'r rhaglen Cymunedau Cefn Gwlad:

- Carnegie Institute

Fel rhan o'r rhaglen Changing Spaces:

- Cymdeithas Frenhinol Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt – Bwyd Lleol
- Building Research Establishment Ltd – Rhaglen Community Sustainable Energy
- Ymddiriedolaeth Groundwork– Community Spaces
- Natural England – Access to Nature
- Mind – Ecominds

Fel rhan o'r rhaglen Reaching Communities yn Lloegr:

- Ymddiriedolaeth Loteri Ynys Manaw
- Make your Mark

Fel rhan o'n canlyniadau People Powered Change:

- Gwaddol Cenedlaethol ar gyfer Gwyddoniaeth, Technoleg a'r Celfyddydau (NESTA) – Neighbourhood Challengee
- Y Sefydliad Entrepreneuriaid Cymdeithasol (UnLtd) – Big Venture Challenge

Peter Wanless
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifon

7 Gorffennaf 2011

Adran chwech

Tystysgrif ac Adroddiad y Rheolwr a'r Archwilydd Cyffredinol i Senedd y DU a Senedd yr Alban

Ardystiaf fy mod wedi archwilio datganiadau ariannol y Gronfa Loteri Fawr ar gyfer y flwyddyn sy'n dod i ben 31 Mawrth 2011 o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993. Mae'r rhain yn cynnwys y Datganiad o Incwm Cynhwysfawr, y Datganiad o Sefyllfa Ariannol, y Datganiad o Lifoedd Arian, y Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti a'r nodiadau cysylltiedig. Mae'r datganiadau ariannol hyn wedi cael eu paratoi o fewn y polisïau cyfrifo a amlinellwyd y tu mewn iddynt. Rwyf hefyd wedi archwilio'r wybodaeth yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth y mae'r adroddiad yn disgrifio ei fod wedi'i archwilio.

Cyfrifoldebau priodol y Gronfa, y Swyddog Cyfrifon a'r archwilydd

Fel yr esbonnir yn llawnach yn y Datganiad o Gyfrifoldebau'r Swyddog Cyfrifon, mae'r Prif Weithredwr yn gyfrifol, fel Swyddog Cyfrifon, am baratoi'r datganiadau ariannol ac am gael ei fodloni eu bod yn darparu barn wir a theg. Fy nghyfrifoldeb i yw archwilio, ardystio ac adrodd ar y datganiadau ariannol yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993. Cynhaliais fy arolwg yn unol â'r Safonau Archwilio Rhyngwladol (DU ac Iwerddon). Mae'r safonau hynny'n mynnu fy mod i a fy staff yn cydymffurfio â Safonau Moesegol y Bwrdd Arferion Archwilio ar gyfer Archwilwyr.

Cwmpas yr Archwiliad o'r Datganiadau Ariannol

Mae archwiliad yn ymwneud â dod o hyd i dystiolaeth o'r symiau a'r datgeliadau yn y datganiadau ariannol sy'n ddigon i roi sicrhad rhesymol bod y datganiadau ariannol yn rhydd rhag camddatgan materol, p'un ai drwy dwyll neu gamgymeriad. Mae hyn yn cynnwys asesiad o'r canlynol: P'un a yw'r polisïau cyfrifo'n briodol ar gyfer amgylchiadau'r Gronfa Loteri Fawr ac yn cael eu cymhwyso'n gyson a'u datgelu'n ddigonol; rhesymoldeb amcangyfrifon cyfrifo arwyddocaol a wneir gan y Gronfa Loteri Fawr; a chyflwyniad cyffredinol y datganiadau ariannol. Ar ben hynny darllenaf yr holl wybodaeth ariannol ac anariannol yn yr Adroddiad Blynyddol i adnabod anghysondebau materol gyda'r datganiadau ariannol a archwilir. Os dof yn ymwybodol o unrhyw gamddatganiadau neu anghysondebau materol, ystyriaf y goblygiadau mewn perthynas â'm tystysgrif i.

Ar ben hynny mae'n ofynnol i mi ddod o hyd i ddigon o dystiolaeth i roi sicrhad rhesymol bod y gwariant a'r incwm yr adroddir amdanynt yn y datganiadau ariannol wedi cael eu cymhwyso i'r dibenion yn unol â bwriad Senedd y DU a bod y trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn am Reoleidd-dra

Yn fy marn i, ym mhob agwedd faterol mae'r gwariant a'r incwm wedi cael eu cymhwyso yn unol â bwriad Senedd y DU ac mae'r trafodion ariannol yn cydymffurfio â'r awdurdodau sy'n eu llywodraethu.

Barn am ddatganiadau ariannol

Yn fy marn i:

- mae'r datganiadau ariannol yn darparu barn wir a theg am gyflwr materion y Gronfa Loteri Fawr ar 31 Mawrth 2011 ac o'i gwarged ar ôl treth ar gyfer y flwyddyn a ddaeth i ben bryd hynny; ac
- mae'r datganiadau ariannol wedi cael eu paratoi'n briodol yn unol â Deddf y Loteri Genedlaethol etc. 1993 a chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddir trwy hynny.

Barn am faterion eraill

Yn fy marn i:

- mae'r rhan o'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth sydd i'w archwilio wedi cael ei baratoi'n briodol yn unol â chyfarwyddiadau'r Ysgrifennydd Gwladol a gyhoeddwyd o dan Ddeddf y Loteri Genedlaethol 1993; ac
- mae'r wybodaeth a roddir yn adrannau tri, pedwar a phump yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer y flwyddyn ariannol pan baratowyd y datganiadau ariannol yn cyfateb i'r datganiadau ariannol.

Materion yr adroddaf arnynt trwy eithriad

Nid oes gennyf unrhyw beth i adrodd amdano mewn perthynas â'r materion canlynol yr adroddaf amdanynt i chi os, yn fy marn i:

- nad yw cofnodion cyfrifo digonol wedi'u cadw; neu
- os nad yw'r datganiadau ariannol a'r rhan o'r Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth sydd i'w harchwilio'n cyfateb i'r cofnodion cyfrifo; neu
- os nad wyf wedi derbyn yr holl wybodaeth ac esboniadau y mae eu hangen ar gyfer fy archwiliad; neu
- os nad yw'r Datganiad o Reolaeth Fewnol yn adlewyrchu cydymffurfio â chanllawiau Trysorlys EM.

Adroddiad

Nid oes gennyf unrhyw arsylwadau ynglŷn â'r datganiadau ariannol hyn.

Amyas C E Morse
Rheolwr ac Archwilydd Cyffredinol

Y Swyddfa Archwilio Genedlaethol
157-197 Buckingham Palace Road
Victoria
Llundain
SW1W 9SP

14 Gorffennaf 2011

Adran chwech

Datganiad o reolaeth fewnol

Cwmpas y cyfrifoldeb

Fel Swyddog Cyfrifon, rwy'n gyfrifol am gynnal system gadarn o reolaeth fewnol sy'n cefnogi cyflawni nodau ac amcanion y Gronfa Loteri Fawr ac ar yr un pryd, diogelu'r arian ac asedau cyhoeddus yr wyf yn gyfrifol yn bersonol amdanynt, yn unol â'r cyfrifoldebau a neilltuwyd drwy 'Rheoli Arian Cyhoeddus' a chan sicrhau cydymffurfio â gofynion Datganiad Rheoli, Cyfarwyddiadau Polisi, Cyfarwyddiadau Ariannol a Datganiad o Ofynion Ariannol y Gronfa Loteri Fawr.

Diben y system rheoli mewnol

Mae'r system rheoli mewnol wedi'i chynllunio i reoli risg i lefel resymol yn hytrach na chael gwared ar yr holl risgiau o fethu â chyflawni polisïau, nodau ac amcanion; gan hynny dim ond sicrwydd rhesymol y gellir ei ddarparu mewn perthynas ag effeithlonrwydd, nid sicrwydd llwyr. Mae'r system rheoli mewnol yn seiliedig ar broses barhaus y mae ei nod yw nodi a blaenoriaethu'r risgiau y mae cyflawni polisïau, nodau ac amcanion y Gronfa Loteri Fawr yn eu hwynebu, er mwyn gwerthuso tebygolrwydd gwireddu'r risgiau hynny a'r effaith pe bai hynny'n digwydd, a'u rheoli'n effeithiol, yn effeithlon ac yn economaidd. Mae'r system rheoli mewnol wedi bod ar waith drwy gydol y flwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 a hyd at ddyddiad cymeradwyo'r adroddiad a'r cyfrifon blynyddol. Mae'n gweddu i arweiniad y Trysorlys.

Mae prif elfennau fframwaith rheoli'r Gronfa Loteri Fawr wedi'u hamlinellu isod.

Amgylchedd rheoli

- Mae'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon wedi fy nynodi, fel Prif Weithredwr y Gronfa Loteri Fawr, yn Swyddog Cyfrifon. I'r perwyl hwn mae gennyf lythyr penodi ar wahân sy'n nodi'n glir fy nghyfrifoldebau a'm hatebolrwydd o ran cynnal system gadarn o reolaeth fewnol o fewn y Gronfa.
- Uwch dîm rheoli gyda chylch gorchwyl clir ac aelodaeth ddiffiniedig sy'n cwrdd o leiaf unwaith y mis i ystyried cynlluniau a gweithrediadau'r Gronfa Loteri Fawr a chydymffurfio â'r Datganiad Rheoli.
- Bwrdd sy'n cwrdd bob deufis i ystyried cyfeiriad strategol y Gronfa Loteri Fawr. Mae'r Bwrdd yn cynnwys Cadeirydd ac aelodau anweithredol, ac mae aelodau o'r uwch dîm rheoli'n dod iddo hefyd. .
- Y Pwyllgor Archwilio a Risgiau, y mae ei gylch gorchwyl yn mynnu bod y pwyllgor yn cymeradwyo'r rhaglen archwilio fewnol, yn cadarnhau'r gofrestr risgiau ac yn craffu canlyniadau adroddiadau archwiliadau mewnol ac allanol. Er mwyn darparu sgiliau a safbwyntiau ychwanegol, mae'r Pwyllgor Archwilio'n cynnwys dau aelod allanol. Mae Cadeirydd y Pwyllgor yn adrodd i'r Bwrdd am y materion sy'n cael eu trafod gan y pwyllgor.
- Y Pwyllgor Tâl Cydnabyddiaeth, y mae ei gylch gorchwyl yn darparu trosolwg o dâl cydnabyddiaeth a pherfformiad aelodau staff uwch, gan gynnwys fy hun, a'i cymeradwyo.
- Y Pwyllgor Adnoddau, y mae ei gylch gorchwyl yn mynnu bod y pwyllgor yn cymeradwyo'r gyllideb flynyddol ac yn derbyn adroddiadau ariannol rheolaidd i herio a goruchwylio gwariant.
- Cynllun corfforaethol cyhoeddedig sy'n nodi ein hamcanion a'n mesurau perfformiad.
- Adroddiadau rheoli perfformiad chwarterol i'r uwch dîm rheoli sy'n adrodd am gynnydd wrth gyflawni amcanion corfforaethol, perfformiad a thargedau cyflwyno gwasanaethau. Rydym wedi gwneud cynnydd da tuag at gyflawni'r targedau hyn, y rhoddir manylion amdanynt yn adran tri yr adroddiad blynyddol. Lle nad yw targedau wedi'u cyflawni, nodir camau gweithredu i wella effeithlonrwydd ac effeithiolrwydd.
- Adroddiadau ariannol misol cryno i'r uwch dîm rheoli ac adroddiadau chwarterol i'r Pwyllgor Adnoddau, gan adrodd am gynnydd yn erbyn targedau ariannol, gan gynnwys cyllidebau ymrwymiadau grant, targedau balans NLDF a chyllidebau costau gweithredu.

- Polisi twyll, sy'n ymdrin ag amheuon o dwyll mewn cydweithrediad â'r Heddlu ac asiantaethau eraill lle bo'n briodol, ac sy'n adrodd am y rhai uwchben £10,000 i DCMS. Mae nifer o achosion yn destun ymchwiliadau ar hyn o bryd. Trwy gydol yr ymchwiliadau, p'un a fydd twyll yn cael ei brofi neu beidio, rydym yn adolygu gweithdrefnau a phrosesau i ddysgu gwersi a gwella systemau rheoli mewnol ac atal a chanfod twyll lle bo angen.
- Amrywiaeth helaeth o bolisïau sy'n ymdrin â materion rheoli ar gyfer llywodraethu corfforaethol, rheoli ariannol, rheoli prosiectau, iechyd a diogelwch, rheoli a datblygu, technoleg gwybodaeth a rheoli risgiau.
- Amrywiaeth eang o fesurau rheoli i sicrhau bod gweithgareddau asesu a monitro grantiau'n cael eu rheoli'n ddigonol a bod colledion o ran grantiau'r Loteri mor isel â phosib. Mae'r mesurau rheoli hyn yn cynnwys gweithdrefnau ysgrifenedig ar gyfer tasgau asesu grantiau a rheoli grantiau, tasgau goruchwylio diffiniedig i reolwyr, systemau dirprwyo clir ar gyfer gwneud penderfyniadau a rhaglen hyfforddiant sy'n cynnwys hyfforddiant ymwybyddiaeth twyll.
- Fframwaith rheoli prosiectau gyda chyfrifoldebau diffiniedig, gan gynnwys noddwr prosiect. Defnyddir y fframwaith prosiect hwn ar gyfer datblygu rhaglenni newydd.
- Strwythur rheoli prosiect ffurfiol, gan ddefnyddio methodoleg Prince 2 i oruchwylio cynnydd y prosiect ailbeiriannu prosesau busnes, gan gynnwys dylunio a gweithredu prosesau busnes diwygiedig a'r system ariannu newydd. Yn ogystal â hyn rydym wedi comisiynu Swyddfa Masnach y Llywodraeth i gyflawni adolygiadau Gateway i gyfeirio prif bwyntiau gwneud penderfyniadau o fewn y prosiect.
- Proses gyfathrebu fewnol sy'n sicrhau bod yr holl staff yn cael yr wybodaeth ddiweddaraf ynghylch penderfyniadau allweddol yn amserol drwy gyfryngau priodol, gan gynnwys sesiynau briffio wedi'u rhaeadru gan reolwyr llinell a chyflwyniadau gan y Prif Weithredwr a'r cyfarwyddwyr.
- Strategaeth gyfathrebu allanol sy'n sicrhau bod budd-ddeiliaid, seneddwyr, y wasg a'r cyhoedd yn derbyn gwybodaeth briodol a dibynadwy.
- Uned Archwilio Mewnol sy'n gweithredu'n unol â safonau a ddiffinnir yn llawlyfr Archwilio Mewnol y Llywodraeth. Mae gwaith archwilio mewnol yn cael ei gyfeirio gan y gofrestr risgiau corfforaethol ac asesiad o ofynion sicrwydd y Gronfa Loteri Fawr a'r risgiau mwyaf sylweddol y mae'n eu hwynebu, gan bwysleisio'r prosesau a'r systemau beunyddiol allweddol o fewn y Gronfa. Mae'r cynllun archwilio blynyddol mewnol yn seiliedig ar y dadansoddiad hwn; fe'i cymeradwyir gennyf a'i cadarnhau gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau. Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol yn cwrdd â mi'n rheolaidd ac yn darparu adroddiadau cynnydd cyfnodol, gan gynnwys canfyddiadau adolygiadau dilynol, sy'n mynd ymlaen i ffurfio adroddiad blynyddol ar weithgareddau archwilio mewnol. Mae'r adroddiad blynyddol hwn yn cynnwys ei farn am ddigonolrwydd ac effeithiolrwydd y systemau y mae archwilio mewnol wedi'u hadolygu.
- Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol hefyd yn cwrdd yn rheolaidd gyda'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau heb fod unrhyw swyddogion eraill yn bresennol. Mae'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau'n adolygu'r adroddiadau cynnydd cyfnodol a'r adroddiad sicrwydd blynyddol.

Rheoli risgiau

Gallu i reoli risgiau

Ar ddechrau'r flwyddyn, ystyriwyd a diweddarwyd y ddogfennaeth o'r risgiau y mae'r Gronfa Loteri Fawr yn eu hwynebu yn ffurfiol gan yr uwch dîm rheoli. Trafodwyd deilliannau'r adolygiad hwn gyda'r Pwyllgor Archwilio a Risgiau, ar ran y Bwrdd, i geisio eu cydsyniad i asesiad rheolwyr o risgiau corfforaethol. Ailgyflawnwyd yr ymarfer hwn bob tri mis drwy gydol y flwyddyn ariannol i sicrhau bod y gofrestr risgiau a'n hymatebion yn parhau'n berthnasol.

Adran chwech

Yn ogystal â'r gofrestr risgiau corfforaethol, mae pob cyfarwyddwr yn gyfrifol am gynnal adolygiadau rheolaidd o risgiau o fewn eu cyfarwyddiaeth. Mae'r adolygiadau hyn yn cael eu hystyried yn gyfnodol gan yr uwch dîm rheoli, gan canolbwyntio ar feysydd lle mae angen cymryd camau brys. Mae egwyddorion rheoli risgiau, gan gynnwys ystyried risgiau ac argymhellion ar gyfer eu lleihau'n briodol, hefyd yn rhan annatod o'n gweithdrefnau asesu grantiau, rheoli grantiau, datblygu rhaglenni newydd a rheoli prosiectau.

Yn ystod 2010/11 rydym wedi parhau i ddatblygu ein gallu rheoli risgiau drwy gyflwyno hyfforddiant wedi'i deilwra i dimau rheoli ym mhob rhan o'r Gronfa Loteri Fawr.

Fframwaith risgiau a rheoli
Cytunwyd ar gofrestr risgiau corfforaethol 2010/11 gan y Pwyllgor Archwilio a Risgiau ym mis Mehefin 2010, gan ddisodli cofrestr y flwyddyn flaenorol. Amlygodd y gofrestr 17 risg gorfforaethol. Yn ystod y flwyddyn diddymwyd nifer o risgiau ac ychwanegwyd nifer o risgiau newydd, yn benodol risgiau sy'n ymwneud â chyflwyno'r system ariannu newydd a sut mae ein model busnes yn gweddu i dargedau costau gweithredu y gall y llywodraeth eu pennu. Mae effaith bosib pob risg a thebygolrwydd ei gwireddu wedi cael eu hasesu, nodwyd ein hawydd am bob risg a phennwyd camau priodol i leihau pob risg. Mae'r camau gweithredu hyn wedi cael eu cofnodi yn y gofrestr risgiau corfforaethol. Fel a nodwyd uchod, mae hon yn cael ei hadolygu a'i diweddaru bob chwarter.

Ar ben hynny, mae rheoli risgiau wedi'i ymgorffori yn ein prosesau cynllunio busnes fel a ganlyn:

- Mae'r fframwaith datblygu ariannu, sy'n cefnogi datblygiad yr holl rhaglenni grant newydd, yn gofyn am asesiad o risgiau allweddol pob rhaglen newydd sydd, yn eu tro, yn cael eu hadrodd i fwrdd rhaglenni'r wlad briodol.
- Dilynir proses debyg gyda phrosiectau datblygu busnesau.
- Risg o dwyll, gan gynnwys colli hyder yn ein systemau.
- Rydym yn rheoli risg tor-diogeledd mewnol neu allanol mewn cofrestr risgiau TG.
- Mae gweithdrefnau asesu grantiau a rheoli grantiau'n amlinellu'r gofyniad i ddyrannu gradd risg, sy'n cyfeirio'r lefel ymyrraeth wrth i grantiau gael eu rheoli, i bob grant.

Yn ystod y cyfnod hyd yn hyn, mae'r blaenoriaethau risg gorfforaethol wedi cynnwys y canlynol:

- Risg wleidyddol, yn benodol methu ag ymateb i sefyllfa wleidyddol newidiol gan gynnwys yr effaith ar fodelau busnes presennol yn sgil golli incwm neu leihau costau gweithredu.
- Risg dyfarnu grantiau, gan gynnwys methu â chyflwyno ein fframwaith ariannu strategol, rheoli galw neu gyflawni targedau drwy a) allu annigonol y mudiad i gyflwyno ariannu deallus; b) methu ag ymrwymo'r holl gyllideb grant gytunedig; c) methu â rheoli taliadau grant.
- Risgiau datblygu systemau, gan gynnwys methiannau caffael ar gyfer y prosiect ailbeiriannu prosesau busnes, a methu â chyflwyno'r buddion disgwyliedig i'r busnes yn unol â'r amserlen a'r gyllideb ddisgwyliedig.
- Risgiau newid busnes, gan gynnwys ddiffyg gallu neu gymhwyster i gyflwyno'r rhaglenni newid busnes y mae eu hangen i gyflwyno'r fframwaith ariannu.
- Risg gyfreithiol a rheoleiddio, gan gynnwys cydymffurfio â'n deddfwriaeth newydd a chydymffurfio cyffredinol â deddfwriaeth sydd eisoes yn bodoli.
- Risgiau sy'n ymwneud ag ariannu nad yw'n dod o'r Loteri, gan gynnwys methu â chyflwyno strategaeth gorfforaethol ar gyfer cynyddu lefel yr incwm trydydd parti a reolwn.

- Y risg i'n henw da, gan gynnwys y risgiau sy'n gysylltiedig â chanfyddiadau Gweinidogion a'r cyhoedd ynghylch ein penderfyniadau ariannu.
- Risgiau na ellir eu darogan, gan gynnwys methiant systemau ac ymyrraeth i fusnesau.
- Risg ariannol, gan gynnwys gostyngiad yn yr incwm o'r Loteri gan arwain at doriadau mewn cyllidebau grantiau neu fethu â rhagamcanu gwariant yn gywir, gan olygu bod balansau NLDF yn uwch na'r angen.

Adolygu effeithiolrwydd rheoli mewnol

Fel Swyddog Cyfrifon, rwy'n gyfrifol am adolygu effeithiolrwydd y system rheoli mewnol. Mae fy adolygiad wedi'i gyfeirio gan i) gwaith yr archwilwyr mewnol, gan gynnwys yr adroddiad sicrwydd blynyddol, adroddiadau cynnydd dros dro ac adolygiadau o argymhellion archwilio dros ben, ii) Datganiadau o Sicrwydd gan gyfarwyddwyr yn darparu cadarnhad bod systemau rheoli mewnol cadarn ac effeithiol wedi'u gweithredu'n effeithiol yn ystod y cyfnod a bod risgiau wedi'u hadnabod, eu blaenoriaethu a'u rheoli yn unol â'r bwriad, iii) rheolwyr gweithredol yn y Gronfa Loteri Fawr sy'n gyfrifol am ddatblygu a chynnal a chadw'r fframwaith rheoli mewnol, a iv) sylwadau a wnaed gan yr archwilwyr allanol yn eu llythyr rheoli ac adroddiadau eraill.

Darparodd yr adroddiad sicrwydd ysgrifenedig ar fesurau rheoli mewnol a dderbyniwyd gennyf gan y Pennaeth Archwilio Mewnol sicrwydd cymedrol ynghylch dyluniad, digonolrwydd ac effeithiolrwydd y system rheoli mewnol. Serch hynny, cafwyd rhai agweddau unigol lle roedd y sicrwydd yn gyfyngedig. Daethpwyd o hyd i wendidau yn nyluniad a/neu weithrediad mesurau rheoli mewnol ar draws rhai systemau, ond ni ystyrir eu bod yn ddigon arwyddocaol i ddylanwadu ar gyflawni amcanion y mudiad. Nid yw adroddiadau archwilio mewnol yn ystod y flwyddyn wedi nodi mesurau rheoli mewnol annigonol. Ar ben hynny, mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol wedi adrodd ei fod yn fodlon bod gwendidau rheoli arwyddocaol sydd wedi cael eu nodi'n cael eu datrys mewn ffordd briodol.

Mae'r Pennaeth Archwilio Mewnol hefyd wedi rhoi diweddariadau rheolaidd i mi ynghylch y cynnydd a wnaed gan fy uwch dîm rheoli wrth roi argymhellion archwilio dros ben ar waith, ac mae wedi darparu sicrhad annibynnol i mi bod y camau gweithredu yr adroddwyd amdanynt wedi'u rhoi ar waith.

Cydymffurfio

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi rhoi gweithdrefnau ar waith ar draws y mudiad i sicrhau bod gofynion y Cyfarwyddiadau Ariannol yn cael eu dilyn.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn cadw Cofrestr Buddiannau ar gyfer holl aelodau'r Bwrdd a'r pwyllgorau a holl aelodau staff y Gronfa, ac mae'r rhain ar gael i gael ei harchwilio gan y cyhoedd. Mae gennym broses ymdrin â gwrthdaro buddiannau ar gyfer cyfarfodydd pwyllgorau sy'n gwneud penderfyniadau, ac mae gweithdrefnau hefyd i atal unrhyw aelod o'r staff rhag asesu cais am grant gan fudiad y maent yn gysylltiedig ag ef.

Mae colledion grantiau'r Loteri wedi cael eu trin yn briodol a lle bo'n briodol, mae DCMS wedi cael ei hysbysu am y rhain.

Yn fy marn i, mae'r Gronfa Loteri Fawr hyd yma wedi rhoi trefniadau digonol ar waith i sicrhau cydymffurfio â gofynion ein Datganiad Rheoli, a'n Cyfarwyddiadau Polisi ac Ariannol. Rwyf hefyd yn fodlon ein bod wedi rhoi trefniadau ar waith ar gyfer canfod diffyg effeithlonrwydd, gwrthdaro buddiannau a thwyll, ac ymateb iddynt er mwyn cadw colledion arian y Loteri mor fach â phosib.

Peter Wanless
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifon

7 Gorffennaf 2011

Datganiad o incwm cynhwysfawr

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Incwm			
Incwm Loteri			
Elw o'r Loteri Genedlaethol	13	773,162	740,257
Incwm Buddsoddi o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	13	8,528	6,000
Llog banc a llog arall a dderbynnir	2	(146)	3,538
Adennill grantiau	2	5,012	35,684
		786,556	785,479
Incwm o ffynonellau eraill			
Incwm arall	2	7,237	7,021
Cyfanswm Incwm		793,793	792,500
Gwariant			
Gwariant ar raglenni			
Ymrwymiadau grant a wnaed	3	290,831	440,222
Llai ymrwymiadau sydd wedi darfod neu wedi'u diddymu	3	(8,037)	(20,747)
		282,794	419,475
Gwaddol Cenedlaethol ar gyfer Gwyddoniaeth, Technoleg a'r Celfyddydau	21	-	15,000
Trosglwyddiad Olympaidd	21	171,728	171,728
Gwariant uniongyrchol i gefnogi rhaglenni	4	4,953	7,927
		459,475	614,130
Costau gweithredu			
Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri	5	53,103	58,280
Costau gweithredu a ailgodir	5	7,237	7,021
Ailstrwythuro a buddsoddi	8	379	5,542
Cyfanswm costau gweithredu		60,719	70,843
Cyfanswm gwariant		520,194	684,973
Gwarged cyn treth		273,599	107,527
Treth	9	146	(1,016)
Gwarged ar ôl treth		273,745	106,511
Gwariant cynhwysfawr arall			
(Gostyngiad)/Cynnydd ar ailbrisio'r buddsoddiad	13	(1,056)	(1,889)
Cyfanswm incwm net cynhwysfawr		272,689	104,622
Cronfa wrth gefn gyffredinol			
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2010		(630,000)	(734,622)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr ar gyfer y cyfnod		272,689	104,622
Ar 31 Mawrth 2011		(357,311)	(630,000)

Nid oes gan y Gronfa Loteri Fawr unrhyw enillion neu golledion cydnabyddedig ar wahân i'r rhai uchod.
Nid oes unrhyw weithgareddau sydd wedi dod i ben.

Mae'r nodiadau ar dudalennau 75 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad o sefyllfa ariannol

	Nodyn	31 Mawrth 2011 £'000	31 Mawrth 2010 £'000
Asedau Anghyfredol			
Eiddo, peiriannau a chyfarpar	10	3,847	4,201
Asedau anniriaethol	11	5,237	2,235
		9,084	6,436
Asedau cyfredol			
Masnachu ac arian arall a dderbynnir	12	16,895	18,675
Arian yn y banc ac mewn llaw		6,501	12,815
Balans buddsoddi yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol	13	523,406	474,142
		546,802	505,632
Cyfanswm asedau		555,886	512,068
Ymrwymiadau cyfredol			
Masnachu ac arian arall a delir	14	(5,425)	(7,043)
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu	16	(450,550)	(471,842)
		(455,975)	(478,885)
Asedau anghyfredol llai ymrwymiadau net cyfredol		99,911	33,183
Ymrwymiadau anghyfredol			
Masnachu ac arian arall a delir	14	(1,726)	(1,914)
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu	16	(447,177)	(650,599)
		(448,903)	(652,513)
Darpariaethau	15	(8,319)	(10,670)
Asedau llai ymrwymiadau		(357,311)	(630,000)
Cynrychiolwyd gan:			
Cronfa wrth gefn gyffredinol		(357,311)	(630,000)

Llofnodwyd ar ran Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr ar 7 Gorffennaf 2011.

Peter Wanless
Prif Weithredwr a Swyddog Cyfrifon

Peter Ainsworth
Cadeirydd

Mae'r nodiadau ar dudalennau 75 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Datganiad llif arian

	Nodyn	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Llif arian o weithgareddau gweithredu			
Arian a dynnwyd i lawr o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol		731,370	815,345
Adennill grantiau ac arian o ffynonellau eraill		5,012	35,685
Incwm arall		6,431	5,102
Llog a dderbyniwyd		(146)	3,538
Taliadau i gyflenwyr		(27,426)	(28,269)
Taliadau i gyflogeion ac ar eu rhan		(36,803)	(38,380)
Taliadau i dderbynyddion grantiau		(512,493)	(612,172)
Trosglwyddiad i NESTA		-	(15,000)
Trosglwyddiad i OLDF		(171,728)	(171,728)
Arian a dalwyd ac a gadwyd gan drydydd partïon		3,740	(9,247)
Treth a dalwyd ar y llog a dderbyniwyd		(990)	(267)
Llif arian net o weithgareddau gweithredu	19	(3,033)	(15,393)
Llif arian o weithgareddau buddsoddi			
Taliadau i gaffael eiddo, peiriannau a chyfarpar		(279)	(212)
Taliadau i gaffael asedau anniriaethol		(3002)	(1,583)
		(3,281)	(1,795)
(Gostyngiad)/cynnydd mewn arian parod		(6,314)	(17,188)
(Gostyngiad)/cynnydd net mewn arian parod a chyfwerth ag arian parod			
Balansau arian parod a ddygwyd ymlaen		6,501	12,815
Llai balansau arian parod a ddygwyd ymlaen		(12,815)	(30,003)
(Gostyngiad)/cynnydd mewn arian parod		(6,314)	(17,188)
Datganiad o Newidiadau mewn Ecwiti			
Cronfa wrth gefn gyffredinol			
Balans a ddygwyd ymlaen		(630,000)	(734,622)
Cyfanswm incwm cynhwysfawr		272,689	104,622
Balans a gariwyd ymlaen		(357,311)	(630,000)

Mae'r nodiadau ar dudalennau 75 i 93 yn ffurfio rhan o'r cyfrifon hyn.

Nodiadau'r cyfrifon

1. Datganiad o bolisïau cyfrifo

Paratowyd y datganiadau ariannol hyn yn unol â Llawlyfr Adrodd Ariannol y Llywodraeth (FReM) 2010/11 a gyhoeddir gan Drysorlys EM a'r Cyfarwyddiadau Cyfrifon a gyhoeddir gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag Adran 36A Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 (fel y'i diwygir gan Ddeddfau'r Loteri Genedlaethol 1998 a 2006). Mae'r polisïau cyfrifo sydd wedi'u cynnwys yn y FReM yn cymhwyso Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol (IFRS) wedi'u haddasu neu eu dehongli ar gyfer cyd-destun y sector cyhoeddus. Pan fydd y FReM yn caniatáu dewis polisi cyfrifo, dewiswyd y polisi cyfrifo y bernir ei fod fwyaf priodol ar gyfer amgylchiadau penodol y Gronfa Loteri Fawr at ddiben darparu barn wir a theg. Disgrifir y polisïau penodol a fabwysiadwyd gan y Gronfa Loteri Fawr ar gyfer 2010/11 isod. Maent wedi cael eu cymhwyso'n gyson wrth ddelio ag eitemau yr ystyrir eu bod yn faterol i'r cyfrifon. Nid ydym wedi mabwysiadu unrhyw IFRS a gyhoeddwyd nad yw wedi dod i rym eto.

1.1 Confensiwn cyfrifo

Paratowyd y cyfrifon hyn o dan y confensiwn costau hanesyddol. Ystyrir bod cost gyfredol yn brocsi ar gyfer gwerth teg.

Ar gyfer 2010/11 nid yw'r Gronfa Loteri Fawr yn credu bod costau cyfredol yn sylweddol wahanol i'r costau hanesyddol a ddangosir yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol. Heb gyfyngu ar yr wybodaeth a roddir, mae'r cyfrifon yn bodloni gofynion cyfrifo a datgelu'r Ddeddf Cwmnïau, FReM a Safonau Adrodd Ariannol Rhyngwladol, lle bo'n briodol.

1.2 Busnes gweithredol

Paratowyd y cyfrifon blynyddol ar sail busnes cyfredol. Ymgymerwyd ag ymrwymiadau grantiau ar gyfer y blynyddoedd i ddod ar ôl ystyried gofynion arian parod derbynyddion grantiau (gellir ymestyn y rhain dros dair i bum mlynedd) ac ar ôl ystyried y rhagamcaniadau incwm a ddarparwyd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, gan gynnwys trosglwyddo arian i Ddosbarthwr Loteri'r Gemau Olympaidd. Wrth ystyried incwm y dyfodol mae'r Bwrdd yn tybio fel mater o bolisi cyhoeddus y bydd y Loteri yn parhau i weithredu. Mae'r Bwrdd wedi ystyried effaith y newidiadau i'r gyfran incwm y cytunwyd arnynt gan Senedd y DU yn ystod y flwyddyn ac wedi ystyried yr effaith ar yr ymrwymiadau cyfredol a gofnodir yn y cyfrifon hyn.

1.3 Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

Mae'r balans a ddelir yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol (NLDF) yn parhau o dan stiwardiaeth yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon. Er hynny, mae cyfran y balans hwn y gellir ei phriodoli i'r Gronfa Loteri Fawr i'w gweld yn y cyfrifon ac, ar 31 Mawrth 2011, wedi'i chadarnhau gan yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon fel arian sydd ar gael ar gyfer ei ddosbarthu gan y Gronfa Loteri Fawr mewn perthynas ag ymrwymiadau presennol ac yn y dyfodol.

1.4 Eiddo, peiriannau a chyfarpar

Mae eiddo, peiriannu a chyfarpar wedi'u cydnabod yn y Datganiad o Sefyllfa Ariannol am y gost, ac eithrio eitemau â chost o lai na £2,000 sy'n cael eu dibrisio i'r datganiad incwm cynhwysfawr ym mlwyddyn eu caffael.

Nodiadau'r cyfrifon

Darperir dibrisiant yn unol â'r cyfraddau a gyfrifwyd i ddileu prisiau'r asedau ar sail llinell wastad yn ystod amcangyfrif o'u hoes ddefnyddiol, fel a ganlyn:

Gwelliannau prydles	Dros gyfnod y brydles
Cyfarpar TG	3 blynedd
Offer, dodrefn a ffitiadau swyddfa	3 blynedd

1.5 Asedau anniriaethol

Yn unol ag IAS 38 'Asedau Anniriaethol', ystyrir bod costau datblygu y gellir eu priodoli'n uniongyrchol i ddylunio a phrofi'r cynnyrch meddalwedd rheoli grantiau adnabyddadwy ac unigryw yn ased anniriaethol. Mae costau y gellir eu priodoli'n uniongyrchol yn cynnwys ffioedd contractwyr allanol a chostau cyflogyddion. Wrth gomisiynu'r meddalwedd, mae asedau anniriaethol yn cael eu hamorteiddio dros gyfnod defnyddiol eu bywyd.

1.6 Cronfa bensiwn

Mae gweithwyr yn rhan o ddarpariaethau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (PCSPS), sy'n cynllun pensiwn amlgyflogwr heb ei ariannu â buddion wedi'u diffinio. Telir buddiannau pensiwn gan y PCSPS. Mae cyfrifoldebau'r Gronfa Loteri Fawr wedi'u cyfyngu i gost, sydd wedi'i osod gan Brif Actwari'r Llywodraeth, sy'n gysylltiedig â chyflogau a delir ym mhob blwyddyn

1.7 Prydlesi gweithredol

Prydlesai

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn dosbarthu prydlesi lle nad oes ganddi risgiau a gwobrwyon perchnogaeth sylweddol fel prydles weithredol yn unol ag IAS 17 'Prydlesi'. Codir costau prydlesi gweithredol a ddelir gan y Gronfa Loteri Fawr ar y Datganiad Incwm (net o gymhelliannau) dros y cyfnod y maent yn berthnasol iddo. Dosrennir buddiannau cyfnodau di-rent ar brydlesi dros y cyfnod hyd at ddiwedd y brydles ar sail linol.

Ar 31 Mawrth 2011, mae holl brydlesi eiddo'r Gronfa Loteri Fawr wedi'u dosbarthu fel prydlesi gweithredol. Ni ellir dyrannu'r taliadau prydles ar gyfer eiddo'n ddibynadwy rhwng y cydrannau tir ac adeiladau. Fodd bynnag, mae'n glir nad yw dwy elfen y trefniadau prydles yn trosglwyddo holl risgiau a gwobrwyon y berchnogaeth yn sylweddol i'r Gronfa Loteri Fawr ac felly mae'r ddwy elfen wedi cael eu dosbarthu fel prydlesi gweithredol.

Prydleswr

Os yw'r Gronfa Loteri Fawr wedi darparu cymhelliant di-rent neu gymhelliant arall i denant, dosrennir cost y cymhelliant hwn dros y cyfnod hyd at pwynt y toriad rhent neu ddyddiad darfod y brydles, p'un bynnag a ddaw yn gyntaf ar sail linol.

1.8 Gwariant ar raglenni

Mae Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 yn gwneud darpariaeth i'r Gronfa Loteri Fawr ddosbarthu grantiau i ariannu neu gynorthwyo ariannu prosiectau a gwneud neu gychwyn trefniadau sydd â'r nod o dalu am wariant sy'n elusennol neu'n gysylltiedig ag iechyd, addysg neu'r amgylchedd fel y pennir gan yr Ysgrifennydd Gwladol. .

Cynigion ac ymrwymiadau grant

Mae'r Cyfarwyddyd Cyfrifon a gyhoeddwyd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn datgan ei bod yn ofynnol gwahaniaethu rhwng ymrwymiadau meddal ac ymrwymiadau caled.

Diffinnir ymrwymiadau caled fel swm y grant sy'n daladwy dros gyfnod y cynllun y mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi llunio cytundeb ysgrifenedig ar ei gyfer gyda'r ymgeisydd. Codir ymrwymiadau caled ar y datganiad incwm yn ystod y flwyddyn y llofnodir y cytundeb ynddi. Dangosir yr ymrwymiadau caled ar y Datganiad o Sefyllfa Ariannol fel ymrwymiad, ac mae'r balans yn cael ei ostwng wrth i daliadau gael eu rhyddhau i dderbynyddion grantiau.

Diffinnir ymrwymiadau meddal fel cytundeb mewn egwyddor gan y Gronfa Loteri Fawr i ariannu cynllun a chynnig grant a wneir i'r ymgeisydd nad yw'r ymgeisydd wedi'i dderbyn yn ffurfiol eto. Dangosir y rhain fel nodyn i'r cyfrifon ond nid ydynt yn cael eu trin fel rhan o'r datganiad incwm.

Grantiau sy'n cael eu had-dalu a'u hadennill
Mae amodau grant y Gronfa Loteri Fawr yn caniatáu adennill ac ad-dalu grantiau a dalwyd. Gall hyn ddigwydd os bydd deiliaid grant yn methu â chydymffurfio â'r amodau a thelerau neu os yw'r union wariant gan ddeiliaid yn is na'r grant sydd wedi'i dalu ar sail amcangyfrif o'r costau.

Mae arian sy'n cael ei adennill yn cael ei gydnabod fel incwm wrth dderbyn yr ad-daliad.

Gwariant uniongyrchol ar raglenni
Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn cofnodi costau a gafwyd wrth gyflwyno gwasanaethau'n uniongyrchol i fuddiolwyr neu dderbynyddion grantiau'n unol â'u trefniadau polisi o dan Adran 43 Deddf y Loteri Genedlaethol fel 'gwariant uniongyrchol ar raglenni'. Er enghraifft, darparu strwythurau cefnogi ymgeiswyr a derbynyddion grantiau a sicrwydd ansawdd er budd uniongyrchol derbynyddion grantiau.

1.9 Treth
Codir treth gorfforaethol ar sail y gyfraith dreth sydd mewn grym ar ddyddiad y sefyllfa ariannol. Codir y dreth hon ar log a dderbyniwyd ar falansau arian a ddelir mewn cyfrifon banc masnachol.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi'i chofrestru ar gyfer treth ar werth (TAW). Codir ac adenillir TAW ar weithgareddau'r Gronfa Loteri Fawr sy'n cydymffurfio â'r diffiniad o weithgareddau busnes a amlinellir yn y ddeddfwriaeth TAW. Mae hyn yn cynnwys llawer o'n gweithgareddau nad ydynt yn ymwneud â'r Loteri..

1.10 Arian parod a chyfwerth ag arian parod
Mae arian parod yn cynnwys arian mewn llaw ac adneuon ar-alw a ddelir gyda banciau masnachol.

1.11 Darpariaethau
Cydnabyddir darpariaethau ailstrwythuro a thrafodion prydles llethol pan fydd gan y Gronfa Loteri Fawr rwymedigaeth gyfreithiol gyfredol o ganlyniad i benderfyniad yn y gorffennol, mae'n debygol y bydd angen adnoddau i glirio'r rhwymedigaeth ac mae'r swm wedi'i amcangyfrif yn ddibynadwy.

1.12 Rheoli grantiau
Partneriaid dirprwyedig
Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi llunio cytundebau gyda nifer o gyrff dirprwyol i gyflawni prosesau rheoli grantiau penodol. Cofnodir yr arian a roddir ymlaen llaw i bartneriaid dirprwyedig er mwyn talu am ymrwymiadau caled fel ased cyfredol nes bod y Gronfa Loteri Fawr yn derbyn cadarnhad bod ymrwymiadau grant wedi'u bodloni.

Cynlluniau ar y cyd
Os yw'r Gronfa Loteri Fawr wedi llunio cynllun ar y cyd, fel a ddiffinnir yn Neddf y Loteri Genedlaethol 1998, cyfrifir ymrwymiadau caled a wneir mewn perthynas â'r cynllun ar y cyd ar sail cyfran y Gronfa Loteri Fawr o'r cynllun. Cofnodir yr arian a roddir ymlaen llaw i'r cynllun ar y cyd at ddiben talu ymrwymiadau caled fel ased cyfredol nes bod y Gronfa Loteri Fawr yn derbyn cadarnhad bod yr ymrwymiadau grantiau wedi'u bodloni. Mae'r costau gweinyddu wedi'u cynnwys yn y datganiad incwm yn unol â'r swm a godir ar y Gronfa Loteri Fawr.

1.13 Asedau Trydydd Parti
Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn cadw rhai asedau sy'n perthyn i drydydd parti fel ceidwad. Nid yw'r rhain yn gyfrifon cydnabyddedig gan nad oes gan y Gronfa Loteri Fawr fudd uniongyrchol ynddynt. Mae'r balansau banc a ddelir ar ran trydydd partïon wedi'u dangos yn nodyn 23.

Nodiadau'r cyfrifon

2. Incwm

Mae adenillion grant o £5,012,000 (2009/10 £35,684,000) yn cynrychioli incwm a ddychwelwyd gan ddeiliaid grantiau (gweler nodyn 1.8). Yn 2009/10, roedd y banc a llog arall a dderbyniwyd yn cynnwys £3,489,000 o'r elfen log yn sgil adennill tri grant mawr drwy'r rhaglen Ynni Adnewyddadwy a gefnogodd adeiladu fferm wynt oddi ar yr arfordir a dwy orsaf drydan biomas. Dychwelwyd y grantiau hyn oherwydd newid yn rheoliadau'r Llywodraeth.

Mae addasiad llog y banc yn ymwneud â gorddatganiad hanesyddol o'r llog banc a dderbynnir, sydd wedi cael ei gywiro yn ystod y flwyddyn.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Llog banc a llog arall a dderbynnir		
Llog banc a dderbyniwyd	27	49
Addasiad yn llog y banc	(173)	-
Llog arall	-	3,489
	(146)	3,538

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Incwm arall		
Incwm arall		
Incwm o gyflwyno ariannu nad yw'n dod o'r Loteri	4,468	4,387
Incwm o gyflwyno arian y Loteri ar ran dosbarthwyr eraill	514	663
Incwm rhent	1,854	1,743
Arall	401	228
	7,237	7,021

3. Gwariant ar raglenni

Mae IFRS 8 yn gofyn am ddatgelu data ariannol fesul cylchran adroddadwy. Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn rheoli ac yn adrodd am weithgareddau dyfarnu grantiau fesul cylchrannau daearyddol. Serch hynny nid yw costau gweithredu'n cael eu rheoli a'u hadrodd ar sail gylchrannol.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn ariannwr ledled y DU. Mater i Fwrdd y Gronfa Loteri Fawr yw dyrannu ariannu rhwng pedair gwlad y DU. Nid ydym yn dyrannu incwm ond yn rheoli cyfran pob gwlad drwy bennu cyllidebau grant. Fel yr amlinellir yn adran pedwar yr adroddiad blynyddol, pennir ein cyllidebau grant yn seiliedig ar yr adnoddau ariannol sydd ar gael. Mae'r Bwrdd wedi dyrannu ariannu dangosol i bob gwlad ar gyfer Cynllun Strategol 2009-2015 ar ôl i gyfran o'r gyllideb, hyd at 10 y cant , cael ei brigdorri ar gyfer rhaglenni'r DU. O'r gyllideb sy'n weddill mae Lloegr yn derbyn 77.5 y cant ; mae 11.5 y cant yn mynd i'r Alban; 6.5 y cant i Gymru; a 4.5 y cant i Ogledd Iwerddon. Dros gyfnod y cynllun mae gan bob pwyllgor gwlad ddisgresiwn, o fewn cyfyngiadau penodol, o ran cyflwyno penderfyniadau grant. Mae'r tabl isod yn amlinellu ein hymrwymiadau grant wedi'u codi ar y datganiad o incwm cynhwysfawr yn ystod y flwyddyn.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000						Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010
	DU	Lloegr	Yr Alban	Cymru	Gogledd Iwerddon	**Cyfanswm**	
Ymrwymiadau grant a wnaed	18,576	202,871	26,495	35,616	7,273	290,831	440,222
Llai ymrwymiadau sydd wedi darfod ac wedi'u diddymu	(476)	(4,749)	(2,096)	(284)	(432)	(8,037)	(20,747)
Ymrwymiadau grant net a wnaed	18,100	198,122	24,399	35,332	6,841	282,794	419,475

4. Gwariant uniongyrchol i gefnogi rhaglenni

Costau yn ymwneud â gwariant er budd uniongyrchol derbynyddion trydydd parti a wnaed fel rhan o gontract yn hytrach na dyfarniad grant.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	**Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000**
Cefnogaeth a ddarperir yn uniongyrchol i ymgeiswyr a derbynyddion grantiau	3,518	4,572
Dyfarniad Scottish Youth Football	1,435	3,355
	4,953	7,927

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi ymrwymo i'r contractau canlynol a fydd yn darparu cefnogaeth uniongyrchol i fuddiolwyr. Cyfrifir am y gwariant pan fydd y gwasanaethau sy'n destun y contract yn cael eu darparu.
Ar 31 Mawrth roedd yr ymrwymiadau ariannol canlynol yn ddyledus ar y contractau hyn.

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	**Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000**
Sportscotland – Scottish Youth Football	-	1,455
Highlands and Islands Enterprise – Contract cefnogi Growing Community Assets	144	199
18 (2009/10 - 6) contract i gyflwyno'r rhaglen Sgiliau Bywyd yng Nghymru	4,403	3,191
5 (2009/10 - 4) contract cefnogi a datblygu arall	2,774	1,077

Nodiadau'r cyfrifon

5. Costau gweithredu

Mae'r canlynol wedi'u cynnwys yn y costau gweithredu:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011			Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010
	Costau gweithredu ar gyfer dosbarthu incwm y Loteri £'000	**Costau gweithredu a ailgodir £'000**	**Cyfanswml costau gweithredu £'000**	**Cyfanswml costau gweithredu £'000**
Tâl cydnabyddiaeth gweithwyr	33,222	2,322	35,544	37,426
Teithio a threuliau				
– Staff	1,517	82	1,599	2,018
– Aelodau bwrdd a phwyllgor	80	-	80	111
Taliadau o dan brydlesi gweithredu:				
– Eiddo	3,496	2,518	6,014	6,034
– Arall	549	-	549	1,507
Costau llety eraill	2,944	-	2,944	2,700
Costau cyfathrebu	2,723	165	2,888	3,491
Cefnogaeth allanol ar gyfer rhaglenni grant	1,399	207	1,606	1,985
Gwerthuso rhaglenni	1,113	66	1,179	454
Recriwtio a hyfforddi staff	1,236	6	1,242	1,626
Ffioedd proffesiynol	1,208	1,788	2,996	3,218
Tâl archwilwyr ar gyfer gwaith archwilio	106	-	106	106
Tâl archwilwyr ar gyfer gwaith archwilio (IFRS)	-	-	-	5
Tâl archwilwyr ar gyfer gwaith ardystio grantiau	-	5	5	-
Costau'r isadeiledd TG	1,972	-	1,972	3,385
Costau eraill	907	77	984	485
Eitemau anariannol:				
– Dibrisio	631	1	632	748
– Dibrisio eiddo, peiriannau a chyfarpar				2
	53,103	7,237	60,340	65,301

6. Dangosydd perfformiad ariannol

Ein dangosydd perfformiad ariannol yw'r ganran o'n cyfran o incwm Loteri rydym yn ei gwario ar ei dosbarthu. O'r mesur hwn rydym yn eithrio costau rydym yn eu hailgodi ar bobl eraill, gan gynnwys costau dosbarthu arian Loteri ac arian nad yw'n dod o'r Loteri ar gyfer mudiadau eraill ac eiddo a isosodir. Rydym hefyd yn eithrio costau unigol buddsoddiad i wella effeithlonrwydd yn y dyfodol. Ar y sail hon, 6.8 y cant o'r incwm hwnnw (2009/10 7.4 y cant) oedd cost dosbarthu ein cyfran o incwm Loteri.

7. Nifer a chostau staff

Roedd cyfanswm cost y staff, gan gynnwys tâl cydnabyddiaeth aelodau'r Bwrdd, fel a ganlyn:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	**Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000**
Tâl a chyflogau	28,059	28,998
Costau nawdd cymdeithasol	2,179	2,298
Costau pensiwn eraill	4,884	5,046
Costau staff asiantaeth	1,446	1,749
Cyflogau wedi'u cyfalafu	(1,024)	(755)
	35,544	37,336

Mae'r costau hyn yn cynnwys £142,527 ar gyfer staff ar secondiad gyda mudiadau eraill. Mae adenillion o £153,599 wedi'u cynnwys gydag incwm arall. Mae cyflog a hawliau pensiwn aelodau uwch dîm rheoli a Bwrdd y Gronfa Loteri Fawr wedi'u cynnwys uchod; mae manylion wedi'u datgelu yn yr Adroddiad Tâl Cydnabyddiaeth. Nid yw'n bosib adnabod nifer a chost yr aelodau staff o fewn y cyfanswm nad ydynt wedi'u cyflogi ar sail barhaol, ac eithrio'r rhai a gyflogir drwy asiantaethau.

Roedd nifer cyfartalog y gweithwyr cyfwerth ag amser llawn a staff dros dro yn gweithio i'r Gronfa Loteri Fawr yn ystod y flwyddyn fel a ganlyn:

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011			**Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010**
	Nifer cyfartalog y staff dros dro (CaALl)	**Nifer cyfartalog y gweithwyr (CaALl)**	**Cyfanswm nifer cyfartalog y staff (CaALl)**	**Cyfanswm nifer cyfartalog y staff (CaALl)**
Dyfarnu grantiau	35	570	605	625
Cefnogi cwsmeriaid a budd-ddeiliaid	7	179	186	197
Llywodraethu a gweinyddu	5	165	170	210
Staff sy'n ymwneud â phrosiectau cyfalaf	-	21	21	15
	47	935	982	1,047

Ar 31 Mawrth 2011 roedd y Gronfa Loteri Fawr yn cyflogi 994 o weithwyr cyfwerth ag amser llawn (2009/10 988). Roedd hyn yn cynnwys 75 o weithwyr dros dro cyfwerth ag amser llawn (2009/10 30).

Nodiadau'r cyfrifon

Taliadau wrth derfynu cyflogaeth

Er nad yw cyflogeion y Gronfa Loteri Fawr yn weision sifil, mae eu telerau cyflogaeth yn darparu ar gyfer taliadau terfynu a phensiynau ymddeol yn gynnar wedi'u cyfrifo yn yr un modd â Chynllun Digolledu'r Gwasanaeth Sifil. Telir cost y buddiannau hyn gan y Gronfa Loteri Fawr ac nid o Gronfeydd y Gwasanaeth Sifil na'r Trysorlys.

Band Costau Pecyn Ymadael	Nifer y diswyddiadau gorfodol	Nifer yr ymadawiadau eraill	Cyfanswm y pecynnau ymadael fesul banc gostau
£10,000	1 (7)	0 (0)	1 (7)
£10,000 - £25,000	7 (2)	0 (0)	7 (2)
£25,001 - £50,000	5 (1)	0 (0)	5 (1)
50,001 - £100,000	8 (4)	0 (0)	8 (4)
£100,001 - £150,000	0 (0)	0 (0)	0 (0)
£150,001 - £200,000	3 (0)	0 (0)	3 (0)
Cyfanswm y pecynnau ymadael fesul math	24 (14)	0 (0)	24 (14)
Cyfanswm cost £000	1,347 (340)	0 (0)	1,347 (340)

Y ffigurau mewn cromfachau yw cymaryddion y flwyddyn flaenorol..

8. Costau ailstrwythuro a buddsoddi

Archwiliwn ein strwythur drwy'r amser ac yn gwneud newidiadau er mwyn cyflwyno gwasanaethau effeithlon ac effeithiol sy'n addas i'r diben. Fel rhan o'r broses hon, yn ystod 2010/11 roedd costau'r ailstrwythuro yn cynnwys taliadau terfynau a thrafodion eiddo. Y prif drafodyn eiddo oedd adleoli ein swyddfa yng Nghaerdydd o Kingsway i adeilad Tŷ Helmont. At hynny, defnyddiwyd y cymal torri yn ein swyddfa yn Newcastle i ildio'r pedwerydd llawr. Y gost o wneud hyn oedd £246,000, ond bydd y Gronfa Loteri Fawr yn derbyn buddiannau sylweddol yn y dyfodol o ganlyniad i'r weithred hon.

Yn 2009/10 gwnaethom is-osod llawr o'n heiddo yn Plough Place, Llundain, ar rent y farchnad, sy'n llai nag yr ydym yn ei dalu o dan gontract ar hyn o bryd. Yn unol ag IAS 3 'Darpariaethau, rhwymedigaethau ac asedau amodol', rydym wedi darparu'n llawn ar gyfer y gwahaniaeth hwn. Ni chrëwyd unrhyw ddarpariaethau newydd yn ystod y cyfnod, ac mae'r symudiad yn gysylltiedig â rhyddhau darpariaethau presennol (gweler nodyn 15).

Rydym wedi buddsoddi mewn adolygiad o'n prosesau busnes, gan gynnwys system rheoli ariannu newydd i wella gwasanaeth cwsmeriaid a chynyddu effeithlonrwydd. Mae'r rhan fwyaf o'r gwariant hwn wedi'i gyfalafu'n unol ag IAS 16 'Eiddo, peiriannau a chyfarpar' ac IAS 38 'Asedau anniriaethol' (gweler nodiadau 10 a 11).

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010 £'000
Taliadau terfynu net i'r darpariaethau a ryddhawyd	57	349
Rhesymoli eiddo	765	249
Darpariaeth brydles feichus	(637)	3,262
Adolygu ailbeiriannu prosesau busnes	194	1,682
	379	5,542

9. Treth

Mae’r Gronfa Loteri Fawr yn talu treth gorfforaethol ar log banc ac unrhyw log arall a dderbynnir yn unig.

Y dreth sy'n ad-daladwy ar gyfer 2010/11 yw £146,000 (2009/10 £1,016,000 yn daladwy). Mae hyn yn gysylltiedig â gorddarpariaeth o dreth cyfwerth â £173,000 yn 2008/09. Nid yw arian a gynhyrchir gan falansau sy'n cael ei gadw a'i fuddsoddi gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar ran y Gronfa Loteri Fawr yn drethadwy.

10. Eiddo, peiriannau a chyfarpar

	Gwelliannau prydlesol £'000	TG £'000	Offer, dodrefn a ffitiadau swyddfa £'000	Cyfanswm £'000
Cost				
Ar 1 Ebrill 2010	6,588	1,863	300	8,751
Ychwanegiadau	227	52		279
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2011	6,815	1,915	300	9,030
Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2010	3,099	1,239	213	4,551
Tâl am y flwyddyn	353	240	39	632
Gwarediadau	-	-	-	-
Ar 31 Mawrth 2011	3,452	1,479	252	5,183
Cost net				
Ar 31 Mawrth 2011	3,363	436	48	3,847
Cost				
Ar 1 Ebrill 2009	6,537	2,571	228	9,336
Ychwanegiadau	51	89	72	212
Gwarediadau	-	(797)	-	(797)
Ar 31 Mawrth 2011	6,588	1,863	300	8,751
Dibrisio				
Ar 1 Ebrill 2009	2,696	1,722	182	4,600
Tâl am y flwyddyn	403	311	31	745
Gwarediadau	-	(795)	-	(795)
Ar 31 Mawrth 2011	3,099	1,238	213	4,550
Cost net ar 31 Mawrth 2010	3,489	625	87	4,201
Ar 31 Mawrth 2009	3,841	849	46	4,736

Mae'r holl welliannau prydlesol ar eiddo prydles fer gyda phrydles sy’n dod i ben o fewn 20 mlynedd.

Nodiadau'r cyfrifon

11. Asedau anniriaethol

	Meddalwedd system ariannu -yn cael ei ddatblygu £'000
Cost	
Ar 1 Ebrill 2010	2,235
Ychwanegiadau	3,002
Amhariad	-
At 31 March 2011	5,237
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2010	-
Tâl am y flwyddyn	-
Gwarediad	-
Ar 31 Mawrth 2011	-
Cost net ar 31 Mawrth 2011	5,237

	Meddalwedd system ariannu -yn cael ei ddatblygu £'000
Cost	
Ar 1 Ebrill 2009	1,294
Ychwanegiadau	1,768
Amhariad	(827)
Ar 31 Mawrth 2010	2,235
Amorteiddiad	
Ar 1 Ebrill 2009	-
Tâl am y flwyddyn	-
Gwarediad	-
Ar 31 Mawrth 2010	-
Cost net ar 31 Mawrth 2010	2,235
Cost net ar 31 Mawrth 2009	1,294

12. Masnachu ac arian arall a dderbynnir

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	Ar 31 Mawrth 2010 £'000
Swm sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Yn cael ei ddal gan bartneriaid dirprwyol ar gyfer talu ymrwymiadau grantiau	8,815	12,555
TAW	-	97
Adneuon a blaensymiau	1,573	891
Symiau eraill a dderbynnir	2,727	1,589
	13,115	15,132
Rhagdaliadau ac incwm cronedig	3,780	3,543
	16,895	18,675

Mae'r balansau sy'n daladwy fel a ganlyn:

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	Ar 31 Mawrth 2010 £'000
Symiau sy'n ddyledus gan gyrff eraill y Llywodraeth	965	3,423
Symiau sy'n ddyledus gan awdurdodau lleol		12
Symiau sy'n ddyledus gan gyrff y tu allan i'r Llywodraeth	15,930	15,240

13. Cronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol

	£'000	£'000
Balans ar 1 Ebrill 2010		474,142
Elw o'r Loteri Genedlaethol	773,162	
Incwm buddsoddi gan NLDF	8,528	
Arian a dynnir i lawr o'r NLDF	(731,370)	
Cynnydd net yn y balans		50,320
Cost ar 31 Mawrth 2011		524,462
Colledion heb eu gwireddu ar fuddsoddiad		(1,056)
Gwerth marchnad ar 31 Mawrth 2011		523,406

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn derbyn cyfran o'r arian a delir gan Camelot Group plc i Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar ôl tynnu costau'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon wrth iddo ddefnyddio ei swyddogaethau o dan Ddeddf y Loteri, costau'r rheolydd (Comisiwn y Loteri Genedlaethol), costau'r rheolwr buddsoddi (y Comisiynwyr Dyledion Cenedlaethol) a chostau Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol.

14. Masnachu ac arian arall a delir

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	**Ar 31 Mawrth 2010 £'000**
Swm sy'n dod yn ddyledus o fewn blwyddyn		
Trethi a nawdd cymdeithasol eraill	1,164	1,245
TAW	109	-
Treuliau masnachu	15	80
Treuliau eraill	200	1,139
Croniadau ac incwm gohiriedig	3,937	4,579
	5,425	7,043
Swm sy'n dod yn ddyledus ar ôl mwy nag un flwyddyn		
Taliadau, gohiriadau ac incwm gohiriedig eraill	1,726	1,914
Cyfanswm	**7,151**	**8,957**

Mae'r balansau canlynol sy'n daladwy i gyrff eraill y Llywodraeth wedi'i gynnwys yn y symiau uchod:

Symiau sy'n ddyledus i gyrff eraill y Llywodraeth	885	2,634
Symiau sy'n ddyledus i awdurdodau lleol	-	11
Symiau sy'n ddyledus i gyrff y tu allan i'r llythwodrae	6,266	6,312

Nodiadau'r cyfrifon

15. Darpariaethau ar gyfer ymrwymiadau a thaliadau

	Taliadau prydles anochel £'000	Cyfraniadau ymddeol yn gynnar £'000	Darpariaethau colli swyddi £'000	Cefnogaeth colli swyddi £'000	Cyfanswm darpariaethau £'000
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2010	7,023	1,485	2,024	138	10,670
Swm net a godwyd ar wariant yn ystod y flwyddyn	(637)	-	-	21	(616)
Taliadau a wnaed	-	(475)	(1,192)	(68)	(1,735)
Dygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2011	**6,386**	**1,010**	**832**	**91**	**8,319**

Taliadau prydles anochel

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi is-osod rhan o'i heiddo yn Plough Place, Llundain, i dri thenant. Mae'r ddarpariaeth yn cynrychioli'r gwahaniaeth rhwng y rhent a godir ar denantiaid y Gronfa Loteri Fawr a'r hyn y mae'r Gronfa wedi'i gontractio i'w dalu i'w landlordiaid. Cyfrifir y ddarpariaeth ar gyfer y gwahaniaeth yn rhent y farchnad gan ddefnyddio cyfradd chwyddiant dybiedig o 3 y cant. Caiff y ddarpariaeth ei gwireddu dros 12 mlynedd.

Ar 31 Mawrth 2011 rydym wedi rhoi disgownt ar gyfer taliadau prydles anochel gan ddefnyddio'r gyfradd ddisgownt a hysbyswyd gan Drysorlys EM, sef 2.2 y cant.

Ni chrëwyd unrhyw ddarpariaethau newydd yn ystod y flwyddyn (Gweler Nodyn 8).

Ailstrwythuro: ymddeol, diswyddo a chefnogaeth

O ganlyniad i ailstrwythuro yn y flwyddyn gyfredol ac mewn blynyddoedd cynharach, nodwyd swyddi penodol nad oes eu hangen bellach, neu sydd wedi'u hadleoli. O ganlyniad i hyn, mae staff wedi cael eu diswyddo neu wedi ymddeol yn gynnar.

- Os bydd staff sy'n gymwys i ymddeol yn gynnar yn gwneud hynny, mae'r Gronfa dan rwymedigaeth gontract i fodloni rhai cyfraniadau pensiwn penodol nes bod y staff hyn yn cyrraedd eu dyddiad ymddeol statudol. Darperir amcangyfrif o'r cyfraniadau hyn ar gyfer y dyfodol. Bydd taliadau yn erbyn y ddarpariaeth hon yn parhau am hyd at ddeng mlynedd.
- Mae darpariaeth wedi'i gwneud ar gyfer costau diswyddo amcangyfrifedig y staff hynny y mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi bod yn ymgynghori â hwy cyn 31 Mawrth 2011 ond nad oes setliad wedi'i dalu erbyn y dyddiad hwnnw. Gwneir taliadau diswyddo'n unol â threfniadau a thelerau contract a amlinellir yn nhrefniadau Prif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Disgwylir y bydd y rhan fwyaf o'r ddarpariaeth hon yn cael ei gwireddu dros y ddwy flynedd hyd at 2012-13.
- Darparwyd costau eraill sy'n ymwneud yn uniongyrchol â darparu cefnogaeth i staff sy'n cael eu diswyddo.

16. Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu (ymrwymiadau caled)

	£'000	£'000
Ymrwymiadau caled		
Dygwyd ymlaen ar 1 Ebrill 2010		1,122,441
Ymrwymiadau grant a wnaed	290,831	
Ymrwymiadau di-rym neu wedi'u diddymu	(8,037)	
Ymrwymiadau grant a fodlonwyd	(507,508)	
Net movement in hard commitments		(224,714)
Dygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2011		**897,727**

Ymrwymiadau caled sy'n heneiddio

Mae balans yr ymrwymiad caled ar ddiwedd y flwyddyn yn cynrychioli'r symiau sy'n ddyledus i dderbynyddion yn ystod y cyfnodau a ganlyn:

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	Ar 31 Mawrth 2010 £'000
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu o fewn un flwyddyn	450,550	471,842
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu dros fwy nag un flwyddyn	447,177	650,599
	897,727	1,122,441

Mae'r balansau a ganlyn sy'n daladwy i gyrff eraill y Llywodraeth wedi'u cynnwys yn y symiau uchod.

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	Ar 31 Mawrth 2010 £'000
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu i gyrff eraill y Llywodraeth	38,042	27,563
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu i gyrff awdurdodau lleol	93,586	287,096
Grantiau yr ymrwymwyd i'w talu i fudiadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol	6,923	76,484

17. Ymrwymiadau meddal

Mae ymrwymiadau meddal yn cynrychioli cynigion grant nad ydynt wedi'u derbyn yn ffurfiol yn ysgrifenedig eto gan yr ymgeisydd. Gan hynny, nid yw'r cynigion hyn yn cael eu cydnabod fel ymrwymiad ariannol o fewn y cyfrifon hyn.

	£'000	£'000
Ymrwymiadau meddal		
Dygwyd ymlaen ar 1 1 Ebrill 2010		63,179
Ymrwymiadau meddal a wnaed	289,117	
Ymrwymiadau meddal di-rym neu wedi'u diddymu	(6,673)	
Ymrwymiadau meddal a drosglwyddwyd i ymrwymiadau caled	(290,831)	
Symudiad Net mewn ymrwymiadau meddal		(8,387)
Dygwyd ymlaen ar 31 Mawrth 2011		54,792

18. Cynlluniau ar y cyd

Parks for People

Mae gwerth £21 miliwn o ymrwymiadau grant newydd (2009/10 £23.8 miliwn) wedi'i gynnwys o fewn ymrwymiadau caled; ac mae ymrwymiadau grant a ddygwyd ymlaen ar 31 Mawrth yn cynnwys gwerth £51.1 miliwn (2009/10 £42.2 miliwn) sy'n cynrychioli cyfraniad y Gronfa Loteri Fawr at y cynllun Parks for People ar y cyd. Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn cyfrannu hyd at £80 miliwn i'r cyfanswm ariannu disgwyliedig o £140 miliwn. Gweinyddir y cynllun hwn gan Gronfa Dreftadaeth y Loteri ar ran yr holl bartïon i'r cytundeb.

Nodiadau'r cyfrifon

19. Cysoni incwm a gwariant i'r mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu

	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2011 £'000	Blwyddyn a ddaeth i ben 31h Mawrth 2010 £'000
Gwarged ar gyfer y cyfnod	272,689	104,949
Dibrisio eiddo, peiriannau a chyfarpar	632	745
Dibrisio gwaredu eiddo, peiriannau a chyfarpar	-	2
Dibrisio asedau anniriaethol	-	500
Gwarged wedi'i addasu ar gyfer trafodion anariannol	273,321	106,196
Gostyngiad/(Cynnydd) mewn masnachu ac arian arall a dderbynnir	1,748	(9,372)
(Cynnydd)/Gostyngiad yn y balans NLDF	(49,264)	70,977
Gostyngiad mewn masnachu ac arian arall a dderbynnir	(1,773)	(1,322)
(Gostyngiad)/Cynnydd mewn darpariaethau	(2,351)	2,401
Gostyngiad mewn darpariaeth ar gyfer ymrwymiadau grant	(224,714)	(184,273)
(All-lif)/mewnlif arian net o weithgareddau gweithredu	(3,033)	(15,393)

20. Risgiau ariannol

Risgiau hylifedd

Ar 31 Mawrth 2011, roedd gan y Gronfa Loteri Fawr ymrwymiadau net o £357 miliwn ac ymrwymiadau meddal o £54.8 miliwn. Er bod gan y Gronfa Loteri Fawr ymrwymiadau net, nid yw'r Bwrdd yn ystyried bod y Gronfa mewn perygl o wynebu risgiau hylifedd sylweddol gan na fydd llawer o'r ymrwymiadau yn cael eu talu tan ar ôl diwedd y flwyddyn ariannol nesaf. Ni all deiliaid grantiau dynnu arian i lawr hyd nes iddynt brofi'r angen am dderbyn y gyfran nesaf o'r arian grant sydd wedi'i ddyrannu iddynt.

	£m
Asedau hylifol ar 31 Mawrth 2011	
Gwerth marchnad buddsoddiadau NLDF	523
Arian parod	7
	530
Rhagamcaniad o lifoedd arian yn ystod 2011/12	
Incwm o'r Loteri Genedlaethol	678
Llai trosglwyddiad i Gemau Olympaidd Llundain 2012	(172)
Incwm arall	15
Taliadau costau gweithredu	(55)
Taliadau grant	(609)
Rhagamcaniad o dreuliau net	(143)
Rhagamcaniad o asedau hylifol ar 31 Mawrth 2012	387

Mae'r rhagamcaniadau incwm yn seiliedig ar ragamcaniadau a ddarperir gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Mae'r rhagamcaniad o daliadau grant yn seiliedig ar broffiliau tynnu i lawr disgwyliedig a luniwyd ar 31 Mawrth 2011.

Risgiau cyfraddau llog
Buddsoddir balansau ariannol yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol. Fel y nodir yn Nodyn 1.3, nid oes gan y Bwrdd unrhyw reolaeth dros fuddsoddi arian yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol. Mae hyn yn cael ei reoli gan y Comisiynwyr Dyledion Cenedlaethol ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon. Gwerth marchnad y buddsoddiad yng Nghronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol ar ddiwedd y flwyddyn oedd £491.9 miliwn. Yn ystod y flwyddyn, 1.13 y cant ar gyfartaledd oedd yr elw ar y buddsoddiadau hyn.

Delir y balansau arian sy'n cael ei dynnu i lawr o Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol i dalu am ymrwymiadau grant a chostau gweithredu mewn cyfrifon banc mynediad di-oed, gyda chyfraddau llog amrywiol, ac ar gyfartaledd cafwyd cyfradd llog o 0.20 y cant yn ystod y flwyddyn. Roedd y balans arian parod ar ddiwedd y flwyddyn yn £6.5 miliwn. Nid yw'r Bwrdd yn credu bod y Gronfa Loteri Fawr yn wynebu risgiau sylweddol mewn perthynas â chyfraddau llog.

Risgiau arian tramor
Nid yw'r Gronfa Loteri Fawr yn wynebu unrhyw risgiau sylweddol o ran arian tramor.

Risg credyd
Mae unig offerynnau ariannol y Gronfa Loteri Fawr yn ymwneud â chontractau i brynu eitemau anariannol yn unol â gofynion prynu a defnyddio disgwyliedig y Gronfa Loteri Fawr ac felly mae'r Gronfa'n agored i ychydig iawn o risg o ganlyniad i gredyd neu'r marchnadoedd.

21. Ymrwymiadau ariannol

Trosglwyddiad y Gemau Olympaidd
Yn 2007/08 cytunodd Senedd y DU i drosglwyddo hyd at £1,085 miliwn o'r NLDF i Gronfa Ddosbarthu Gemau Olympaidd y Loteri i dalu am rai o gostau cynnal y gemau yn 2012. Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn ymrwymedig i gyfrannu hyd at £638 miliwn rhwng mis Chwefror 2009 a mis Awst 2012 mewn rhandaliadau chwarterol.

Ymrwymiadau o dan brydlesi gweithredu
Rhoddir cyfanswm yr isafswm taliadau prydles o dan brydlesi gweithredu yn y tabl isod:

	Ar 31 Mawrth 2011 £'000	Ar 31 Mawrth 2010 £'000
Prydlesi eiddo a ddelir fel lesai:		
Heb fod yn fwy na blwyddyn	6,355	6,493
Mwy na blwyddyn a heb fod yn fwy na 5 mlynedd	24,555	25,369
Mwy na 5 mlynedd	29,301	35,026
	60,211	66,888
Prydlesi eiddo lle mai ni yw'r prydleswr:		
Heb fod yn fwy na blwyddyn	1,423	1,584
Mwy na blwyddyn a heb fod yn fwy na 5 mlynedd	5,019	5,168
Mwy na 5 mlynedd	5,452	1,050
	11,894	7,802

Fel yr amlinellir ym mholisi cyfrifo 1.7 ni ellir rhannu prydlesi'n ddibynadwy rhwng tir ac adeiladau ond mae'r ddwy elfen yn brydlesi gweithredu.

Nodiadau'r cyfrifon

22. Cynllun pensiwn

Darperir buddiannau pensiwn drwy drefniadau pensiwn y Gwasanaeth Sifil. Gall gweithwyr fod mewn un o bedwar cynllun buddiant diffiniedig; naill ai gynllun cyflog terfynol (classic, premium neu classic plus); neu gynllun gyrfa gyfan (nuvos). Nid yw'r trefniadau statudol hyn yn cael eu hariannu, a thelir costau'r buddiannau gan arian a bennir gan Senedd y DU bob blwyddyn. Mae pensiynau sy'n daladwy o dan classic, premium, classic plus a nuvos yn cynyddu bob blwyddyn yn unol â newidiadau yn y Mynegai Prisiau Defnyddwyr (CPI). Gall aelodau hefyd ddewis naill ai'r trefniant buddiant diffiniedig priodol neu bensiwn budd-ddeiliaid 'prynu arian' gyda chyfraniad cyflogwr (cyfrif pensiwn partneriaeth).

Pennir cyfraniadau gweithwyr ar gyfradd o 1.5 y cant o'r enillion pensiynadwy ar gyfer y cynllun classic a 3.5 y cant ar gyfer y cynlluniau premium, classic plus a nuvos. Mae manteision y cynllun classic yn cronni ar gyfradd o 1/80 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth. Yn ychwanegol, mae cyfandaliad cyfwerth â phensiwn cychwynnol tair blynedd yn daladwy wrth ymddeol. Mae manteision y cynllun premiwm yn cronni ar gyfradd o 1/60 o'r enillion pensiynadwy terfynol ar gyfer bob blwyddyn o wasanaeth. Yn wahanol i classic, nid oes cyfandaliad awtomatig. I bob pwrpas mae classic plus yn gynllun cymysg, gyda buddiannau ar gyfer gwasanaeth cyn 1 Hydref 2002 yn cael eu cyfrifo'n fras yn unol â classic a buddiannau ar gyfer gwasanaeth o fis Hydref 2002 wedi'u cyfrifo'n unol â premium. Yn nuvos mae aelodau'n cronni pensiwn yn seiliedig ar enillion pensiynadwy yn ystod cyfnod eu haelodaeth o'r cynllun. Ar ddiwedd blwyddyn y cynllun (31 Mawrth) mae'r cyfrif pensiwn wedi'i ennill yn cael ei gredydu gyda 2.3 y cant o'u henillion pensiynadwy yn y flwyddyn honno o'r cynllun ac mae'r pensiwn a gronnir yn cael ei uwchraddio'n unol â'r CPI. Ym mhob achos gall aelodau ddewis ildio (cyfnewid) pensiwn am gyfandaliad hyd at y terfynau a ganiateir gan ddeddfwriaeth dreth.

Trefniant pensiwn cyfranddeiliaid yw'r cyfrif pensiwn partneriaeth. Mae'r cyflogwr yn gwneud cyfraniad sylfaenol rhwng 3 y cant a 12.5 y cant (gan ddibynnu ar oedran yr aelod) i bensiwn cyfranddeiliaid a ddewisir gan y cyflogydd o banel o dri darparwr. Nid oes rhaid i'r cyflogydd gyfrannu ond os yw'n gwneud cyfraniadau, bydd y cyflogwr yn cyfrannu'n gyfatebol hyd at uchafswm o 3 y cant o'r cyflog pensiynadwy (yn ogystal â chyfraniad sylfaenol y cyflogwr). Mae'r cyflogwyr hefyd yn cyfrannu 0.8 y cant pellach o gyflog pensiynadwy i dalu cost yr yswiriant risg a ddarperir yn ganolog (marw mewn gwasanaeth ac ymddeol oherwydd salwch).

Ceir manylion pellach am drefniadau Pensiwn y Gwasanaeth Sifil ar y wefan www.civilservice-pensions.gov.uk

Ar gyfer 2010/11, roedd cyfraniadau'r cyflogwyr o £4,876,047 yn daladwy i Brif Gynllun Pensiwn y Gwasanaeth Sifil (2009/10 £4,937,000) ar un o bedair cyfradd yn yr amrediadau a nodir isod. Dylid adolygu cyfraniadau'r cyflogwr bob pedair blynedd yn sgil gwerthusiad llawn. Cynhaliwyd y prisiad diweddaraf gan Hewitt Bacon a Woodrow ar 31 Mawrth 2007. Mae'r cyfraddau cyfrannu'n adlewyrchu'r buddiannau wrth iddynt gronni, nid pan fo'r costau'n cael eu codi, ac maent yn adlewyrchu profiadau'r cynllun yn y gorffennol. Mae'r cyfraddau ar gyfer 2010/11 yn gweddu i argymhellion gan yr Actwari.

Bandiau	Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2010
£21,000 a llai	16.7 %
£21,001 - £43,500	18.8 %
£43,501 - £74,500	21.8 %
£74,501 a mwy	24.3 %
Bands	**Blwyddyn a ddaeth i ben 31 Mawrth 2009**
£20,500 a llair	16.7 %
£20,501 - £42,000	18.8 %
£42,001 - £72,000	21.8 %
£72,001 a mwy	24.3 %

PGPGS yw cynllun buddiannau diffiniedig aml-gyflogwr, ni all y Gronfa Loteri Fawr adnabod ei chyfran o asedau neu atebolrwydd o ran y cynllun.

23. Colledion a thaliadau arbennig

Ceir colledion pan nad oes unrhyw dystiolaeth bod amcanion prosiect a ariennir wedi cael eu cyflawni. Yn y flwyddyn ariannol hyd at 31 Mawrth 2011 rydym wedi dileu colledion o £2,216,257, gan gynrychioli 140 o ddyfarniadau. (2009/10 £1,428,863 gan gynrychioli 132 o ddyfarniadau). Cafwyd un dilead uwchben £100,000, y rhoddir manylion amdano isod.

Sefydliad Training for All £246,487

Ceir taliadau arbennig yn yr achosion canlynol

- gwnaed grant yn anfwriadol i fudiad nad yw'n gyfreithiol gymwys i'w dderbyn ond lle mae'r grant o fewn bwriad cyffredinol deddfwriaeth statudol. Gwariwyd yr holl ddyfarniadau hyn ar amcanion prosiectau, yn unol ag amodau a thelerau'r grant
- cymeradwyir taliadau ex gratia.

Yn y flwyddyn ariannol hyd at 31 Mawrth 2011, gwnaed 4 taliad arbennig gwerth cyfanswm o £27,110 (2009/10 £86,952 gan gynrychioli 19 o ddyfarniadau) mewn perthynas â thrafodion grant.

24. Trafodion Cyrff Cysylltiedig

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn gorff cyhoeddus anadrannol ac ar 31 Mawrth 2011 fe'i noddwyd gan yr Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon (DCMS). Ystyrir bod DCMS yn gorff cysylltiedig.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cwblhau amrywiaeth o drafodion materol gyda DCMS a chyrff eraill yr ystyrir mai'r adran noddi ar eu cyfer yw DCMS: Cronfa Dreftadaeth y Loteri, Sport England, Cyngor Celfyddydau Lloegr a Dosbarthwr Loteri'r Gemau Olympaidd.

Mae trafodion gyda DCMS yn adlewyrchu incwm a dderbyniwyd drwy NLDF (Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol) a secondio staff i mewn. Mae trafodion gyda dosbarthwyr eraill y Loteri'n cynnwys incwm a dderbyniwyd ar gyfer rheoli Arian i Bawb a rhentu swyddfeydd. Gwnaed taliadau i Gronfa Dreftadaeth y Loteri a Sport England ar gyfer eu gwasanaethau o ran cynnal rhaglenni grantiau (Nodyn 18).

Yn ogystal â hyn, mae'r Gronfa Loteri Fawr yn cwblhau nifer o drafodion materol gydag adrannau'r Llywodraeth a chyrff sy'n ystyried bod adrannau eraill y Llywodraeth yn eu noddi:

- Mae Natural England, a noddir gan yr Adran dros yr Amgylchedd, Bwyd a Materion Gwledig, yn dderbynnydd dyfarniad grant.
- Mae Highlands and Islands Enterprise, a noddir gan Weinidogion yr Alban, yn cyflwyno rhaglen grant ar ein rhan.
- Cyllid a Thollau EM mewn perthynas â thrafodion Talu wrth Ennill ac Yswiriant Gwladol.
- Mae'r Adran Addysg wedi *contractio rheolaeth y rhaglen grant* myplace i'r Gronfa Loteri Fawr
- Mae'r Swyddfa Cymdeithas Sifil wedi contractio rheolaeth y rhaglen Asedau Cymunedol a'r Gronfa Drosglwyddo i'r Gronfa Loteri Fawr.

Aelodau Bwrdd

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn glynu wrth gôd ymarfer Swyddfa'r Cabinet ar gyfer aelodau Byrddau cyrff cyhoeddus. Fel mater o bolisi a threfn, mae Aelodau Bwrdd yn cadw cofrestri buddiannau sydd ar gael i'r cyhoedd ac yn datgan unrhyw fudd uniongyrchol mewn ceisiadau grant a wneir i'r Gronfa Loteri Fawr a pherthnasoedd masnachol gyda'r Gronfa.

Pan wneir unrhyw benderfyniadau pwyllgor y gellir ystyried yn rhesymol y byddent yn arwain at wrthdaro buddiannau, yn bennaf o ran grantiau i gyrff gwirfoddol, mae cadeirydd y cyfarfod yn sicrhau o'r cychwyn cyntaf bod datgeliad yn cael ei wneud a bod yr aelod pwyllgor yn gadael yn ystod unrhyw drafodaeth o'r eitem dan sylw. Mae gweithdrefnau'r Gronfa Loteri Fawr hefyd yn sicrhau nad yw swyddogion grant yn ymwneud â phrosesu ceisiadau y mae ganddynt fuddiant ynddynt.

Mae nifer o aelodau Bwrdd wedi datgan buddiannau mewn cyrff cyhoeddus, gwirfoddol ac elusennol y mae gan y Gronfa fuddion busnes anfaterol gyda nhw. Datgelir y rhain ar dudalen 54.

Nodiadau'r cyfrifon

25. Asedau Trydydd Parti

Mae'r asedau hyn yn cynrychioli balansau banc a ddelir ar ran trydydd partïon yr ydym yn rheoli rhaglenni grant ar eu rhan, ac ar ran Dosbarthwr Loteri'r Gemau Olympaidd ac Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol, i wneud taliadau a brosesir gan y Gronfa Loteri Fawr o dan gytundebau lefel gwasanaeth. Nid yw'r balansau hyn wedi'u cynnwys o fewn cyfrifon y Gronfa ei hun.

Ar 31 Mawrth 2011 cadwyd y balansau banc canlynol ar ran trydydd partïon:

	31/03/10 £	Mewnlif £	All-lif £	31/03/2011 £
Yr Adran Addysg rhaglen ***myplace***	6,394,858	86,269,330	(72,976,383)	19,687,806
Y Swyddfa Cymdeithas Sifil; Y Rhaglen Asedau Cymunedol	954	8,573,892	(8,573,699)	1,147
Cyngor Celfyddydau Lloegr; Arian i Bawb Lloegr	88,629	34,310	(71,135)	51,804
Cronfa Dreftadaeth y Loteri; Arian i Bawb; Lloegr, Yr Alban, Gogledd Iwerddon	101,682	31,782	(49,621)	83,843
Sport England; Arian i Bawb Lloegr	54,453	45,126	(74,406)	25,173
Cyngor Celfyddydau'r Alban; Arian i Bawb	41,859	401,899	(390,501)	53,257
Cyngor Celfyddydau Gogledd Iwerddon; Arian i Bawb	8,361	660	(9021)	-
Cyngor Chwaraeon Gogledd Iwerddon	5,693	12,409	(18,002)	100
Dosbarthwr Loteri'r Gemau Olympaidd	26,284	1,056,029	(1,082,313)	-
Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol	846,103	3,001,304	(2,290,255)	1,557,152
Trosglwyddo Asedau Cymunedol; Llywodraeth Cynulliad Cymru	-	362,456	(281,956)	80,500
Byd o Natur; Scottish National Heritage	-	250,000	(206,528)	43,472
Cronfa Drawsnewid; Swyddfa Cymdeithas Sifil a'r Adran Iechyd	-	15,973,229	(15,934,474)	38,755

26. Menter ar y Cyd - Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol

Mae Uned Hyrwyddo'r Loteri Genedlaethol ("NLPU") yn fenter ar y cyd rhwng Grŵp Camelot plc, dosbarthwyr y Loteri a'r Adran dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon. Sefydlwyd NLPU i gynyddu ymwybyddiaeth gyhoeddus gadarnhaol o fuddion dosbarthu arian Loteri ar draws y DU a chefnogaeth dros hynny, gan gyfrannu at iechyd cyffredinol y Loteri Genedlaethol a chan hyrwyddo teyrngarwch a chyfranogiad. Ariennir traean o NLPU gan Camelot a dau draean yn uniongyrchol gan Gronfa Ddosbarthu'r Loteri Genedlaethol. Cyfyngir y cyfanswm gwariant o £3 miliwn. Mae'n atebol i Fwrdd Rheoli sy'n cynnwys cynrychiolwyr tri budd-ddeiliad allweddol: Camelot, dosbarthwyr y Loteri a DCMS, gyda Chomisiwn y Loteri Genedlaethol yn bresennol fel arsylwr. Peter Wanless yw Swyddog Cyfrifon NLPU.

Nid yw cyfran y fenter ar y cyd sy'n berthnasol i'r Gronfa Loteri Fawr wedi'i chydgrynhoi o fewn y cyfrifon cenedlaethol o ystyried y materoldeb.

Mae mwy o wybodaeth am NLPU a'u cyfrifon ar gael ar eu gwefan www.achosiondayloteri.org.uk.

Adran saith
Ein cefndir statudol

Cyfarwyddiadau Polisi
Rhoddir y pŵer i'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Gemau Olympaidd, y Cyfryngau a Chwaraeon o dan y Ddeddf i roi Cyfarwyddiadau i'r materion i'w hystyried wrth ddosbarthu grantiau a'r amodau y dylid eu hystyried wrth ddosbarthu arian. Ar ôl ymgynghoriadau rhwng y Llywodraeth a'r Gronfa Loteri Fawr, cytunwyd ar set o themâu, canlyniadau a blaenoriaethau, a oedd yn caniatáu datblygu polisïau a rhaglenni ar gyfer y Gronfa Loteri Fawr. Cyhoeddwyd cyfarwyddiadau ym mis Tachwedd 2006 wrth i'r Gronfa Loteri Fawr ddod i rym. Disgrifir y rhain isod.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi cydymffurfio â'r Cyfarwyddiadau hyn yn ystod y flwyddyn ariannol 2010/11 ym mhob agwedd berthnasol.

Lloegr a'r DU
CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993.

Trwy hyn mae'r Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddi gan adran 36E Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa"), Cynulliad Cenedlaethol Cymru, Gweinidogion yr Alban a'r Adran dros Ddiwylliant, y Celfyddydau a Hamdden Gogledd Iwerddon yn unol ag adran 36E(5) y Ddeddf, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol
2. Wrth ddefnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Lloegr, gwariant datganoledig Ynys Manaw a gwariant grant trawsnewidiol, bydd y Gronfa yn ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y dylai'r Gronfa ddosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo lles y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er lles personol.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau real a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygu cynaliadwy ymhellach.

D. Yr angen am osod cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Dd. Yr angen:

(i) ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldebariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

(ii) os ceisir am arian cyfalaf:

(a) am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau bod adnoddau ar gael er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; a

(b) sicrhau proses werthuso a rheoli prosiect ar gyfer prosiectau mawr sy'n cyd-fynd â'r rheini yn Adolygiadau Gateway Swyddfa Masnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at hyfywdra pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.

E. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o strategaeth y Gronfa.

F. Yr angen am sicrhau bod gan y Gronfa wybodaeth o'r fath y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol lle fo hynny'n ofynnol.

Ff. Yr angen am geisio am elfen o ariannu partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn da gan ffynonellau eraill sy'n gymesur â gallu rhesymol y gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, i sicrhau cefnogaeth o'r fath.

G. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brandio cyffredin y Loteri.

Ng. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, gosod blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

Grantiau Trawsnewidiol

3. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant ar grantiau trawsnewidiol, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa yn dosbarthu arian dros amser i brosiectau ym mhob gwlad yn y Deyrnas Unedig.

B. Yr angen i arian gael ei ddosbarthu at ddibenion gwariant cyfalaf ar brosiectau a dim ond ei ddosbarthu fel arall os yw'r arian:

(i) yn cael ei ddosbarthu at ddibenion gwaddolion neu ar ffurf grantiau refeniw pan fo'r:

(a) cyfryw waddolion neu grantiau' gysylltiedig â phrosiect cyfalaf, y mae arian wedi'i ddosbarthu neu y bwriedir dosbarthu arian mewn perthynas â hwy; a'r

(b) cyfryw waddolion neu ar ffurf grantiau'n cefnogi cyflwyno canlyniadau'r prosiect, yn cynyddu hygyrchedd, yn lleihau rhwystrau i fynediad ac yn sicrhau bod y cyfryw brosiectau'n gynaliadwy; neu

(ii) yn cael ei ddosbarthu ar gyfer arian datblygu i brosiectau yr aseswyd eu bod yn addas ar gyfer eu hariannu.

C. Yr angen am drawsnewid ac adfywio cymunedau a'r amgylchedd adeiledig.

Ch. Yr angen am gyfranogiad cyhoeddus eang wrth benderfynu dyfarnu grantiau sy'n:

(i) cynnwys ymgynghori, systemau pleidleisio neu fecanweithiau addas eraill;

(ii) rhydd rhag tuedd, llygredd a chamarfer; ac sy'n

(iii) cynnwys partneriaethau gyda chyfryngau darlledu, electronig, print ac eraill.

Adran saith

Gwariant Datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw

4. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau fod y Gronfa, wrth ystyried ei hasesiad o anghenion ac unrhyw flaenoriaethau y mae wedi'u hadnabod yn ei strategaeth, dros amser yn dosbarthu arian i ledaeniad weddol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, mentrau cymdeithasol, a mudiadau gyda chanolfan yn Lloegr ac sy'n gweithio dramor.

B. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa dros amser yn dosbarthu arian yn weddol gyfartal rhwng gwariant ar, neu sy'n gysylltiedig â:

(i) hyrwyddo dysgu cymunedol;

(ii) hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol; a

(iii) hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

C. Yr angen am ystyried buddion Lloegr yn gyffredinol, buddion holl ardaloedd gwahanol Lloegr a meintiau poblogaeth cymharol, ac i ba raddau y gellir lleihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o Loegr.

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu arian o dan adran 25(1) i brosiectau sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r canlyniadau canlynol:

A. Gwell cyfleoedd i bobl mewn bywyd, gyda gwell mynediad i hyfforddiant a datblygiad i wella eu sgiliau bywyd.

B. Cymunedau cryfach gyda dinasyddion mwy actif, yn cydweithio i fynd i'r afael â'u problemau.

C. Gwell amgylcheddau gwledig a threfol y gall cymunedau eu hygyrchu a'u mwynhau'n well.

Ch. Pobl a chymunedau mwy iach a mwy actif.

6. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Lloegr ac Ynys Manaw, bydd y Gronfa, wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1), yn ystyried yr angen am sicrhau bod un neu'n fwy o'r blaenoriaethau a ganlyn yn cael eu bodloni:

A. Gwella sgiliau teuluol.

B. Gwella sgiliau llythrennedd, rhifedd, TGCh a chreadigol.

C. Datblygu sgiliau defnyddwyr, gan gynnwys rheoli cyllid a dyledion.

Ch. Datblygu sgiliau busnes sylfaenol, yn enwedig ar gyfer mentrau cymdeithasol a chreadigol.

D. Dileu rhwystrau i gyflogadwyedd a datblygu cyflogadwyedd, gan gynnwys trwy wella sgiliau cyfathrebu a datrys problemau.

Dd. Datblygu sgiliau bywyd, gan gynnwys sgiliau sy'n helpu i wella annibyniaeth bersonol a rhyngweithio ag eraill.

E. Cefnogi anghenion hyfforddiant gwirfoddolwyr.

F. Dathlu hunaniaeth, diwylliant, amrywiaeth a chyflawniadau'r gymuned..

Ff. Cryfhau gwirfoddolwyr ac isadeiledd y sector gwirfoddol. .

G. Adeiladu gallu ar gyfer cynnwys y gymuned.

Ng. Ehangu profiadau plant a phobl ifanc a chodi disgwyliadau.

H. Lleihau unigedd, er enghraifft ar gyfer pobl hŷn, pobl anabl a'u gofalwyr, a chan alluogi cymryd rhan mewn bywyd cymunedol a theuluol.

I. Cefnogi dinasyddiaeth, arweinyddiaeth a chynllunio a chyflwyno lleol.

L. Sicrhau lleoedd mwy diogel, sy'n rhydd rhag ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddu.

Ll. Mannau cyhoeddus sy'n lân ac wedi'u dylunio'n well a chelf cyhoeddus.

M. Cynyddu defnydd cymunedol o barciau lleol, cyfleusterau chwarae, mannau cyhoeddus, adeiladau cymunedol a'r cefn gwlad.

N. Galluogi cymunedau i fynd i'r afael â phroblemau amgylcheddol lleol a gwella'u hamgylchedd lleol.

O. Hyrwyddo ymwybyddiaeth amgylcheddol trwy brosiectau addysgol.

P. Cynyddu cyfranogiad cymunedol mewn chwaraeon, dawns, chwarae a gweithgareddau corfforol a chreadigol.

Ph. Datblygu gwell ymagweddau at fynd i'r afael â phroblemau iechyd meddwl, gan gynnwys trwy addysg, ymwybyddiaeth gyhoeddus a'r celfyddydau.

R. Gwella cyfleoedd bwyta'n iach a hyrwyddo'r berthynas rhwng dulliau cynhyrchu a'r amgylchedd.

Rh. Mynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd trwy brosiectau addysg a gwybodaeth.

Llofnodwyd ar ran yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon

Yr Alban

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E (4) (b) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993

Trwy hyn mae Gweinidogion yr Alban, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddynt gan adran 36E(4)(b) Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") ac ar ôl sicrhau caniatâd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag adran 36E(8) y Ddeddf, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

2. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo lles y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er lles personol.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau real a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygu cynaliadwy ymhellach.

D. Yr angen am osod cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Adran saith

Dd. Yr angen:

(i) ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

(ii) os ceisir am arian cyfalaf:

(a) am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau bod adnoddau ar gael er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; ac sy'n

(b) sicrhau proses werthuso a rheoli prosiect ar gyfer prosiectau mawr sy'n cyd-fynd â'r rheini yn Adolygiadau Gateway Swyddfa Masnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at hyfywdra pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.

E. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o strategaeth y Gronfa.

F. Yr angen am sicrhau bod gan y Gronfa wybodaeth o'r fath y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fo hynny'n ofynnol.

Ff. Yr angen am geisio am elfen o ariannu partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn nwyddau gan ffynonellau eraill sy'n gymesur â gallu rhesymol y gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, i sicrhau'r cyfryw gefnogaeth.

G. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brandio cyffredin y Loteri.

Ng. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, gosod blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

Gwariant Datganoledig Yr Alban

3. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian: :

A. Yr angen am weithredu o fewn cyd-destun polisi unigryw Yr Alban, gan ychwanegu gwerth at strategaeth Gweinidogion Yr Alban pan fo'n briodol; cefnogi mwy o degwch yn Yr Alban wrth ddatblygu cyfleoedd i bawb ffynnu o fewn cenedl sy'n fwy llwyddiannus ac yn fwy cynaliadwy.

B. Yr angen am sicrhau dros amser bod y Gronfa'n dosbarthu arian i fynd i'r afael â blaenoriaethau mynd i'r afael ag anfantais, datblygu lles ac ymdrin ag anghydraddoldeb; gan sicrhau ar yr un pryd lledaeniad helaeth o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y rhai sy'n gweithio ar lefel leol, mentrau a mudiadau cymdeithasol sydd â chanolfan yn Yr Alban ac sy'n gweithio tramor.

C. Yr angen am ystyried buddion Yr Alban yn gyffredinol, buddion rhannau gwahanol o'r Alban a meintiau poblogaeth cymharol, ac i ba raddau y gellir lleihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol mewn rhannau gwahanol o'r Alban.

Ch. Yn olaf, yr angen am sicrhau dros amser bod y Gronfa'n dosbarthu arian yn rhesymol gyfartal rhwng gwariant ar/sy'n gysylltiedig â:

(i) hyrwyddo dysgu cymunedol;

(ii) hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol; ac sy'n

(iii) hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

Y flaenoriaeth o fynd i'r afael ag anfantais a'r angen am ymdrin ag anghydraddoldeb.

4. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu Arian o dan adran 25(1) i brosiectau sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r amcanion canlynol:

A. MWY CALL: Gwell cyfleoedd i bobl mewn bywyd.

B. MWY CRYF A MWY DIOGEL: Cymunedau sy'n cydweithio i ymdrin ag anghydraddoldeb.

C. MWY GWYRDD: Gwasanaethau ac amgylcheddau gwell a mwy cynaliadwy i bobl.

Ch. MWY IACH: Pobl a chymunedau mwy iach.

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Yr Alban bydd y Gronfa'n ystyried yr egwyddorion canlynol wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1):

A. YMGYSYLLTU – dylai datblygu rhaglenni fod yn seiliedig ac ymgysylltu'n weithredol â phartneriaid cyhoeddus a phreifat ac yn y trydydd sector.

B. UNDOD A CHYDLYNIANT – sicrhau bod unigolion a chymunedau ledled Yr Alban yn cael cyfle i gyfrannu at genedl sy'n fwy llwyddiannus, cymryd rhan ynddi ac elwa ohoni.

C. CYNALADWYEDD – gwella amgylchedd Yr Alban heddiw ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol, a lleihau effaith Yr Alban ar yr amgylchedd byd-eang.

Ch. YCHWANEGEDD a CHYDWEDDU – dylai datblygu rhaglenni cydweddu â strategaethau a gweithgareddau partneriaid a budd-ddeiliaid ac ychwanegu gwerth atynt.

E. CYDWEITHIO – pan fo'n bosib dylai canlyniadau prosiectau a rhaglenni elwa o gydweithio effeithiol rhwng mudiadau a rhwng partneriaid cyhoeddus a phreifat a'r rhai yn y trydydd sector.

Llofnodwyd ar ran Gweinidogion Yr Alban gan John Swinney, Ysgrifennydd y Cabinet dros Gyllid a Thwf Cynaliadwy, aelod o Lywodraeth Yr Alban, Gorffennaf 2009.

Adran saith

Cymru

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993.

Trwy hyn mae Cynulliad Cenedlaethol Cymru, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddo gan adran 36E(4)(a) Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") ac ar ôl sicrhau caniatâd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag adran 36E(8) y Ddeddf, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

2. Wrth ddefnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Cymru, bydd y Gronfa yn ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y dylai'r Gronfa ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau, y broses a ddefnyddir i bennu pa daliadau i'w gwneud a'r telerau a'r amodau y mae'r Gronfa yn eu defnyddio wrth ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo lles y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er lles personol.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau real a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo a chefnogi'r iaith Gymraeg ac adlewyrchu natur ddwyieithog Cymru, gan gynnwys rhoi grym i egwyddor cydraddoldeb rhwng y Gymraeg a'r Saesneg. Dylid cyflawni hyn drwy gynnwys amodau penodol ar iaith mewn grantiau a monitro a goruchwylio perfformiad derbynyddion grantiau yn ymwneud â'r amodau hynny.

D. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygu cynaliadwy ymhellach.

Dd. Yr angen am osod cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

E. Yr angen:

(i) ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

(ii) os ceisir am arian cyfalaf:

a). am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau bod adnoddau ar gael er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; a

b). sicrhau proses werthuso a rheoli prosiect ar gyfer prosiectau mawr sy'n cyd-fynd â'r rheini yn Adolygiadau Gateway Swyddfa Masnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at hyfywedd pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.

F. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o'i strategaeth.

Ff. Yr angen am sicrhau bod ganddi'r gyfryw wybodaeth y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fo hynny'n ofynnol.

G. Yr angen am geisio am elfen o ariannu partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn nwyddau gan ffynonellau eraill sy'n gymesur â gallu rhesymol y gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, i sicrhau cefnogaeth o'r fath.

Ng. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brandio cyffredin y Loteri.

H. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, gosod blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

I. Yr angen am sicrhau ymdriniaeth sy'n canolbwyntio ar ganlyniadau, yn gweithio'n agos gyda phartneriaid priodol i gyflawni'r patrwm buddsoddi gorau er budd cymunedau ar draws Cymru. Pan fo'n briodol dylid defnyddio profiadau mudiadau eraill er mwyn cyfoethogi datblygu a chyflwyno dulliau ariannu.

Gwariant Datganoledig Cymru

3. Wrth ddefnyddio unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Cymru, bydd y Gronfa yn ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y dylai'r Gronfa ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau, y broses a ddefnyddir i bennu pa daliadau i'w gwneud a'r telerau a'r amodau y mae'r Gronfa yn eu defnyddio wrth ddosbarthu grantiau neu fenthyciadau:

A. Yr angen am sicrhau fod y Gronfa, wrth ystyried ei hasesiad o anghenion ac unrhyw flaenoriaethau y mae wedi'u hadnabod yn ei strategaeth, dros amser yn dosbarthu arian i ledaeniad weddol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, mentrau cymdeithasol, a mudiadau gyda chanolfan yng Nghymru ac sy'n gweithio dramor.

B. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa dros amser yn dosbarthu arian yn weddol gyfartal rhwng gwariant ar, neu sy'n gysylltiedig â:

(i) hyrwyddo dysgu cymunedol;

(ii) hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol; a

(iii) hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

C. Yr angen am ystyried buddiannau Cymru gyfan, buddiannau gwahanol rannau o Gymru a meintiau poblogaeth cymharol wahanol rannau o Gymru a'r sgôp i leihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol o fewn gwahanol rannau o Gymru, a'r angen am annog cyrff gwasanaeth cyhoeddus, drwy gydweithio, i gyflwyno canlyniadau gwasanaeth gwell i ddinasyddion.

Adran saith

4. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Cymru, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu arian o dan adran 25(1) i brosiectau sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r canlyniadau canlynol:

A. rhoi'r sgiliau a'r dysgu i bobl o bob oedran wynebu heriau cymdeithas fodern;

A. rhoi'r sgiliau a'r dysgu i bobl o bob oedran wynebu heriau cymdeithas fodern;

B. pobl sy'n cydweithio dros gymunedau cryfach, cyfiawnder cymdeithasol a gwell amgylcheddau gwledig a threfol; ac

C. pobl a chymunedau sy'n fwy iach ac yn fwy actif yn gorfforol.

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Cymru, bydd y Gronfa, wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1), yn ystyried yr angen am sicrhau bod un neu'n fwy o'r blaenoriaethau a ganlyn yn cael eu bodloni:

A. mynd i'r afael â rhwystrau i ddysgu cymunedol a sgiliau bywyd effeithiol;

B. pobl sy'n cydweithio dros gymunedau cryfach, cyfiawnder cymdeithasol a gwell amgylcheddau gwledig a threfol; ac

C. grymuso cymunedau i ddatblygu a chyflwyno rhaglenni adfywio lleol;

Ch. datblygu ymatebion cymunedol adeiladol i ddadrithio, ymddygiad gwrthgymdeithasol a throseddu;

D. galluogi pobl hŷn i fyw'n annibynnol a chyfrannu at eu cymuned;

Dd. galluogi cymunedau i reoli a gwella'u hamgylchedd ac amwynderau lleol;

E. datblygu galluoedd pobl i gymryd cyfrifoldeb dros eu hiechyd a'u lles eu hunain yn unol â'r egwyddorion sy'n sylfaen i "Her Iechyd Cymru", gan annog unigolion a mudiadau i wella iechyd yng Nghymru;

F. hyrwyddo bwyta'n iach a chynyddu gweithgarwch corfforol ar draws yr holl grwpiau oedran, rhyw a chymdeithasol;

Ff. datblygu ymagweddau newydd at hyrwyddo adeiladu cymunedol a'r cefn gwlad.

Gogledd Iwerddon

CYFARWYDDIADAU A RODDIR I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRAN 36E (4)(b) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993

Trwy hyn mae Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon, wrth ddefnyddio'r pwerau a gyflwynwyd iddynt gan adran 36E(4)(b) Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ac ar ôl ymgynghori â'r Gronfa Loteri Fawr ("y Gronfa") ac ar ôl sicrhau caniatâd yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon yn unol ag adran 36E(8) y Ddeddf honno, yn rhoi'r cyfarwyddiadau a ganlyn i'r Gronfa:

1. Yn y Cyfarwyddiadau hyn bydd unrhyw gyfeiriad at adran yn cyfeirio at adran yn Neddf y Loteri Genedlaethol etc 1993.

Cyfarwyddiadau Cyffredinol

2. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) ar gyfer prosiectau sy'n hyrwyddo lles y cyhoedd ac nad ydynt wedi'u bwriadu'n bennaf er lles personol.

B. Yr angen am sicrhau bod arian yn cael ei ddosbarthu o dan adran 25(1) i brosiectau sy'n gwneud gwelliannau real a chynaliadwy i ansawdd bywyd cymunedau lleol.

C. Yr angen am annog arloesedd wedi'i gydbwyso gyda'r angen am reoli risg mewn modd sy'n gymesur â'r math o brosiect ac ymgeisydd.

Ch. Yr angen am hyrwyddo amcanion datblygu cynaliadwy ymhellach.

D. Yr angen am osod cyfyngiadau amser penodol ar y cyfnodau y mae grantiau'n daladwy, boed hynny ar gyfer gwariant cyfalaf neu refeniw.

Dd. Yr angen:

(i) ym mhob achos, i'r ymgeiswyr ddangos dichonoldeb ariannol y prosiect dros gyfnod y grant;

(ii) os ceisir am arian cyfalaf:

(a) am gynllun busnes clir gan gynnwys yr angen am sicrhau bod adnoddau ar gael er mwyn bodloni unrhyw gostau rhedeg a chynnal a chadw sy'n gysylltiedig â phob prosiect am gyfnod rhesymol, gan ystyried maint a natur y prosiect; a

(b) sicrhau proses werthuso a rheoli prosiect ar gyfer prosiectau mawr sy'n cyd-fynd â'r rheini yn Adolygiadau Gateway Swyddfa Masnach y Llywodraeth.

(iii) mewn achosion eraill, dylid ystyried argaeledd tebygol arian arall i dalu am gostau parhaus am gyfnod rhesymol ar ôl cwblhau dyfarniad y Loteri, gan roi ystyriaeth i faint a natur y prosiect, ac i arian y Loteri gael ei ddefnyddio i gynorthwyo cynnydd tuag at hyfywdra pryd bynnag y bo hynny'n bosibl.

E. Y dymunoldeb o weithio gyda mudiadau eraill, gan gynnwys dosbarthwyr eraill, pan fo hyn yn ffordd effeithiol o gyflwyno elfennau o strategaeth y Gronfa.

F. Yr angen am sicrhau bod gan y Gronfa wybodaeth o'r fath y mae'n ei hystyried yn angenrheidiol i wneud penderfyniadau ar bob cais, gan gynnwys cyngor arbenigol annibynnol pan fo hynny'n ofynnol.

Ff. Yr angen am geisio am elfen o ariannu partneriaeth a/neu gyfraniadau mewn nwyddau gan ffynonellau eraill sy'n gymesur â gallu rhesymol y gwahanol fathau o ymgeiswyr, neu ymgeiswyr mewn ardaloedd penodol, i sicrhau cefnogaeth o'r fath.

G. Yr angen am gynnwys amod yn yr holl grantiau i gydnabod arian y Loteri gan ddefnyddio brandio cyffredin y Loteri.

Ng. Yr angen am gynnwys y cyhoedd wrth lunio polisïau, gosod blaenoriaethau a dosbarthu grantiau.

Adran saith

Gwariant Datganoledig Gogledd Iwerddon

4. Wrth weithredu unrhyw un o'i swyddogaethau mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried y materion a ganlyn wrth bennu i bwy y bydd yn dosbarthu grantiau, y dibenion dros ddosbarthu grantiau, a'r amodau y dylid eu hystyried wrth i'r Gronfa ddosbarthu arian:

A. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa, wrth ystyried ei hasesiad o anghenion ac unrhyw flaenoriaethau y mae wedi'u hadnabod yn ei strategaeth, dros amser yn dosbarthu arian i ledaeniad weddol eang o dderbynyddion, gan gynnwys mudiadau bach, y mudiadau hynny sy'n gweithredu ar lefel leol yn unig, mentrau cymdeithasol, a mudiadau gyda chanolfan yn Gogledd Iwerddon ac sy'n gweithio tramor.

B. Yr angen am sicrhau bod y Gronfa dros amser yn dosbarthu arian yn weddol gyfartal rhwng gwariant ar, neu sy'n gysylltiedig â:

(i) hyrwyddo dysgu cymunedol;

(ii) hyrwyddo diogelwch a chydlyniant cymunedol; a

(iii) hyrwyddo lles corfforol a meddyliol.

C. Yr angen am ystyried buddiannau Gogledd Iwerddon cyfan, buddiannau gwahanol rannau o Ogledd Iwerddon a meintiau poblogaeth cymharol wahanol rannau o Ogledd Iwerddon a'r sgôp i leihau amddifadedd economaidd a chymdeithasol o fewn y rhannau hynny.

5. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa'n ystyried yr angen am ddosbarthu arian o dan adran 25(1) i brosiectau sydd â'r nod o gyflawni un neu fwy o'r canlyniadau canlynol:

A. Pobl yn cael cyfle i gyflawni eu potensial llawn.

B. Gall pobl gymryd rhan yn weithredol yn eu cymunedau i greu newidiadau cadarnhaol.

C. Perchnogaeth gymunedol ar amgylcheddau gwledig a threfol gwell a mwy diogel.

Ch. Gwell iechyd corfforol a meddyliol i bawb.

6. Mewn perthynas â gwariant datganoledig Gogledd Iwerddon, bydd y Gronfa, wrth ddosbarthu arian o dan adran 25(1), yn ystyried yr angen am sicrhau bod un neu'n fwy o'r blaenoriaethau a ganlyn yn cael eu bodloni:

A. Gwella sgiliau hanfodol i fodloni anghenion cymdeithasol ac economaidd

B. Cynyddu cyfleoedd ar gyfer dysgu yn y gymuned

C. Adeiladu gallu cymunedol

Ch. Cynyddu cyfleoedd ar gyfer gwirfoddoli ac ymgysylltu o fewn cymunedau a rhwng cymunedau

D. Meithrin partneriaethau cymunedol a gwirfoddol/statudol

Dd. Gwella cyfleusterau, mynediad a gwasanaethau cymunedol

E. Cynyddu ymglymiad y gymuned wrth ddiogelu, adfer a chynnal amgylchedd trefol a gwledig

F. Helpu unigolion a chymunedau i ddatblygu sgiliau i wneud dewisiadau ffordd o fyw iachach

Ff. Hyrwyddo iechyd meddwl a lles emosiynol ar lefel unigol a chymunedol

Llofnodwyd ar ran Ysgrifennydd Gwladol Gogledd Iwerddon

CYFARWYDDIADAU ARIANNOL

Mae'r Cyfarwyddiadau Ariannol a amlinellir isod yn berthnasol ar draws ein holl weithrediadau ym mhedair gwlad y DU. Rydym wedi cydymffurfio â'r cyfarwyddiadau hyn trwy weithredu gweithdrefnau ar draws y mudiad i sicrhau bod gofynion y Datganiad o Ofynion Ariannol yn cael eu dilyn. Rydym yn cynnal gwasanaeth archwilio mewnol i wirio ar sail samplu bod yr holl swyddogion ac adrannau yn cadw at y gweithdrefnau cytunedig, ac i sicrhau bod y gweithdrefnau hyn yn cael eu dogfennu a'u lledaenu'n briodol. Mae'r Datganiad o Ofynion Ariannol llawn ar gael ar wefan yr Adran dros y Cyfryngau, Diwylliant a Chwaraeon yn www.culture.gov.uk/what_we_do/national_lottery/4202.aspx.

CYFARWYDDIADAU ARIANNOL A DDOSBARTHWYD I'R GRONFA LOTERI FAWR O DAN ADRANNAU 36E(3) DEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL ETC 1993 (FEL Y'I DIWYGIWYD GAN DDEDDF Y LOTERI GENEDLAETHOL 2006).

Sefydlwyd y Gronfa Loteri Fawr o dan Adran 36A Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993 ("y Ddeddf) a daeth i'w llawn rym ar 1 Rhagfyr 2006.

Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn cydymffurfio â'r gofynion sydd wedi'u cynnwys yn y Datganiad o Ofynion Ariannol ynghlwm, y mae eu statws yw cyfarwyddiadau o dan adran 36E(3) Deddf y Loteri Genedlaethol etc 1993. Mae'r Datganiad o Ofynion Ariannol yn gweddu i Ddatganiad Rheoli'r Gronfa Loteri Fawr sy'n ymdrin â materion llywodraethu corfforaethol a rheoli, a dylid ei ddarllen ar y cyd ag ef.

Llofnodwyd drwy awdurdod yr Ysgrifennydd Gwladol dros Ddiwylliant, y Cyfryngau a Chwaraeon

Atodiad

Grantiau mawr

Yn ystod 2010/11 gwnaed dau ddyfarniad o £5 miliwn neu fwy. Rydym bellach yn rheoli cyfanswm o 36 o ddyfarniadau gwerth £5 miliwn neu fwy. Yn yr atodiad hwn, crynhown gynnydd pob un o'r prosiectau hyn.

Portffolio y DU

Rhaglen ryngwladol

Mudiad: **Helpage International**
Enw'r cynllun grant: **Preventing HIV/AIDS and alleviating its impact in multi-generational households**
Grant a ddyfarnwyd: **£5,110,820**

Nod y portffolio hwn o naw prosiect ar draws Dwyrain a De Affrica yw ymdrin ag anghenion pobl hŷn , pobl sy'n byw gyda HIV/AIDS, a Phlant Amddifaid a Bregus sy'n byw mewn aelwydydd aml-genhedlaeth lle mai aelodau hŷn y teulu sydd â'r baich gofalu am y teulu oherwydd salwch neu farwolaeth y genhedlaeth ganol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/2008 ac yn 2009/2010 cymeradwywyd cynnydd yn y grant fel rhan o becyn cefnogaeth ychwanegol ar gyfer grantiau rhyngwladol sy'n cael eu heffeithio gan y dirywiad economaidd byd-eang.

Erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £2,903,116. Disgwylir i'r prosiect gael ei gwblhau erbyn mis Ebrill 2013.

Mudiad: **Care International**
Enw'r cynllun grant: **Enhancing mobile populations' access to HIV/AIDS services, information and support**
Grant a ddyfarnwyd: **£ 5,102,419**

Nod y portffolio pum mlynedd hwn o brosiectau yw datblygu model o weithio gyda phoblogaethau mudol wedi'u hymyleiddio sy'n agored i HIV/AIDS ar lwybrau mudoledd uchel rhwng Bangladesh, India a Nepal.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2008/2009 ac yn 2009/2010 cymeradwywyd cynnydd yn y grant fel rhan o becyn cefnogaeth ychwanegol ar gyfer grantiau rhyngwladol sy'n cael eu heffeithio gan y dirywiad economaidd byd-eang.

Erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £1,186,659. Disgwylir i'r prosiect gael ei gwblhau erbyn mis Awst 2014.

Mudiad: **Coleg y Brifysgol Llundain - Sefydliad Iechyd Plant**
Enw'r cynllun grant: **Improving maternal, newborn and child health in low-income countries**
Grant a ddyfarnwyd: **£5,168,087**

Nod y portffolio pum mlynedd hwn o brosiectau yw lleihau marwolaeth ymysg mamau a phlant mewn ardaloedd gwledig a dargedir yn Bangladesh ac India drwy wella arferion gofal cartref megis bwydo ar y fron yn gynnar a defnyddio citiau esgor diogel, a chynyddu gofal iechyd i fenywod beichiog a babanod drwy leihau oedi wrth geisio gofal a'i chyrraedd.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/2008 ac yn 2009/2010 cymeradwywyd cynnydd yn y grant fel rhan o becyn cefnogaeth ychwanegol ar gyfer grantiau rhyngwladol sy'n cael eu heffeithio gan y dirywiad economaidd byd-eang.

Erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £2,796,788. Disgwylir iddo gael ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2013.

Living Landmarks

Mudiad: Sustrans
Enw'r cynllun grant: Connect2
Grant a ddyfarnwyd: £49,980,908

Nod y prosiect yw cysylltu pobl â'i gilydd ac â lleoedd drwy fynd i'r afael ag achosion 'gwahanu' o fewn cymunedau, megis ffyrdd a rheilffyrdd prysur sy'n gwneud teithio o un lle i'r llall yn anoddach.

Dyfarnwyd y grant yn 2007/08, ac erbyn 31 Mawrth 2011, roeddem wedi talu £9,357,443 i'r derbynnydd. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn 2013.

Mudiad: Cyngor Falkirk
Enw'r cynllun grant: The HELIX 'creating living connections'
Grant a ddyfarnwyd: £25,000,000

Mewn lleoliad rhwng Falkirk a Grangemouth, bydd y prosiect yn creu cyswllt camlas newydd, peiriant codi cychod 'Kelpie', cyrchfan camlesi a pharc 'Helics' newydd.

Dyfarnwyd y grant yn 2007/08, ac erbyn 31 Mawrth 2011, roeddem wedi talu £2,180,997 i'r derbynnydd. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2013.

Mudiad: Cyngor Cernyw
Enw'r cynllun grant: Prosiect Cornwall's Heartlands
Grant a ddyfarnwyd: £22,297,272

Bydd y prosiect yn trawsnewid safle tir llwyd 7.5 hectar yn Pool, gan gynnwys 4.5 hectar o dir segur a Robinson's Shaft, grŵp o adeiladau mwyngloddio rhestredig, i greu rhwydwaith o fannau gwyrdd a chyfleusterau amlddefnydd.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £10,618,070. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau yn 2012.

Mudiad: Partneriaeth Greater East Belfast
Enw'r cynllun grant: Connswater Community Greenway
Grant a ddyfarnwyd: £23,531,285

Bydd y prosiect yn creu parc llinol drwy Ddwyrain Belfast gan ddilyn llwybr Afon Connswater a'i llednentydd, Afon Loop ac Afon Knock. Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £906,640 i'r derbynnydd. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau yn 2013.

Efelychu ac Arloesedd

Mudiad: Social Finance Limited
Enw'r cynllun grant: Social Impact Bond – HMP Peterborough
Grant a ddyfarnwyd: £6,255,751

Bydd y prosiect hwn yn sefydlu llwyddiant model ataliol y Bond Effaith Gymdeithasol ac yn lleihau'r gyfradd aildroseddu ymysg buddiolwyr yn HMP Peterborough.

Bydd y prosiect yn codi arian o fuddsoddwyr i ariannu ymyraethau megis cefnogaeth dai, cyflogaeth a chyngor ar ddyledion er mwyn cefnogi buddiolwyr yn y carchar ac am 4 mis ar gyfartaledd ar ôl eu rhyddhau. Os yw'r ymyraethau hyn yn llwyddiannus wrth leihau'r gyfradd aildroseddu'n ddigonol, bydd y Gronfa Loteri Fawr yn darparu taliadau rhannol ar sail y canlyniadau llwyddiannus hyn. Bydd buddiolwyr y prosiect yn garcharorion gwryw â dedfryd fer a'r cymunedau y maent yn dod ohonynt.

Dyfarnwyd y grant i'r prosiect ym mis Mehefin 2010. Erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £299,863. Disgwylir i'r prosiect gael ei gwblhau ym mis Gorffennaf 2018.

Atodiad

Mudiad: Social Finance Limited
Enw'r cynllun grant: Building a market for Social Impact Bonds
Grant a ddyfarnwyd: £5,000,000

Bydd y prosiect hwn yn datblygu model ariannu'r Bond Effaith Gymdeithasol (BEG) i fynd i'r afael â nifer o broblemau cymdeithasol difrifol. Mae Social Finance yn bwriadu datblygu rhaglen BEG mewn nifer o feysydd anodd er mwyn datblygu dosbarth asedau anodd sy'n symbylu ariannu sylweddol i fynd i'r afael ag achosion craidd problemau cymdeithasol. Caiff y farchnadfa ei chreu trwy ddatblygu ystod o gynlluniau peilot BEG, ymgysylltu â'r llywodraeth a budd-ddeiliaid eraill wrth ddatblygu Bondiau Effaith Gymdeithasol a lledaenu arfer da ac offer er mwyn galluogi efelychu cyflym.

Dyfarnwyd y grant i'r prosiect ym mis Awst 2010. Erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £1,200,000. Disgwylir i'r prosiect gael ei gwblhau erbyn mis Medi 2013.

Portffolio Lloegr

Advice Plus

Mudiad: The Advice Services Alliance
Enw'r cynllun grant: Working Together for Advice
Grant a ddyfarnwyd: £5,714,742

Nod y prosiect oedd datblygu portffolio o wasanaethau cefnogi ar gyfer y sector cyngor annibynnol. Roedd hyn yn cynnwys wyth llinyn sy'n ymwneud â gwaith gyda'r nod o wella ansawdd cyngor a'i gyflwyniad, mynediad i gyngor ac ymwybyddiaeth a gwerthusiad o ganlyniadau cyngor ar gyfer y sector cyngor annibynnol dros dair blynedd.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £5,714,742. Cwblhawyd y prosiect ar 31 Mawrth 2011.

BASIS

Mudiad: Cyngor Ffoaduriaid Prydain
Enw'r cynllun grant: RCO Infrastructure Building Project- Realising Potential
Grant a ddyfarnwyd: £5,078,472

Bydd y prosiect hwn yn sefydlu cefnogaeth isadeiledd ar draws Lloegr ar gyfer cyflwyno cefnogaeth ac adeiladu gallu i Fudiadau Cymunedol Ffoaduriaid (RCO). Bydd 400 RCO yn elwa o gyngor ar eu datblygiad, eu cynaladwyedd, eu llywodraethu a'u rheolaeth.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £2,833,862. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn hydref 2013.

Changing Spaces

Mudiad: Building Research Establishment Ltd
Enw'r cynllun grant: The Community Sustainable Energy Programme
Grant a ddyfarnwyd: £11,661,838

Mae'r portffolio hwn yn dyfarnu grantiau i fudiadau cymunedol nid er elw ar gyfer gosod technolegau microgynhyrchu trydan megis tyrbinau gwynt a phaneli solar, ynghyd â mesurau arbed ynni.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £8,002,280. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2012.

Mudiad: Groundwork
Enw'r cynllun grant: Community Spaces
Grant a ddyfarnwyd: £57,500,000

Mae Groundwork yn defnyddio'r ariannu i ddyfarnu grantiau i grwpiau cymunedol nid er elw i greu gwell amgylcheddau lleol a chynyddu mynediad i fannau lleol. Gwella mannau gwyrdd lleol a chynyddu nifer y bobl sy'n ymwneud yn weithredol â datblygu a rhedeg prosiectau amgylcheddol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £28,527,971. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2014.

Mudiad: **Natural England**
Enw'r cynllun grant: **Access to Nature**
Grant a ddyfarnwyd: **£28,750,000**

Mae Natural England yn defnyddio'r ariannu i ddyfarnu grantiau i fudiadau'r sectorau gwirfoddol, cymunedol a chyhoeddus i weithio gyda phobl nad oes ganddynt lawer o wybodaeth am natur neu gyswllt â hi. Mae'r prosiectau'n annog pobl i ddysgu am yr amgylchedd naturiol a chynigir prosiectau hefyd sy'n creu/gwella mannau bywyd gwyllt i ddiwallu anghenion cymunedau lleol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £8,586,003. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2013.

Mudiad: **Cymdeithas Frenhinol Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt**
Enw'r cynllun grant: **Local Food**
Grant a ddyfarnwyd: **£57,500,000**

Mae'r Gymdeithas Frenhinol Ymddiriedolaethau Bywyd Gwyllt yn defnyddio'r ariannu i wneud dyfarniadau i grwpiau cymunedol nid er elw ar gyfer prosiectau sy'n rhoi'r cyfle i bobl dyfu a phrynu bwyd yn lleol drwy, er enghraifft, rhandiroedd a chynlluniau blychau. Nod y prosiectau yw ysgogi gweithgarwch economaidd drwy ddatblygu mentrau cymdeithasol sy'n ymwneud â bwyd lleol ac yn hyrwyddo'r cysylltiad rhwng bwyd a ffyrdd iach o fyw.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £20,161,404. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Rhagfyr 2014.

Mudiad: **MIND**
Enw'r cynllun grant: **Ecominds**
Grant a ddyfarnwyd: **£8,886,126**

Mae MIND yn defnyddio'r ariannu i wneud dyfarniadau i grwpiau cymunedol nid er elw ar gyfer prosiectau sy'n integreiddio defnyddwyr gwasanaethau iechyd meddwl i'r gymuned.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2008/09 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £4,709,669. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Medi 2013.

Mudiad: **The Crime Concern Trust Ltd**
Enw'r cynllun grant: **Community Space Challenge**
Grant a ddyfarnwyd: **£8,372,839**

Mae Crime Concern Trust yn darparu amrywiaeth o brosiectau amgylcheddol ar gyfer pobl ifanc sydd mewn perygl o ymddygiad gwrthgymdeithasol neu droseddu. Mae'r prosiectau'n cynnwys pobl leol wrth wella eu cymdogaethau, gan roi ymdeimlad o falchder yn eu cymuned iddynt.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £5,396,160. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Medi 2012.

Mudiad: **Imperial College**
Enw'r cynllun grant: **Open Air Laboratories Network**
Grant a ddyfarnwyd: **£13,022,441**

Mae'r rhwydwaith o brosiectau'n cydweithio â phobl yn eu cymunedau wrth ochr gwyddonwyr blaenllaw er mwyn datblygu'r sgiliau a'r profiad i archwilio, astudio, mwynhau a diogelu eu hamgylchedd naturiol. Mae'r data'n cael ei gasglu i ddarparu adnodd addysgol newydd y gall y cymunedau ei hygyrchu.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £9,243,855. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Tachwedd 2012.

Mudiad: **Plunkett Foundation**
Enw'r cynllun grant: **Making Local Food Work**
Grant a ddyfarnwyd: **£10,033,875**

Mae Sefydliad Plunkett yn defnyddio'r ariannu i wneud dyfarniadau i brosiectau sy'n gweithio gyda phobl leol er mwyn iddynt dyfu eu bwyd eu hunain a rhedeg eu siopau a'u cydweithfeydd eu hunain. Mae'n ceisio ailgysylltu defnyddwyr â'r tir drwy gynyddu mynediad i bwyd ffres, iachus a lleol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £6,800,613. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Medi 2012.

Atodiad

Mudiad: **Places for People Homes Ltd**
Enw'r cynllun grant: **Green spaces for people**
Grant a ddyfarnwyd: **£15,669,999**

Mae'r ariannu hwn yn hwyluso amrywiaeth o brosiectau i greu a gwella mannau gwyrdd ar gyfer pobl sy'n byw mewn tai cymdeithasol, yn enwedig ar ystadau lle mae ymddygiad gwrthgymdeithasol yn broblem.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £14,525,835. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Medi 2012.

Well-being

Mudiad: **MEND Central Ltd**
Enw'r cynllun grant: **England on the MEND: Fitter, Happier and Healthier**
Grant a ddyfarnwyd: **£7,997,162**

Rhaglen trin ac atal gymunedol sy'n canolbwyntio ar y teulu ar gyfer plant dros bwysau a gordew rhwng 7 a 13 oed.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £7,908,598. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Awst 2011.

Mudiad: **The Soil Association**
Enw'r cynllun grant: **Food for Life**
Grant a ddyfarnwyd: **£16,920,332**

Mae'r portffolio cenedlaethol hwn yn sefydlu 20 o gymunedau blaenllaw ym mhob un o naw rhanbarth y Llywodraeth. Gan ddefnyddio ysgolion lleol fel canolbwyntiau, nod y portffolio yw i blant a theuluoedd wella eu sgiliau, eu gwybodaeth a'u mynediad i bwydydd iach a chynaliadwy.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £15,015,603. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2012.

Mudiad: **West Midland Leaders Board (West Midlands Regional Assembly gynt)**
Enw'r cynllun grant: **Living Well in the West Midlands**
Grant a ddyfarnwyd: **£6,793,739**

Portffolio o 31 o raglenni sy'n cyfrannu at leihau lefelau gordewdra, gwella iechyd meddwl a chynyddu cymryd rhan mewn gweithgareddau corfforol yn y rhanbarth.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £6,682,340. Cwblhaodd y portffolio hwn ei waith ym mis Ionawr 2011.

Mudiad: **School Food Trust**
Enw'r cynllun grant: **Let's Get Cooking**
Grant a ddyfarnwyd: **£20,000,000**

Nod y portffolio cenedlaethol hwn yw cael effaith gadarnhaol ar ymddygiad bwyta plant oedran ysgol, eu teuluoedd a'r gymuned ehangach.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £13,316,756. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Ionawr 2013.

Mudiad: **Greater London Authority**
Enw'r cynllun grant: **Well London**
Grant a ddyfarnwyd: **£9,460,000**

Mae'r portffolio hwn yn gweithio'n agos gyda 20 o gymunedau bach a difreintiedig i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd sy'n gysylltiedig â deiet gwael, diffyg gweithgarwch corfforol a lles meddyliol gwael.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £8,489,333. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mai 2012.

Mudiad: Cyngor Bwrdeistref Metropolitan Stockport
Enw'r cynllun grant: North West Networks for Healthy Living Partnership
Grant a ddyfarnwyd: £7,043,000

Mae'r portffolio hwn yn cwmpasu Gogledd-orllewin Lloegr ac yn cynnwys prosiectau 'celf ar bresgripsiwn' ar gyfer y sawl sydd ag anawsterau iechyd meddwl ysgafn a chymedrol, gweithdai 'cawl a salad' coginio a bwyta, a rhaglenni 'iach am fywyd'.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £4,439,493. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Tachwedd 2012.

Mudiad: Awdurdod Iechyd Strategol Swydd Efrog a'r Humber
Enw'r cynllun grant: Altogether Better – working to create healthier people and communities
Grant a ddyfarnwyd: £6,864,367

Mae'r portffolio hwn yn cwmpasu ardal Swydd Efrog a'r Humber, a'r nod yw helpu pobl i fwyta'n well, bod yn fwy actif yn gorfforol ac i wella'u hiechyd meddwl.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £5,154,505. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2013.

Mudiad: Age UK (National Council on Ageing gynt)
Enw'r cynllun grant: Fit as a Fiddle
Grant a ddyfarnwyd: £15,177,417

Mae'r portffolio prosiectau cenedlaethol hwn yn ceisio symbylu diddordeb pobl hŷn mewn gweithgareddau corfforol a bwyta'n iach, yn ogystal ag ymdrin â materion sy'n ymwneud ag iechyd meddyliol a chorfforol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £9,778,714. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mawrth 2013.

Atodiad

Mudiad: Cymdeithas Iechyd Meddwl Genedlaethol
Enw'r cynllun grant: Time to Change
Grant a ddyfarnwyd: £16,150,000

Mae'r portffolio prosiectau cenedlaethol ceisio dileu stigma a gwahaniaethu drwy wella dealltwriaeth gyhoeddus, cynyddu dyheadau pobl a'u hannog i sefyll dros eu hawliau.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £13,275,289. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Mehefin 2012.

Mudiad: Sustrans Cyf
Enw'r cynllun grant: Active Travel Consortium
Grant a ddyfarnwyd: £19,994,808

Nod y portffolio cenedlaethol hwn o brosiectau yw galluogi unigolion y nodwyd eu bod yn anactif neu'n annigonol o actif i gerdded a beicio fel rhan o'u bywydau bob dydd, gan wella eu lles corfforol a meddyliol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £15,275,832. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Awst 2012.

Mudiad: Ffederasiwn Ymddiriedolaethau Groundwork
Enw'r cynllun grant: Targed: Lles
Grant a ddyfarnwyd: £8,872,800

Mae'r portffolio hwn yn cwmpasu rhanbarth y Gogledd-orllewin ac yn cynnwys 91 o brosiectau i wella lles pobl sy'n byw yn y cymunedau mwyaf difreintiedig drwy gyflwyno gweithgareddau sy'n gwella lles meddyliol, yn cynyddu lefelau gweithgarwch corfforol ac yn annog bwyta'n iach.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £7,019,437. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Tachwedd 2012.

Mudiad: South East Coast Strategic Health Authority
Enw'r cynllun grant: Chances 4 Change – Re-addressing the hidden health inequalities in the South East
Grant a ddyfarnwyd: £5,609,580

Mae'r portffolio hwn yn cynnwys 62 o brosiectau yn rhanbarth y De-ddwyrain i fynd i'r afael â'r grwpiau a'r unigolion sydd wedi'u heithrio fwyaf yn gymdeithasol, yn economaidd ac yn ddaearyddol ac sydd am wella eu hiechyd yn barhaol.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £4,887,187. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau erbyn mis Chwefror 2012.

Portffolio Yr Alban

Investing in Communities – Dynamic, Inclusive Communities

Mudiad: Cyngor Mudiadau Gwirfoddol Yr Alban (SCVO)
Enw'r cynllun grant: Supporting Voluntary Action
Grant a ddyfarnwyd: £8,143,844

Mae'r grant yn cydlynu rhaglen strategol o weithgareddau sydd â'r nod o wella gweithrediad ac effeithiolrwydd y rhwydwaith CGG yn gyffredinol, yn cydlynu ac yn gwella'r ffordd y mae'n gweithio gyda rhwydweithiau eraill y sector gwirfoddol a chydraddoldeb ar draws y wlad. Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £5,070,746.

Disgwyliwyd i'r prosiect gael ei gwblhau yn 2012 ond oherwydd oedi wrth ddatblygu rhai gweithgareddau prosiect mae'n bosib y caiff ei estyn i ran gyntaf 2013 i ganiatáu digon o amser i sicrhau cyflwyno'r prosiect

Portffolio Gogledd Iwerddon

Building Change Trust (Gogledd Iwerddon)

Mudiad: Building change Trust Ltd
Enw'r cynllun grant: Building Change Trust
Grant a ddyfarnwyd: £10,000,000

Bydd Ymddiriedolaeth Building Change yn buddsoddi £10 miliwn i helpu grwpiau cymunedol a mudiadau gwirfoddol mwy i addasu a datblygu ffyrdd newydd o weithio er mwyn sicrhau y bydd y sector yn addas i'r diben yn y dyfodol. Caiff yr arian ei fuddsoddi dros 10 mlynedd.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2008/09. Erbyn 31 Mawrth 2009 roedd £10,000,000 wedi'i dalu. Disgwylir y caiff y prosiect hwn ei gwblhau yn 2019.

Rhaglenni a etifeddwyd

Ymddiriedolaeth Cyfran Deg

Mudiad: Ymddiriedolaeth Cyfran Deg Cyf
Enw'r cynllun grant: Ymddiriedolaeth Cyfran Deg
Grant a ddyfarnwyd: £50,000,000

Mae Ymddiriedolaeth Cyfran Deg wedi'i thargedu at 77 o ardaloedd ar draws y DU a gollodd allan ar arian y Loteri cyn 2002. Y Rhwydwaith Sefydliadau Cymunedol yw'r unig Ymddiriedolwr ar gyfer y rhaglen ar draws y DU ac yn rheoli asiantau datblygu ym mhob ardal Cyfran Deg.

Mae'r rhaglen yn helpu cymunedau i gymryd rheolaeth ar eu hanghenion a'u blaenoriaethau eu hunain trwy eu cynnwys wrth benderfynu beth yw'r anghenion a'r blaenoriaethau hynny a sut y dylid eu diwallu. Mae wedi adeiladu sgiliau cymunedol, hyder, profiad a rhwydweithiau er mwyn sicrhau effaith gadarnhaol a pharhaol ym mhob ardal.

Talwyd y grant llawn i'r Ymddiriedolaeth yn 2002/3. Yn Yr Alban daeth y rhaglen i ben yn 2010 a bydd yn gorffen yng ngweddill y DU yn 2013.

Community Sport

Mudiad: sportscotland
Enw'r cynllun grant: Youth Football Action Plan
Grant a ddyfarnwyd: £6,000,000

Mae'r trefniad hwn yn ariannu'n rhannol y cynllun gweithredu pêl-droed i bobl ifanc a redir gan Gymdeithas Pêl-droed Yr Alban. Dyma raglen ledled Yr Alban sy'n ariannu pob agwedd ar bêl-droed i bobl ifanc o'r gwaelod i fyny.

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2006 ac erbyn 31 Mawrth 2011 roeddem wedi talu £5,980,000. Cwblhawyd gweithgareddau'r prosiect yn 2010 a byddwn yn cau'r grant yn 2011.

Yr Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth

Mudiad: Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth y DU
Enw'r cynllun grant: Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth y DU
Grant a ddyfarnwyd: £29,000,000

Dyfarnwyd y grant hwn yn 2007/08. Gwnaethom ddyfarnu grant o £29 miliwn. Gwnaed dyfarniadau ar wahân gan DCMS a Chyngor Celfyddydau Lloegr i greu gwaddol £40 miliwn ar gyfer Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth y DU.

Bydd Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth y DU yn helpu cymunedau ledled y wlad i greu etifeddiaeth a fydd yn parhau yn sgil Gemau Olympaidd a Pharalympaidd Llundain yn 2012. Bydd eu prosiectau'n uno diwylliant, chwaraeon ac addysg, yn gwneud gwahaniaeth parhaus i bawb dan sylw, yn cefnogi mentrau cymunedol, sydd yn aml yn rhai graddfa fach ac yn uno cymunedau buddiant ar lefel leol a rhanbarthol. Mae Ymddiriedolaeth Etifeddiaeth y DU eisoes wedi ymrwymo'r mwyafrif o'r arian ar gyfer ei rhaglen ranbarthol a chenedlaethol, a bydd yn cwblhau ei waith erbyn 2013.

Argraffu	Burlington Press
Cynllun	Graphicsi Ltd
Ffotograffau	Steve Brock, Kevin Clifford, Peter Devlin, Kevin Fitzmaurice-Brown, Steve Forrest, Dominic Holden, Martin Jenkinson, Brian Morrison, Amaya Roman, Paula Solloway and Chris Watt.

Copïau pellach ar gael o:

E-bost	ymholiadau.cymru@cronfaloterifawr.org.uk
Ffôn	0300 123 0735
Ffôn testun	0845 6 02 16 59
Ein gwefan	www.cronfaloterifawr.org.uk

Mynediad

Cysylltwch â ni i drafod unrhyw anghenion cyfathrebu penodol sydd gennych.

Ein hegwyddorion cydraddoldeb

Hyrwyddo hygyrchedd; gwerthfawrogi amrywiaeth diwylliannol; hyrwyddo cymryd rhan; hyrwyddo cyfleoedd cyfartal; hyrwyddo cymunedau cynhwysol; lleihau anfantais ac eithrio. Ewch i'n gwefan am fwy o wybodaeth.

Rydym yn gofalu am yr amgylchedd

Mae'r Gronfa Loteri Fawr yn ceisio lleihau ei heffaith negyddol ar yr amgylchedd ac mae'n defnyddio adnoddau gwirioneddol gynaliadwy yn unig.

Ein gweledigaeth

Rydym wedi'n hymrwymo i ddod â gwir welliannau i gymunedau ac i fywydau'r bobl fwyaf anghenus.

Ein gwerthoedd

Rydym wedi adnabod tri gwerth sy'n sail i'n holl waith: gwneud y defnydd gorau o arian Loteri, defnyddio gwybodaeth a thystiolaeth a bod yn gefnogol ac yn barod i helpu.

Mae'r Gronfa Loteri Fawr wedi'i hymrwymo i werthfawrogi amrywiaeth a hyrwyddo cyfle cyfartal, fel cyflogwr ac ariannwr. Bydd y Gronfa Loteri Fawr yn anelu at fabwysiadau ymagwedd gynhwysol at sicrhau fod ymgeiswyr a derbynwyr grantiau, budd-ddeiliaid, ymgeiswyr am swyddi ac aelodau staff yn cael eu trin yn deg.

Yn dyfarnu arian
Y Loteri Genedlaethol

Awarding funds from
The National Lottery®

TSO
information & publishing solutions

Cyhoeddwyd gan y Llyfrfa ac ar gael:

Ar y we
www.tsoshop.co.uk

Post, ffôn, ffacs ac e-bost
TSO
PO Box 29, Norwich NR3 1GN
Archebion ffôn/ymholiadau cyffredinol 0870 600 5522
Archebion ffacs 0870 600 5533
Archebu trwy Linell Frys y Senedd: Lo-Call 0845 7 023474
E-bost customer.services@tso.co.uk
Ffôn testun 0870 240 3701

Siop Lyfrau'r Senedd
12 Bridge Street, Parliament Square
Llundain SW1A 2JX
Archebion ffôn/ymholiadau cyffredinol 020 7219 3890
Archebion ffacs 020 7219 3866
E-bost bookshop@Parliament.uk
Rhyngrwyd bookshop.Parliament.uk

TSO@Blackwell ac Asiantaethau Achrededig eraill

Gall cwsmeriaid hefyd archebu cyhoeddiadau gan
TSO Ireland
16 Arthur Street, Belfast BT1 4GD
028 9023 8451 Fax 028 9023 5401